

San Mateo

Jesucristo Goãmũ magũ ãgu acawererã iribojegue
majarã erã waĩre were gojamũhtañumi Mateo

1 ¹Jesucristo ñecu sũmarã iribojegue majarã árĩñuma. Eropigũ ãgu ñecu mũrũ iribojegue majagũ Davi waĩcũgu árĩmũriñumi. ãgu árĩboro core erã ñecu Abrahã waĩcũgu árĩmũriñumi.

²Abrahã Isaa pagũ árĩñumi. Isaa Jacobo pagũ árĩñumi. Jacobo Judã sã pagũ árĩñumi. ³Judã porã Fares Zara sã árĩñuma. Erã pago Tamar waĩcũgo árĩñumo. Fares Esrom pagũ árĩñumi. Esrom Aram pagũ árĩñumi. ⁴Aram Aminadab pagũ árĩñumi. Aminadab Naasón pagũ árĩñumi. Naasón Salmón pagũ árĩñumi. ⁵Salmón Booz pagũ árĩñumi. ãgu pago Rahab árĩñumo. Booz Obed pagũ árĩñumi. ãgu pago Rut árĩñumo. Obed Isai pagũ árĩñumi. ⁶Isai Davi pagũ árĩñumi. Davipũ Israe majarã tauro opu árĩñumi. ãgu Uria waĩcũgu mũrũ marapore ãgu marapocũra pũhrũ Salomo waĩcũgũre porãcũñumo igo.

⁷Salomo Roboam pagũ árĩñumi. Roboam Abías pagũ árĩñumi. Abías Asa pagũ árĩñumi. ⁸Asa Josafat pagũ árĩñumi. Josafat Joram pagũ árĩñumi. Joram Uzías pagũ árĩñumi. ⁹Uzías Jotam pagũ árĩñumi. Jotam Acaz pagũ árĩñumi. Acaz Ezequia pagũ árĩñumi. ¹⁰Ezequia Manase pagũ árĩñumi. Manase Amón pagũ árĩñumi. Amón Josia pagũ árĩñumi. ¹¹Josia Jeconia sã pagũ árĩñumi. Erã árĩrisubure Israe yeba majarãre Babilonia majarãpũ ñeagãñuma erã ya yebague peresu iimorã.

¹²Eropi Babilonia yeba erã ejara pũhrũ, Jeconia marapo Salatiere porãcũñumo. Salatie Zorobabe pagũ árĩñumi. ¹³Zorobabe Abiud pagũ árĩñumi. Abiud Eliaquim pagũ árĩñumi. Eliaquim Azor pagũ árĩñumi. ¹⁴Azor Zadoc pagũ árĩñumi. Zadoc Aquim pagũ árĩñumi. Aquim Eliud pagũ árĩñumi. ¹⁵Eliud Eleazar pagũ árĩñumi. Eleazar Matán pagũ árĩñumi. Matán Jacobo pagũ árĩñumi. ¹⁶Jacobo José pagũ árĩñumi. José María marapũ árĩmũriñumi. Marĩapũ Jesu pago árĩmo. Jesupũ masare taubu árĩgu Cristo erã arĩ piyudigũ árĩmi.

¹⁷Eropirã Abrahãre mari queonũgacũ, ne Daviguere mari queotucũ, oã árĩpehrerã árĩrã catorce cururi gohra árĩñuma. Eropirã mari dipaturi Davire queocũ, ne Babiloniague Israe majarãre erã aĩgãboro core queotucũ catorce cururi gohra dipaturi árĩñuma. Eropiituhaja

Babiloniague erã ejara pũhrũ mari queonũgacũ ne Cristo ïgu masa dehyoacũgue mari queotucũ catorce cururi gohra árĩũuma daja.

Jesucristo ïgu masa dehyoarare wereñumi Mateo

Lc 2.1-7

¹⁸Eropigu Jesucristo õpa masa dehyoapũ. ïgu pago Maríapũ José mera mojoto diribo árĩpo. Eropigo igo ïgu mera marapũcũboro core Espĩritu Santo ïgu turari mera majigu bocapo. Eropigo igo basi majigu opawahgũriñere masipo igo.

¹⁹Eropigu José igore mojoto diribodigu irire masigu, diaye árĩrĩre ïgu iigu árĩgu igore cõabu iiripũ. Igore gũhyasĩuro iidiabigu, masa erã masibiricũ ta igore cõabu iiripũ. ²⁰Irire ïgu pepirisubu Goãmũ anyupũ quẽroque Josere dehyoagu, õpa arĩpũ.

—José, Davi mũrũ pãrami, María mera gũhyasĩriro mariro mojoto dirique. Igo Espĩritu Santo ïgu turari mera ne nijipo árĩ wahgãrigo àhrimo. Eropigu gũhyasĩriro mariro igore mojoto dirique. ²¹Igo porãcũgocumo. ïgu igo magu ta ïgu ya maca majarãre erã ñeri iira dipuwajare taubu árĩgũcumi. ïgu eropa taubu árĩcũ Jesu waĩyegũca mũhũ ïgũgãre, arĩpũ anyu Josere.

²²I árĩpehreri eropa wayoro iribojegue majagu Goãmũ ya weremũhtadigu ïgu arĩ gojadiro dopa ta. Irire ïgũre Goãmũ gojadoreñumi. Õpa arĩ gojamũriñumi Goãmũ yare:

²³Nómeo mũmũ mera árĩbigo, majigũgãre bocago porãcũgocumo igo magũgãre. Eropigu Emanuel waĩcũgũcumi ïgũgã, arĩ gojañumi Goãmũ yare gojayudigũgue.

Emanuel arĩdiaro “Goãmũ mari mera ta àhrimi,” arĩdiaro iiaa.

²⁴Goãmũ yagu anyu Josere eropa arĩ werera pũhrũ Josépũ wahgã anyu ïgu dorediro dopa ta María mera mojoto diripũ. ²⁵Igo magũgãre igo porãcũboro core Josépũ igo mera árĩnibiripũ. Igorũ porãcũpo pare. Eropigu ïgũpũ igo magũgãre Jesu waĩyepũ.

Abe mũririro majarã õaro masirã Jesure ïarã ejañuma

2 ¹Judea yeba árĩri maca Belén waĩcũri maca Jesu masa dehyoapũ. Irisubu Herode Judea yeba majarã erã tauro opũ árĩpũ. ïgu eropa masa dehyoara pũhrũ necãre buherã necãre õaro masirã abe mũririropũ majarã ahri, Jerusalengue erañorã. ²Eropa erarã, masare ero majarãre serẽpiñorã: —¿Judio masa erã tauro opũ árĩbu dohpaguere nohogue masa dehyoayuri ïgu? Abe ïgu mũririro majarãgue árĩrã, ne necãmũ dehyoacũ ïabũ. Eropa ïgu dehyoacũ ïha “Opũ masa dehyoagu iicumĩ,” arĩ masiabũ gũa. Eropa ïgu ne dehyoacũ ïarã gũa yũjuro mera ïgũre umupeorã arirã iiabũ õgue, arĩ wereñorã necãre buheri masa masare.

³Erã eroparicũ pee erã opũre Herodere irire wererã wañorã. Eropigu gajigu opũ masa dehyoarare erã werecũ peegu Herodepũ guñaricũpũ. Eropirã árĩpehrerã Jerusalén majarã sã ïgu iro dopa ta guñaricũñorã erã sã. ⁴Eropigu

Herodepũ árĩpehlerã pahia oparãre, judio masare buherã sãre sihupehocãpũ. Ìgu sihubeora pũhrũ erã gamenerepehrecũ ìha, erãre serẽpipũ ìgu:

—¿Nohogue masa dehyoagũcuri Goãmu beyedigũ Cristorpũ mũa pepicũ? arĩ serẽpipũ ìgu erãre. ⁵ Òpa arĩ wereñorã erã ìgure:

—Belén, Judea yebague árĩri macague Cristo masa dehyoagũcumi. Òpa arĩ gojamũriñumi Goãmu yare weremũhtadigũ:

⁶ Belén waĩcũri macague yujugũ opũ dehyoagũcumi. Ìgu Goãmu yarãre Israe majarãre dorebu árĩgũcumi. Eropiro Belén Judea yeba árĩri macari watope bu árĩri maca árĩquerero gaji macari tauro árĩroca, arĩ gojamũriñumi Goãmu yare gojayudigũgue, arĩ wereñorã erã Herodere.

⁷ Erã eropa arĩra pũhrũ Herode masa erã peebiogue abe mũririropũ arinirãre sihubeopũ. Ìgu pohrogue erã ejara pũhrũ, erãre ìgu serẽpira pũhrũ, erã necãmure erã ìaranure wereñorã erã ìgure. ⁸ Erã eropa werera pũhrũ Herodepũ erãre Beléngue obeogu òpa arĩpũ erãre:

—Ìgugãre òaro amaque. Ìgugãre mũa bocajara pũhrũ yũ sãre wererã arique mũa. Ìgugãre umupeogu wabu iiaa yũ sã, arĩ were obeoripũ erãre Herodepũ.

⁹ Ìgu eropa arĩra pũhrũ, erã waha wañorã. Erã eropa wacũ abe mũririropũ erã ìadiru necãmũpũ erã core wamũhtanigũicãyoro. Eropiro majigũgã ìgu árĩro weca dujanũgaja wayoro iriru necãmũ. ¹⁰ Eropirã necãmũ dujanũgajacũ ìarã, bũrigã mucubiriñorã erã. ¹¹ Majigũgã ìgu árĩri wihigue eja, ñaja wañorã erã. Eropa ñajajarã majigũgãre ìgu pago mera árĩgure ìañorã erã. Eropirã erã mereja, ìgure umupeoñorã. Umupeotuhaja, erã ya comorire aĩbeo, pãgũñorã erã ìgugãre aĩgãrirare omorã. Eropirã orore, buirire, poresuri sãre aĩwiu, ìgugãre waja mariro oñorã. ¹² Irire otuhara pũhrũ carĩa wañorã erã. Erã eropa caricũ quẽrogue Goãmu werepũ erãre: “Herode pohro dujabiricãque,” arĩ werepũ Goãmu erãre quẽroguere. Ìgu eropa arĩ werera pũhrũ, erãpũ wahgãñorã. Erã eropa wahgãra pũhrũ gaji mague erã ya yebague dujarã dujaa wañorã.

José sã Jesugãre aĩ duhrigã wañuma Egiptogue

¹³ Erã eropa wara pũhrũ Goãmu yagũ anyu quẽrogue Josére dehyoagũ, òpa arĩ werepũ:

—Wahgãque. Herodepũ majigũgãre wejẽbu amagũcumi dohpaguere. Eropigũ majigũ sãre ìgu pago sãre Egiptogue duru aĩ duhrigãque. Eroguere yũ dipaturi mũre werecũgue dujarique, arĩ werepũ anyu Josére.

¹⁴ Ìgu eroparicũ peegu, Josépũ ñami ta wahgã, majigũ sãre ìgu pago sãre Egiptogue aĩ duhrigã wapũ. ¹⁵ Egiptogue eja, Herode ìgu ojocarioropẽ ta eroguere árĩñorã erã. Eropa wayoro iribojegue majagũ Goãmu ya weremũhtadigũ ìgu arĩ gojadiro dopa ta. Irire ìgure Goãmu gojadoreñumi. Òpa arĩ gojamũriñumi Goãmu yare gojayudigũgue: “Egiptogue árĩgure yũ magure sihubeobũ,” arĩ gojamũriñumi Goãmu yare weremũhtadigũgue.

Herode majiräre wejêdoreñumi

¹⁶Eropigu necã buherã erã duhri dujaacũ peegu Herodepu guatariacãpu. Eropigu Belén majaräre, iri maca pohro majarã säre erã poräre ume porãgäre wejêpehocãdorepu igu. Ne dehyoaräre wejênuğadore pe bojori oparäre wejêtudorepu igu. Nere necäre buheri masa necãmure erã ïaranure wereñorã Herodere. Erã eroparicũ peegu igu Jesu masa dehyoarinure masigu, “I nucu bojori ta igu opacumi,” arigu majiräre pe bojori oparäre wejêtudorepu. ¹⁷Ïgu eropiicũ iribojegue majagu Jeremia Goãmu yare weremũhtadigu igu arı gojadiro dopa ta eropa wayoro. Õpa wereyu gojañumi igu:

¹⁸“Ramá waicurogue busuro carabu. Buringã bujawereri mera orerã carama. Raquel acawererã Israe masa marasã nome erã poräre buringã orerãcoma. Erã porã siricũ ïarã ne bujawere duhosome,” arı gojañumi iribojeguere Herode majiräre wejêdoreboro core.

¹⁹Eropi Herode igu sirira puhru Egiptogue arıdigure Josere Goãmu yagu anyu querogue dehyoapu daja. Eropa dehyoagu opa arıpu Josere:

²⁰—Majigugäre wejêdianirã mura siria wahama. Eropigu igu majigure, igu pago säre Israe yebague aı dujaaque mhu, arı werepu anyu Josere.

²¹Ïgu eropa arıra puhru wahgã, majigugäre igu pago mera ta Israe yebague aı dujaa wapu. ²²Arquelao Herode magu igu pagure gohrotodigu igu arıcũ pee, Josepu Judea yeba arıgu guıpu. Eropigu dipaturi ta Goãmu querogue igure werenemopu. Igure Judeague dipaturi dujadorebirıpu. Igü eropa werera puhru erã Galilea yebague waha wañorã. ²³Iri yebaguere Nazare waicuri macague eja arıñorã erã. Eropa iñorã erã Goãmu yare weremũhtanirã erã gojadiro dopa ta. Õpa arı wereyumariñuma: “Cristo Goãmu beyedigu Nazare majagu ta ahrimi, arıracoma masa,” arı gojamariñuma iribojegue majarã.

Ñu waıyegu masare wereñumi

Mr 1.1-8; Lc 3.1-9,15-17; Jn 1.19-28

3 ¹Eropi irisubure Ñu Goãmu yaräre waıyeri masu arıpu. Judea yeba masa marirogue igu Goãmu yare werenugapu. ²Õpa arı werepu masare igu pohro ejaräre.

—Mua ñero iirare bujawere duhucãque. Umuro majagu Goãmu mua opu igu arıboro merogã duhyaa, arı werepu igu Ñu.

³Iribojegue majagu Isaia Goãmu yare weremũhtadigu Ñu eropa waburire opa arı gojauñumi:

Masa marirogue werenigui gaguiniguigu opa arı buhegucumi igu: “Mari Opu igu arıburi mare amuro dopa ta igu arıboro core ñarã arıyucue mua igure peemorã,” arı wereniguigucumi, arı gojañumi Isaia.

⁴Ihı Ñu camello ya gasirire suhri sañagu, waıbugu ya gasirodare tuadiudigu arıpu. Eropigu poreroare bamurıpu. Eroparicũ nugu majarã momere bapu. ⁵Jerusalén maca majarã, arıpehrero Judea yeba arıñã, dia

Jordán waĩcũriya pohro árĩrã sã ïgũre peerã wañorã. ⁶Erã eropa pee, erã ñero iirare bujawere, Goãmũre irire weretarimũriñorã erã. Erã eropa werecũ peegu dia Jordán waĩcũriyague Ñu erãre waĩyepũ.

⁷Eropigu bajarã fariseo masa, saduceo masa sã ïgũre waĩyedorerã ejacũ ïagu Ñu werepũ erãre:

—Mũa ñero iiricũrã áhrraa mũa. “Goãmũre gua ñeri dipuwaja moabiricãporo,” arĩrã, ¿mũa yũre waĩyedorerã ahriri? ⁸Ïgũ mũa ñero iira dipuwajare moabiricũ õpa iique mũa. Diaye ta mũa ñeri iirare bujowererã árĩrã, õarire gohrotoã árĩrã, õarire iique mũa. ⁹Õpa arĩ pepibiricãque: “Abrahã mari ñecũ mũrũ árĩmũripũ. Eropirã Goãmũ mera õhaa,” arĩ pepibiricãque mũa. Mũare arĩgu tiiaa. Abrahã pãramerã mũa árĩri duhpiburi árĩbeaa. Goãmũ gamegũ i utãyeri mera gajirãre iimasimi Abrahã acawererãre. Eropirã Abrahã pãramerã mũa árĩri bu gohra ta áhrra. ¹⁰Õpa áhrra: Mari masa yucũ iro dopa áhrra. Goãmũrũ come opagũ iro dopa áhrimi. Eropigu ñeri dũcasũri yucũre pa cohã, iri nuguri sãre tabetagũcumĩ. Tabetatuhaja, peamegue cõagũcumĩ ïgũ iri yucũre, iri nuguri sãre. Eropa ta iigũcumĩ mũa sãre ïgũre gamebirãre. ¹¹Yũ pũhrũ yũ tauro turagũ arigũcumĩ. Õatariagũ áhrimi. Ïgũ iro dopa õagũ árĩbeaa yũrũ. Eropigu ïgũre pepigu “Yũ tamera bu gohra arĩgu áhrra,” arĩ pepia yũhũ. Mũa ñero iirare bujawerera pũhrũ, yũrũ deco mera waĩyera. Yũ pũhrũ arigũrũ yũhũ tauro iigũcumĩ. Espĩritu Santore oũcumĩ masa mera árĩnigũibure. Eropigu peamegue ïgũ ñerire soewearo dopa ta ïgũrũ mũa ñero iirire coegũcumĩ. ¹²Yũ pũhrũ arĩgu trigo gasirire cõãgũ iro dopa áhrimi. Gasirire cõãgũ ïgũ sihburu mera árĩpehreri trigo yeri gasirire sũha weami. Ïgũ eropa sũha weara pũhrũ trigo gohra yeripũre ïgũ diburi wihigue dibugũcumĩ. Ïgũ sũha weara gasiripũre ïgũ soegũcumĩ. Õpa ii beyegũcumĩ yũ pũhrũ arigũrũ. Õarire gohrotonirãpũre ïgũ mera árĩnigũicũ iigũcumĩ. Erã ñerire bujawerebirãpũre peamegue yaribiri peamegue cõãgũcumĩ, arĩ werepũ Ñu.

Ñu Jesure waĩyeñumi

Mr 1.9-11; Lc 3.21-22

¹³Pũhrũ Jesu Galileague árĩdigũ warũ. Jordán waĩcũriyague ejarũ Ñure “Yũre waĩyeque,” arĩgu. ¹⁴Negohraguere Ñu ïgũre waĩyediabiriripũ.

—Cue, mũrũ yũ tauro turagũpũre yũre mũ waĩyecũ õaboaya. Mũre waĩyebu árĩbeaa yũhũ, arĩ yũhrĩpũ Ñu Jesure.

¹⁵Jesupũ yũhrĩpũ ïgũre:

—Yũre waĩyeque. Mari õpa iirã Goãmũ ïgũ dorediro dopa ta iirã iiaa, arĩpũ Jesu. Ïgũ eroparĩcũ peegũ,

—Áũ, arĩ yũhrĩpũ Ñu. ¹⁶Eropa arĩtuhaja Jesure waĩyepũ. Waĩyetuhajacũ Jesu diague niguidigũ majanũgajapũ. Ïgũ majanũgajacũ ta, mũmũsi ïgũre pãrima wayoro. Eropigu Goãmũ yagũ Espĩritu Santo buja iro dopa bejagũ ïgũ weca ïgũ dijariicũ ïapũ ïgũ basi. ¹⁷Eropiro mũmarogue werenigũiro cariyoro:

—Ihĩ yũ magũ yũ mahigu áhrimi. Ïgũ mera bũrigã mucubiria, arĩro cariyoro mũmaroguere.

Watí ñerire iidoreriñumi Jesure

Mr 1.12-13; Lc 4.1-13

4 ¹Eropi Espiritu Santopu Jesure masa marirogue wadorepu erogue watí ñgure ñerire iidoreboro dopa.

²Erogue ejagu, cuarenta ñari gohra baro mariro árîpu Jesu. Eropiro puhrugueru ñgure oa pûriyoro pare. ³Ïgu oaboacû ñagu watîpu ñgu pohrogue ejagu ôpa arîpu:

—Muhû Goãmû magu árîgu ôpa îhmuque. Iyerire utâyerire bari poyacû iique, arîripû ñgu Jesure.

⁴Ïgu eroparîcû peegu Jesu gamebirîpu. Eropîgu Jesu ôpa arî yûhrîpu:

—Goãmû yare erã gojarapû ôpa âhraa: “Masare bari mera dihta ojocaribiro gahmea. Árîpehreri Goãmû ñgu ya wereniguiuri mera árîro gahmea,” arîmi Goãmû, arî yûhrîpu Jesu watîre.

⁵Ïgu eropa arî yûhrira puhrû watîpu Jerusalén waïcûri macague Jesure aîgâpu. Erogue eja, Goãmû ya wihi wecague Jesure aî mûrijapu ñgu. ⁶Aî mûrijatuha, ñgure ôpa arîripû:

—¿Diaye ta Goãmû magu gohra ta âhriri muhû? Goãmû yare erã gojarapû ôpa âhraa:

“Goãmû ñgu yarã anyuare mûre îhadibudoregûcumî. Eropirã erâpu mûre

îhadiburâcoma mûgue utâye weca mehbejajari arîrã,” arãa ñgu gojarapû.

Erã mûre eropa îhadibumorã árîcû muhû Goãmû magu ta árîgu ôgue buhrima dija îhmuque yûre. Mûre erã itamucû îhmuñata yûre, arîripû watîpu.

⁷Ïgu eroparîcû peegu gamebirîpu Jesu. Ôpa arî yûhrîpu ñgure:

—Goãmû yare erã gojarapû ôpa arãa: “Goãmû mûa Opû ñgu arîrare ‘¿Diaye ta âhriri?’ arî masidiarã Goãmûre ii îhmudoremaabirîcãque,” arãa Goãmû yare erã gojarapû, arîpu Jesu.

⁸Ïgu eropa arî yûhrira puhrû umadîgûgue utâgûgue Jesure aî mûriaru daja. Irîgu wecague mûri bejaja, árîpehreri macarîre i umû majare îhmupû Jesure. Erã oparî sãre îhmupû. ⁹Eropa îhmugû Jesure ôpa arîpu:

—Yûre mereja, “Muhû yû opu âhraa,” arî umupeoque muhû yûre. Muhû yûre eropa iicû mûre árîpehreri i macarîre mûre ogûra, arî wererîpu watî.

¹⁰Ïgu eroparîcû Jesu ôpa arî yûhrîpu daja:

—Satana, waque muhû. Ôpa arãa Goãmû yare erã gojarapû: “Mû Opû Goãmû dihtare umupeoque. Ñgu ya doreri dihtare iique,” arãa Goãmû yare erã gojarapû, arîpu Jesu watîre.

¹¹Ïgu eroparîcû peegu watî waha waru. Ñgu wara puhrû anyuapu eja, Jesure itamuñorã. Ñgure barire oñorã.

Galilea yeba Jesu buhenugañumi

Mr 1.14-15; Lc 4.14-15

¹²Eropi Ñure peresu erā iicū peegu, waha wapu Jesu. Galilea yebague ejaru. ¹³Ero áriri macague Nazaregue waha, tarigā, Capernaum waicuri macague ejaru. Galilea waicuri ditaru pohro árību Capernaum. Iri maca Zabolón yeba pohro, Neftalí yeba pohro árību Capernaum. Eroque eja árípu Jesu. ¹⁴Eropa ta iipu Jesu iribojegue majagu Goamū yare weremūhtadigu Isaia igu arí gojadiro dopa ta. Ōpa arí gojayuñumi:

¹⁵Zabolón yeba pohro, Neftalí yeba pohro, ditaru waro, Jordán waicuriya gajipu masegue Galilea yeba āhraa. Iri yeba judio masa áribirā ya yeba āhraa. ¹⁶Ero majarā Goamū yare ōaro masibeama. Eropā masibiriquerē ta ōagure iarāgue masirācoma. Erāpu Goāmure ne masibeama. Eropirā peamegue wamorā ta áririma. Eropigu yujugu erāre Goamū yare masicū iigucumi, arí gojañumi Isaia Jesu eraboro coregue.

¹⁷Eroque árígu Goamū yare werenūgaru Jesu:

—Mua ñeri iirare bujawereque. Eropā iirā ōaripure gohrotoque. Ūmaro majagu Goamū árípehrerā tauro igu opu áríboro merogā duhyaa, arí werenūgaru igu.

Wapicurā wai wejērāre igu mera majarā árímorāre sihuñumi Jesu

Mr 1.16-20; Lc 5.1-11

¹⁸Eropi Galilea waicuri ditaru turogue ejagu, Simore, igu pagu magu Andre mera bocajaru Jesu. Simo ta Pedro erā arí piyugu árípu. Erā wai wejēri masa árīñorā. Erā ya wejēri yucure mehyurā iññorā iri ditaru wñari ditarugue. ¹⁹Erāre boca ōpa arípu Jesu:

—Yu mera majarā árímorā arique mua. Yu mera mua aricū waire ñeha gameneorā mua árīro dopa ta, Goamū yarā árímorāre masare sihu gameneomorā aricū iigura muare. Yu mera mua aricū eropa iimorāre amugura muare. Eropirā yu mera arique, arípu igu erāre.

²⁰Eropa igu aricū peerā ta erā ya wejēdi yucure apicāa, Jesu mera waha wañorā.

²¹Eropirā erā Jesu mera tarigā, Santiagore igu pagu magu Ñu säre bocañañorā daja. Erā Zebedeo porā árīñorā. Erā yaru dohodirugue erā pagu mera erā sã erā ya wejēdi yucure amurā iññorā. Erā perāre igu sihubeopu. ²²Igu eropa sihubeocū pee, erāpu erā pagure, dohodiru säre api Jesu mera waha wañorā.

Bajarā masare buheñumi Jesu

Lc 6.17-19

²³Eropi árípehrerogue Galilea yebare Jesu buhe curípu. Judio masa gña buheri wirigue ōari buherire, ūmaro majagu igu opu áríricurire buheru. Eropigu dorecurāre ōarā iigu árípehreri dorecurire cóāpu igu. ²⁴Igu eropa iicū peerā Siria yeba majarā árípehrerogue iri yeba árírā iigure masinugañorā. Eropā masirā, gajiropa áriri dore oparāre, watēa

ñajasũnirãre, pũriri dorecũrãre, sĩriri mũra dorecũrãre, dũpũ turabirã sãre aĩ ejañorã Jesu pohrogue. Eropigũ árĩpehrerãre erãre òarã wacũ iipũ Jesu.

²⁵ Ìgũ eropa iicũ ìarã, Galilea yeba majarã Decapoli yeba majarã, Jerusalén majarã, Judea yeba majarã, Jordán waicũriya gajipũ masepũ majarã, bajarã masa ìgũ mera wañorã.

Utãgũgue mũria, ero buheñumi Jesu masare

5 ¹ Masa bajarã ìgũ pohro erã ejacũ ìagũ Jesu utãgũgue mũriapũ. Mũrija, ero doajapũ. Ero ìgũ doacũ ìgũ buherã ìgũ pohrogue ejañorã. ² Erã ejacũ ìagũ òpa arĩ buhenũgarũ:

Òpa árĩrã àhrima mucubirirã, arĩ buheñumi Jesu

Lc 6.20-23

³—Erã ñerire bujawererã, Goãmũre gamerã mucubirirã àhrima. Ùmaro majagũ erã opũ árĩroguere warãcoma erã. Ùmaro maja erã ya àhraa. Eropirã burigã mucubirirãcoma.

⁴ “Orerã sã mucubirirã àhrima. Erãre mucubiricũ iimi mari Pagũ. Eropirã mucubirirã árĩrãcoma.

⁵ “Gajirãre tarinũgadiabirã eropa árĩca arĩbirã mucubirirã àhrima. Goãmũ “Ogũra,” ìgũ arĩrare oparãcoma. Eropirã erã sã mucubirirã árĩrãcoma.

⁶ “Goãmũ ìgũ dorero dopa iidiarã, òarire iidiarã mucubirirã àhrima. Goãmũ ìgũ itamucũ erã òarire ii ojogorocũrãcoma. Eropirã mucubirirã árĩrãcoma.

⁷ “Gajirãre mojomoro ìarã mucubirirã àhrima. Erã eropa mojomoro ìacũ Goãmũ erã sãre mojomoro ìagũcumĩ. Eropirã mucubirirãcoma.

⁸ “Erã ñerire cóãñirã, mucubirirã àhrima erã. Goãmũre ìarãcoma erã. Eropirã mucubirirãcoma.

⁹ “Gajirãre gamequeãcũ bosarã mucubirirã àhrima. Erãre “Yũ porã àhrima,” arĩgũcumĩ Goãmũ. Eropirã mucubirirãcoma.

¹⁰ “Goãmũ dorerire erã iira waja gajirã mera ñero tarinirãpũ ùmaro majagũ erã opũ árĩroguere ìgũ yare oparãcoma erã. Eropirã mucubirirãcoma.

¹¹ “Yahare mũa iira waja gajirã mũare erã turiquerecũ ta mucubirirã àhraa mũa. Mũare erã ñero iicũ mucubirirã àhraa mũa. Yaharã mũa árĩri waja mũare árĩpehreri ñeri quere goroweoquecũ ta mucubirirã àhraa mũa. ¹² Goãmũ yare weremũhtanirãre mũa core árĩnirãre erãguere ta ñero iimũhtañuma. Mũa sãre erãre iidiro dopa iicũ mucubirique. Òaro sĩporãcũque. Eropigũ ùmarogue mũa ejacũ wũaro òaro iigũcumĩ mũare Goãmũ. Eropirã mucubirique mũa, arĩ werepũ Jesu.

Moa iro dopa, boyoro iro dopa àhrima Jesu yarã, arĩ buheñumi

Mr 9.50; Lc 14.34-35

¹³ Eropi Jesu buhenemopũ:

—Moa waibũgu dihire iri ñero wabiricũ iiro dopa ta mũapũ yaharãpũ áripehrerã gajirãre ñerire erã iidiabiricũ iiaa. Moa ñeri wacũ dipaturi õari iimasiya mara. Iri moa ne õabeaa. Iri eropa wacũ iri moare cóãcãro gahmea. Irire cóãra pũhrũ weca ejama. Ne duhpiburi áribeaa iri erã cóãra. Iri duhpiburi áribiro dopa ta áribiricãque mũa. Goãmũ yapũre iiniguicãque, arĩ werepũ Jesu.

¹⁴Eropi ĩgu buhenemopũ:

—Boyoro marire ĩhamasicũ iiro dopa ta mũapũre yaharãpũre i yeba majarãre Goãmũ yare wererã erãre masicũ iiro gahmea. Utãgu weca áriiri macare duhmasiya mara. ¹⁵Eropi sihãgodirure masa sihãgorã gajino docague dibubeama. Irure sihãgogu umarogue duhpeomi iri wihi majarã áripehrerã erã ĩaboro dopa. ¹⁶Eropirã mũa sã mũa Goãmũre mũa umupeorire dibubiricãque. Õaro wereque. Eropirã õarire iique. Mũa eropa iicũ ĩarã masa erã mari Pagũ umaro majagure umupeorãcoma. “ĩgu turagũ, õagũ áhrimi,” arĩrãcoma, arĩ werepũ Jesu.

Goãmũ ĩgu dorerire ĩgu gojarare wereñumi Jesu

¹⁷Eropa arĩtuhaja, erãre werenemopũ:

—Ire mũa masicũ gahmea yũhũ. Goãmũ ĩgu dorerire Moiserẽ ĩgu apirare, ĩgu yare weremuhtanirã erã gojara sãre cóãgu arĩgu iibiribũ. Iri dorerire mũare õaro were amugũ arĩgu iibũ. Goãmũ yare erã werediro dopa ta iigu aribũ. ¹⁸Diaye ta mũare arĩgu iiaa. I yeba umaro áriropẽ ta ĩgu doreri sã áriroca. Goãmũ ĩgu dorerare iipehogucumi. ¹⁹Eropirã iri dorerire yujurãyeri tarinũgarã, gajirãre eropa ta iidorerã bu áriřã áriřãcoma. Umaro majagũ opũ ĩgu árirogue bu áriřã iro dopa áriřãcoma. Yujuñe doreriñe áriquerẽcũ ta erã tarinũgarã bu áriřã iro dopa áriřãcoma erã. Gajirãpũ ĩgu dorerire õaro iirã, gajirãre erã iiro dopa iidorerã umaro majagũ ĩgu opũ árirogue oparã iro dopa áriřãcoma erã. ²⁰Mũare arĩgu tiiaa yũhũ. Masare buherã, fariseo masa sã Goãmũ gamerire queoro iibeama. Erã tauro Goãmũ gamerire iique mũa. Mũa eropa iibirã, ĩgu opũ áriroguere ne ejasome mũa, arĩ werepũ Jesu.

Papũrĩre wereniguirire wereñumi Jesu

Lc 12.57-59

²¹Eropa arĩtuhaja erãre werenemopũ:

—Iribojegue majarã õpa arĩ wererare ta peenirã áriřibũ mũa: “Masare wejẽbiricãque. Masare wejẽdigũ erã dipuwaja moabu áhrimi,” erã arĩrare peenirã áriřibũ mũa. ²²I erã werera tauñariro mũapũre werenemogũra. ĩgu acaweregũ mera papũridigũpũ masũre wejẽdigũ iro dopa ta áhrimi. Eropigu erã dipuwaja moabu áhrimi ĩgu sã. ĩgu acaweregũre gameturigũ dipuwaja moadorerã pohro erã aĩgãbu ta áhrimi ĩgu sã. “Negũ pee masibigũ áhria mũhũ,” ĩgu acaweregũre arĩgũre peamegue wama guhyataria ĩgũre.

²³“Mũa acaweregũ mũare ĩgu ĩhaturicũ ĩgu mera amumũhtaque Goãmũre serẽboro core. Eropirã Goãmũ wihigue mũa Goãmũre umupeorã waboro core, waibũgũre mũa oboro core õpa iique.

²⁴Goãmure mua oburire duhcãnique dohpa. Mua acaweregu pohrogue waha, “Dipaturi ìhaturibircãrã. Irire iripëta duhurã,” irire arìque ìgure. Mua eropa amura pũhrũ Goãmure umupeorã waque daja ìgu ya wihigue.

²⁵“Gajigu mũare weresãdiagu, dipuwaja moadoreri wihigue mũare ìgu aĩgãdiacũ, ìgu mera guaro mariro árìque. Dipuwaja moadoregu pohrogue ìgu aĩ ejaboro core ìgu mera òaro ahmu wereniguique. Mua eropa ìicũ ìagu mũare weresãbiribocumi. Mua eropa ìibiricũ eroguerẽ mũare aĩ ejacũ ìgũrũ dipuwaja moadoregũre weresãgũcumi. ìgu eropa weresãcũ, beyegũrũ peresu iirãguere mũare ogũcumi. Eropirã erã mũare peresu iirãcoma. ²⁶Erogue árìniguirãca mua. Ne erã wajayedorerare mua wajayepohocũgue wirirãca mua, arĩ wererũ Jesu.

Gajigu marapo mera ñero iirire wereñumi Jesu

²⁷Õpa arĩ werenemopũ Jesu:

—Iribojegue majarã õpa erã arĩ wererare peenirã árìribũ mua. “Gajigu marapo mera ñero iibiricãque,” erã arĩrare peenirã árìribũ mua. ²⁸I erã werera tauñariro mũare ipũre werenemogũra: Nomeore ñeabiriqueregu ta yujugũ igo mera árìdiagu igore ñero ñaribejagu ñero guña pepigu ñero iituhami igo mera.

²⁹“Eropirã mua cuiru diayerũ árìdiru mera ñero iirã irirure mua gorawea cóãbodiro dopa ta iri ñerire duhcãque. Irire duhubirã peamegue warãca. Mua cuirure cóãcũ iri cuiru dihta dederea. Mua ñerire duhubirãrũ peamegue waha ñetariaro tarirãca. Eropirã iri ñerire duhcãque. ³⁰Eropirã mua mojoto diayerũ maja mojoto mera ñero iirã iri mojotore tabeta cóãbodiro dopa ta iri ñerire duhcãque. Irire duhubirã peamegue warãca. Mua mojotore mua cóãcũ iri mojoto dihta dederea. Mua ñerire duhubirãrũ peamegue waha ñetariaro tarirãca. Eropirã iri ñerire duhcãque, arĩ wererũ Jesu.

Erã marasã nomere cóãrire wereñumi Jesu

Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18

³¹Õpa arĩ werenemopũ Jesu:

—Iribojegue i sãre arĩñuma: “Ìgu marapore cóãdiagu ìgu cóãburire wereripũ mera igore cóãmasimi,” arĩñuma iribojeguere. ³²I erã werera tauñariro mũarũre ire weregũra: Yujugũ ìgu marapo mũmũ mera ñero iibiriquerecũ ta igore cóãbocumi. ìgu eropa cóãdigo gajigu mera marapũcũgo ñero iigo iicumo gajigu mera árigo. Eropigu igo marapũ igore cóãdigu igore gajigu mera ñero ìicũ iimi. Eropigu ìgu cóãdigo mera marapocũgu igo mera ñero iigu iimi ìgu sã, arĩ wererũ Jesu.

Waĩpeo arĩrare wereñumi Jesu

³³Õpa arĩ werenemopũ Jesu:

—Iribojegue majarãre erã õpa arĩ wererare peenirã árìribũ mua: “Mua arĩdiro dopa ta eropa iique. ‘Goãmũ mera diaye ta eropa iigũra,’ mua arĩdiro dopa ta iique,” erã arĩ wererare peenirã árìribũ mua. ³⁴I erã werera tauñariro mũare weregũra. “Umaro mera diaye ta arĩgu iiaa,” arĩ umaro mera arĩ

waĩpeo arĩbiricãque. Ûmaropũ mari Opũ ãgu áriro áhraa. Bu áriro áribeaa. Ero eropa áriro áricũ ãarã eropa arĩmaabiricãque. ³⁵I yeba mera ne waĩpeo arĩbiricãque. I yeba sã Goãmũ ya yeba ta áhraa. Ero eropa áriro áricũ ãarã eropa arĩmaabiricãque. Jerusalén mera ne waĩpeobiricãque. Turagũ mari Opũ ya maca áhraa Jerusalén. Bu áriro áribeaa. Eropirã eropa arĩmaabiricãque. ³⁶“Yũ dipuru mera diaye arĩgu iiaa,” arĩ waĩpeobiricãque. Mũa poari borecũ iimasibea mũa. Iri ñiri wacũ sãre iimasibea mũa. Eropa iimasibirã áriã “Yũ dipuru mera diaye arĩgu iiaa,” arĩ waĩpeobiricãque. ³⁷“Iirãra,” arĩã waĩpeoro mariro diaye ta irire arĩnigicãque. “Iisome,” arĩã sã waĩpeoro mariro arĩnigicãque. Mũa waĩpeo arĩã watĩ ñegũ ãgu dorero dopa ta iirã iica, arĩ wererũ Jesu.

Erã basi gamediarire wereñumi Jesu

Lc 6.29-30

³⁸Õpa arĩ werenemopũ daja Jesu:

—Iribojegue õpa erã arĩ wererare peenirã áriřibũ mũa. “Mũre gajigũ mũ cuirure ãgu patiadiro dopa ta mũ sã ãgũre patĩa gameque. Mũ gũcũrĩrũre ãgu panuadiro dopa ta mũ sã ãgũre ãgu gũcũrĩrũre panua gameque,” erã arĩ wererare peenirã áriřibũ mũa. ³⁹Erã werera tauñariro weregũra daja mũare. Mũare ñero iidigũre eropa ãacãque. Yujupũ mũ wayuporãre pacũ, “Gajipũ sãre padiagũ paque,” arĩque ãgũre. ⁴⁰Gajigũ mũre dipuwaja moagũre ãgu weresãcũ, ãgu dipuwaja moagũpũ mũhũ camisa mera mũre weresãdigũre wajayedorebocumĩ. ãgu eropa wajayedorecũ ãgũre oque. Iriñere otuhaja mũ weca majañe suhriro sãre onemoque ãgũre. ⁴¹Yujugũ surara gajinore yuju kilómetro mũre aĩgãbasadorecũ, gajĩ kilómetro aĩgãnemobasaque daja ãgũre. ⁴²Mũre serẽdigũre ãgu serẽropẽ ta oque ãgũre. Eropigũ gajigũ mũre wayudorecũ wayuque ãgũre ãgu wayudorerare, arĩ wererũ Jesu.

Mũare ãhaturirãre mahique, arĩ wereñumi Jesu

Lc 6.27-28, 32-36

⁴³Õpa arĩ werenemopũ daja Jesu:

—Masa õpa arĩmũrĩma: “Mũa mera majarãre mahique. Eropirã mũare ãhaturirãpũre ãhaturi gameque daja,” erã arĩrare peenirã áriřibũ mũa. ⁴⁴Erã werera tauñariro weregũra mũare daja: Mũare ãhaturirãre mahi umupeoque. Mũare ñero iirãre õaro áridoreque. Mũare ãhaturirãre õaro iique. Eropirã mũare ñero wereniguirãre mũare ñero iirã sãre “Erã sã õaro áriřoro,” arĩã Goãmũre serẽbasaque. ⁴⁵Mũa eropa iirã mari Pagũ umaro majagũ Goãmũ porã áhraa mũa. Goãmũpũ yujuropa ta iimi masare. Ñerãre, õarã sãre abere asicũ iimi ãgu. Eropigũ Goãmũ ãgu dorerire iirã sãre, iibirã sãre deco merecũ iimi ãgu. Masare yujuropa ãgu iiro dopa ta mũa sã masare iique. ⁴⁶Mũare umupeorã dihtare mũa umupeocũ ne duhpiburi áribeaa iri. Ñerã masa wajasea corerã sã eropa ta iima. Eropirã áriřehrãre umupeoque. ⁴⁷Mũa acawererã dihtare mũa õaro bocatĩricũ ne duhpiburi áribeaa iri. Goãmũre masibirã sã eropa ta iima. Eropirã áriřehrãre

õaro bocatĩrique. ⁴⁸Neri marirã áriique mua. Mari Pagu umaro majagu ãgu ñeri marigu ãgu árdiro dopa ta mua sã ñeri marirã áriique, arĩ werepu Jesu.

Õari iirire wereñumi Jesu

6 ¹Dipaturi ãgu werenemopu:
—Goãmũ ya áriburire õarire iirã árirã, “Goãmũ yare iipehorã áhrra gũa,” arĩ werebircãque gajirãre. Mua eropa arĩ wererã mua õaro iira ne duhpiburi áribeara. Eropigu Goãmũ umaro majagu õarire mua iira wajare mũare osome.

²“Eropirã mojomorocũrãre itamurã, irire masare ii ãhmubircãque. Masa erã ãbiro itamuque erãre. Gajirã iro dopa iibircãque. Erã masa bajarã watope mojomorocũrãre itamura. Mague niguirã watope mari buheri wirigue árirã watope sãre ii ãhmuma. Erã eropa iiquererã erã mari pũpũpũre ñero iicorerã áhrrima. Eropa masa watope õarire ii ãhmurã erã, “Õarã áhrrima erã,” masare arĩdorerã iima. Erã eropa iirã masa umupeori mera wajatatuhama. Eropigu Goãmũ ne wajayesome erãre. ³Eropirã mojomorocũrãre itamurã, irire yayarogã iique. Mua wapi mera áriquererã ta ãgu ãbiro irire iique. ⁴Masa erã ãbirogu mojomorocũrãre itamuque. Masa ãbirogu mua itamuquerecũ Goãmũ ãhãmi. Eropigu mari Pagũ mũare wajayegũcumi, arĩ werepu Jesu.

Goãmũre serẽriñere buheñumi Jesu

Lc 11.2-4

⁵Dipaturi ãgu werenemopu:

—Goãmũre serẽrã, mari pũpũ ñero iicorerã iiro dopa iibircãque mua. Erã mari buheri wirigue nigui, mague sãre nigui, Goãmũre serẽ ãhmuma erã masare. Eropa serẽ ãhmurã diaye masa erãre umupeori mera erã mucubirituhama. Eropigu Goãmũ erãpũre umupeosome. ⁶Mũarũ Goãmũre serẽmorã mua ya taribugue biha ñajaque. Biha ñaja mari Pagu ãsũya marigũre serẽque. Mua eropa iicũ masa erã ãbiro áriquerecũ ta mari Pagũ mũare ãagũcumi. Eropa peegũ mũare õaro iigũcumi ãgu.

⁷“Eropirã Goãmũre serẽrã, pepiro mariro mua serẽrare ta dipaturi serẽ maji dujabircãque. Eropa ta iima Goãmũre masibirã. “Bajasuburi yuju disiro ta gũa serẽcũ gũare peegũcumi,” arĩ pepima erã. ⁸Erã iiro dopa iibircãque. Mua serẽboro core mari Pagu mua gamerire masituhãmi. ⁹Eropirã õpa arĩ serẽro gahmea Goãmũre.

Gũa Pagu umaro majagu mũ õagu áririre áripehrerã umupeoporo.

¹⁰Dohpaguere áripehrerã weca opu áriique. Umaroguere mũ dorero dopa ta erã iiro dopa ta i yeba majarã sã eropa iiporo. ¹¹Eropigu mũrĩ nũcũ gũa baburire oniguicãque gũare. ¹²Gajirã gũare erã ñero iirare gũa cãdijiro dopa ta mũ sã gũa ñero iirare cãdijique. ¹³Eropigu gũa ñero iiborare cãhmotaque. Eropigu gũare ñerire iibircãcũ iique. Mũhũ gũa Opu turagu eropa áriniguigũa. Áripehrerã mũre eropa umupeoniguicãrãcoma, arĩ serẽque Goãmũre, arĩ werepu Jesu.

¹⁴“Gajirãre mũare erã ñero iirare mua cãdijicũ ñagu, mari Pagũ umaro majagu mua ñero iira sãre cãdijigucumi. ¹⁵Gajirã mũare erã ñero iirare mua cãdijibiricũ mari Pagũ mua ñero iira sãre cãdijisome, arĩ wererũ Jesu.

Goãmure umupeomorã ba duhurire buheñumi Jesu

¹⁶Eropigũ ñgu erãre werenemorũ:

—Goãmure umupeomorã ba duhurã bujawererã iro dopa ii ñhmubiricãque. Eropa iima mari pũrũrũ ñero iicorerã. Erã erã diaporire bujawererã iro dopa ãhrima. Erã eropãricũ erã ba duhucũ ñha masima masa. Diaye ta mũare arĩgu iiaa. Masa erãre umupeocũ gahmema erã. Eropirã erãre umupeocũ ñarã mucubirituhama. Eropigũ Goãmũrũ erãre ñaro iisome. Eropirã erã iiro dopa ii ñhmubiricãque mua. ¹⁷Mua sã ba duhurã mua áriniguiro dopa ta árique. Mua ya dipure ñyũ mera sũcã ñaro mũapocãque. Mua diapori sãre coecãque. ¹⁸Mua eropa iicũ mua ba duhucũ ñha masisome masarũ. Goãmũ dihta ñha masigucumi. Mua seyaro mua áricũ ñgũrũ mua mera ãhrimi. Eropa ñagu ñgu mũare ñaro iigucumi, arĩ wererũ Jesu.

Umaro majare guñadoreñumi Jesu

Lc 12.33-34

¹⁹Jesu werenemorũ daja:

—I yeba majare aĩ gameneobiricãque. Ñ maja boa waboca. Iri boabiricũ yajari masũ aĩbocumi irire. Ñgu yajabiricũ mega tuabocoma. Eropiro i yeba maja dedereama guhya ãhraa. Eropirã i yeba majare burigã gamebiricãque. ²⁰Umaro majarũre turaro gameque mua. Umaro majare mega tuamasibeama. Eroguẽ mua opaburi ne boabea. Eroguẽ yajari masũ ne aĩmasibeami. ²¹Eroguẽ mua opaburi iri áricũ, umaro majare Goãmũ yare burigã guñarãca mua, arĩ wererũ Jesu.

Masa erã pepiro dopa ta iima, arĩ wereñumi Jesu

Lc 11.34-36

²²Eropi buhegu ñpa arĩ werenemorũ erãre:

—Mua cuiri mua dũrũre sihãgodiru iro dopa ta ãhraa, arĩ werediãcũ ñpa ãhraa. Mua pepiro dopa ta iiaa. Mua ñaro mera pepirã árirã ñarire iiaa. ²³Mua ñerire pepirã árirã ñeri dihtare i mua. Umaro majare mega tuamiaa. Eropirã mua ñeri dihtare mua pepiniguicãcũ iri ñeripũ ñetariari ãhraa, arĩ wererũ Jesu.

Niyerure gamerã, Goãmũrũre gamebeama, arĩ wereñumi Jesu

Lc 16.13

²⁴Eropigũ ñgu erãre werenemorũ:

—Yujugũ Goãmũrũre guñagu niyerurũre guñabeami. Niyerurũre burigã guñagu Goãmũrũre guñabeami. Eropigũ niyeru dihtare gamegu árigũ Goãmũre mucubiricũ iibeami. Goãmũ sãre niyeru sãre peñere gametarimaja masiya mara mũare, arĩ wererũ Jesu.

Goãmũ ĩgu porãre ĩhadibumi, arĩ wereñumi Jesu

Lc 12.22-31

²⁵Eropigu erãre werenemopu:

—Eropigu mũare ire arĩgu iiaa. Mũa árĩricũre mũa barire, ihririre, suhri sãre wũaro guñaricũbircãque. Mũaare deyoro moagu bari dihtare bamorãre, suhri sañamorã dihtare Goãmũ iibiripu mũare. Mũa iri dihtare guñacũ gamebeami. ²⁶Mirimagu porãre Goãmũ ĩgu ĩhadiburire masique mũa. Erã poeri moorã àhrima. Eropiro erã bari dihburu wiri erãre mara. Mari Pagupũ erãre erã baburire ohomi. Mirimagu porã tauro mũapũre mahimi Goãmũ. Eropigu mũa sãre ĩhadibugũcumi ĩgu. ²⁷Wũaro mũa pepiri mera iri mũare pagarã wacũ iibeaa. Eropiro mũa wũaro pepiri duhpiburi árĩbeaa.

²⁸“¿Eropirã duhpirã mũa suhri sañaburire wũaro guña bũjawere pepicãri? Nũgu maja gori iri gorire pepique. Iri gori ne iiro mariro òari goricũa. Iri gori òari suhri iro dopa òari gori dehyoaa. ²⁹Salomo opu mũũũ òari suhri opagu ĩgu árĩquerecũ ta iri goripu ĩgu ya suhri tauro òari gori àhraa. ³⁰Iri gorire òari gori iimi Goãmũ. Iri gori bajamenũrigã árĩra pũhrũ ñaidija pehrea waha. Mero àhri, gajinũ peamegue soe cóãcãma. Iri eropa mata pehrequerecũ ta iri gori iri òari gori árĩcũ iimi Goãmũ. Eropigu Goãmũ iri gorire ĩgu òari gori ĩgu iidiro tauro mũa sãre òaro iigũcumi. Suhrire ogũcumi. Goãmũre daberogã umupeoa mũa. ³¹Eropirã mũa baburire, mũa ihriburire, mũa suhri sañaburire wũaro guñabircãque. ³²Goãmũre masibirãpũ irire eropa amaniguicãma. Mari Pagũ mũmaro majagu árĩpehreri mũa gamerire masimi. ĩgu eropa masicũ mũa ya árĩburire wũaro guñabircãque. ³³Goãmũ mũa Opu ĩgu árĩborore gamemũhtaque mũa. Mũa eropa iira pũhrũ Goãmũpũ mũa gameri duhyacũ ogũcumi. ³⁴Eropirã ñamigãre mũa dohpa warocuri arĩ wũaro bũjawere ne pepibircãque. Dohpagãre mũa ñero tariboro árĩtuhaa. Eropirã dohpagã maja dihtare pepique. Gajinũ majare wũaro bũjawere pepinembircãque. Goãmũpũ mũare itamugũcumi, arĩ werepũ Jesu.

Gajirãre “Ñerã àhrima,” arĩbircãque, arĩ wereñumi Jesu

Lc 6.37-38,41-42

7 ¹Eropigu ĩgu erãre werenemopu:

—Gajirãre “Ñerã àhrima,” arĩ erã iirare werewũabircãque mũa. Mũa eropa arĩ werewũabircũ Goãmũ mũa sãre “Ñerã àhrima,” arĩsome. ²Gajirãre “Òaro iibeama,” mũa arĩ pepidiro dopa ta Goãmũpũ mũa sãre eropa ta arĩ ĩagũcumi. Mũa gajirãre beyero dopa Goãmũpũ mũa sãre eropa ta beyegũcumi. ³Mari werenigui queori mera buhecũ òpa iirã àhraa mũa. Mũa acaweregu ĩgu cuirugue miri pogañegã mehñajacũ iri pogañegãre òaro ĩhaa mũa. Mũa ya cuirũpũre wũarimiji árĩquerecũ ta irimijire ne pepibea mũa. Eropirã gajigũre miri pogañegãre mũa ĩaro dopa ta mũa acaweregu ĩgu ñero iirũpũre òaro ĩhaa mũa. Mũa basi turaro ñerire iiquererã ta irire eropa pepicã mũa. ¿Dohpa árĩronore eropa àhriri mũa? ⁴Òpa arĩ wereniguia mũa acawererãre: “Acaweregu,

ñerire iigu iica mũhu. Eropigu irire duhucãque,” arĩ wereniguia mũa. Eropa ãgure ñerire iidorebiriquererã mũa sã ñerire duhubea. ¿Duhpirã irire ñerire iinirã áriquererã ta irire pee masibeari mũa? ⁵Eropa iirã masa erã pũrũpũre ñero iicorerã áhraa mũa. Mũa ñero iiripũre duhumũhtaque. Mũa eropa iira pũhrũ mũa acawererãre “Mũa ñero iirire duhucãque,” arĩ weremasia mũa.

⁶Diaye a iro dopa árirãre ñetariarãre Goãmũ ya òatariarire erã umupeobiririre werebiricãque erãre. “Erãgue ñero wereya ñero arĩri,” arĩrã werebiricãque erãre, arĩ werepũ Jesu.

Mari Pagure mari serẽre wereñumi Jesu

Lc 11.9-13; 6.31

⁷Eropigu ãgu erãre werenemopũ:

—Goãmũre mari Pagure serẽque mũa. Mũa eropa serẽrã mũa aĩrãca. Mũa serẽre bocarãca. Goãmũre eropa serẽniguicãque mũa. Mũa eropa iicũ ãgu mũare ogũcumi. ⁸Áripehrerã Goãmũre serẽrã aĩrãcoma. Eropirã erã serẽrare bocarãcoma. Eropigu áripehrerã Goãmũre eropa serẽniguicãrãre ãgu erãre ogũcumi.

⁹“¿Mũa porã barire mũare serẽcũ utãyepũre obocuri mũa erãre? Obiriboya. ¹⁰¿Mũa porã waire mũare serẽcũ añapũre obocuri mũa erãre? Obiriboya mũa. ¹¹Mũa ñerã áriquererã ta mũa porãre òarire omasia mũa. Eropigu mari Pagũ mũa tauro òarire ohomi mũare ãgu porãre ãgure mũa serẽre.

¹²“Gajirã mũare òaro iicũ gahmea mũa. Erãre mũa òaro iicũ gamero dopa ta òaro iique erã sãre. Erã òaro iibiriquerecũ ta mũapũ erãre òaro iique. Eropa ta iidorea Moise dorerigue, Goãmũ yare weremũhtanirã erã gojarague sã, arĩ werepũ Jesu.

Miri disiporogã queorire wereñumi Jesu

Lc 13.24

¹³Eropigu ãgu queorire werenemopũ erãre òpa arĩgu:

—Goãmũ pohrogue wadiarã ãgu yare iiro gahmea mũare. Eropirã ãgu yare eropa iimaabiricãro gahmea. Miri disiporogãgue mũa wadiacũ diasa áhraa. Eropiro diasa áhraa Goãmũ pohrogue mũa wadiacũ. Peamegue masa erã wacũ diasabea. Wũari disiporogue mari ñajacũ diasabea. Iri disiporogue ta masa erã ñajaboro dopa ta peamegue masa erã wacũ diasabea. Eropirã masa bajarã erogue warã iima. ¹⁴Goãmũ pohrogue wadiacũ diasa áhraa. Bajamerãgã masa erogue warãcoma. Erogue warã mũmri nũcũ Goãmũ mera áriniguirãcoma, arĩ werepũ Jesu.

Yucũgu dũcare masirã dipagũ sãre masiro dopa ta masa erã iirire iarã erã áriřicũrĩre masia mari, arĩ wereñumi Jesu

Lc 6.43-44

¹⁵Eropigu ãgu werenemopũ erãre:

—Ōaro pee masique. “Goāmũ yare weremũhtarã ähraa,” arĩ gũyarãre peebiricãque mũa. Erã õarire iirã iro dopa aririma mũa pohrogue. Erã pepirigue ñerã ährima erã. ¹⁶Erã ñero iicũ ïarã ñerã erã áricũ masirãca mũa. Erã õaro iicũ ïarã, õarã erã áricũ masirãca mũa. Aña poragũ dipatõrire dũcacũbeaa. Poracũdigũ sã higuera dipure dũcacũbeaa. ¹⁷Ōadigũ yucũgũ õarire dũcacũa. Ñedigũpũ ñerire dũcacũa. ¹⁸Yucũgũ õadigũ ñerire ne dũcacũmasibirica. Eropiro ñedigũ sã õarire dũcacũmasibirica. ¹⁹Õarire dũcacũbiriri yucũre pa cóãcã, peamegue soecãma. Eropa ta iigũcumi Goãmũ ïgũ gamerire iibirãre. ²⁰Eropirã “Goãmũ yare weremũhtarã ähraa,” arirã erã gũyacũ õpa masirãca. Erã iiricũrire ïaque. Erã õarire iirã áricũ ïha “Goãmũ ya wereniguirã ta ährima,” arĩ ïha masirãca. Erã ñerire iirã áricũ ïha “Goãmũ ya wereniguirã áribeama. Eropirã gũyarã ährima,” arĩ ïha masirãca, arĩ werepũ Jesu.

“Mũare ne masibea,” arĩgũca yũhũ bajarã masare, arĩ wereñumi Jesu
Lc 13.25-27

²¹Eropigũ ïgũ erãre werenemopũ:

—Bajarã yũre “Yũ tĩgũ,” arirã áriquererã ta umaro majagũ Goãmũ ïgũ áriroguere wasome erã. Yũ Pagũ umaro majagũ ïgũ gamerire iirã dihta ïgũ opũ árirogue warãcoma. ²²Pehrerinũ áricũ bajarã masa õpa arirãcoma yũre: “Gũa tĩgũ, mũ yare gũa buheabũ. Mũ waĩ mera pũririre, watẽare cóãbũ. Eropirã mũ turari mera baja deyoro moarire iiabũ gũa,” yũre arirãcoma. ²³Erã eropa arĩquerecũ õpa arĩ yũhrigũca erãre: “Mũare ne masibea. Ñerire iirã ähraa mũa. Yũ pohro aribiricãque,” arĩgũca yũhũ erãre. Eropirã Goãmũ gamerire iique yũ pohro aridiarã, arĩ werepũ Jesu.

Pe wihi iira queorire wereñumi Jesu

Lc 6.47-49; Mr 1.22

²⁴Eropigũ queori mera werepũ Jesu erãre buhegũ:

—Eropi áripehrerã i yũ wereniguirire peenirã yũ dorerire iirã, õaro pee masigũ wihi iidigũ iro dopa ährima erã. ïgũ ühcãri goberire seha, wihire nugunũgapũ. ²⁵ïgũ wihire ïgũ tuhajara pũhrũ deco bũrigã ahri, dia miritaria wayoro. Miruñe bũrigã weãyoro. Eropa waquerecũ ta iri wihi ühcãro ïgũ nugura wihi áriro ne mihrua dijabiriyoro. ²⁶Eropirã áripehrerã yũ wereniguirire peenirã áriquererã ta yũ dorerire iibirãpũ pee masibigũ ïgũ wihi iigũ iro dopa ährima. ïgũpũ ïgũ wihire dia tũro maja imiporo weca nugu, õaro iibiripũ. ²⁷ïgũ wihire tuhajara pũhrũ, deco bũrigã ahri, dia miritaria waha, miruñe bũrigã weãyoro. Eropa weãro iri wihire weã mehpicãyoro, arĩ werepũ Jesu.

²⁸⁻²⁹ïgũ eropa arĩ buhecũ peerã, peemaria wañorã masa. “ïgũ marire opũ ïgũ buhero dopa ta buhemi ïgũ. Marire buherã iro dopa buhebeamĩ,” arĩ pepiñorã erã.

Jesu cami boagure òagu wacū iĩnuni

Mr 1.40-45; Lc 5.12-16

8 ¹Jesu utāgugue buhe doadigu dijaa wapu. ²Īgu dijacū ĩarā masa bajarā ĩgure nurusiañorā. ³Ero ĩgu wadiro yujugu cami boagu mague ĩgure nurusiaja eja, mereja, ĩgure serēpu.

—Gua tĩgu, muhu yure òagu iidiagu iique, arĩpu.

³Īgu eroparĩcū peegu ĩgu mojoto mera Jesu ĩgure mohmepĩpu.

—Añ, mure òagu wacū iiaa, arĩpu Jesu ĩgure.

Īgu eroparĩcū ta iri cami boara yarima wayoro. ⁴Eropa iituhaja Jesu ĩgure arĩpu daja:

—Yũhu mure òpa iirare ne gajirāre werebircāque. Mu ya dũpũre òarare pahire ĩhmugũ waque, “Ōaro āhrimi,” arĩdoregu. Tuhajanugu Moise dorerire Goāmũ ĩgu apidiro dopa ta iique. Eropĩgu Goāmũ ya wihigue mirimagure asũ wahgā apique mu dore tarirare masa ārĩpehrerā erā masimaja òaro, arĩpu Jesu.

Surara opu ĩgu pohro majagu dorecũcũ Jesu òagu iĩnuni ĩgure

Lc 7.1-10

⁵Ero pũhrũ Jesu Capernaum waĩcũri macague ĩgu ejacū surara opu ĩgu pohro eja, ĩgure turaro òpa arĩ serēpu:

⁶—Gua tĩgu, yũ pohro majagu ne buhari mera dorecũgu wamasibirinijagu, ĩgure burigā pũricũ pepĩgu yaha wihigue oyacumi ĩgu, arĩpu ĩgu Jesure.

⁷Īgu eroparĩcū pee:

—Añ, arĩ, ĩgure ĩgu dorecũrĩre taugu wagũra, arĩpu Jesu.

Īgu eroparĩcū òpa arĩpu surara opu:

⁸⁻⁹—Opu, òaroca. Aribita. Ñegu āhraa yũhu. Yaha wihire mure ñajaridorebuno árĩbeaa yũhu. Yuju diaye ta mu turari mera dorebeoque. Mu eropa iicũ yũ pohro majagu òagu wagũcumi. Yũre yũ weca árĩrā gajirā oparā dorema. Yũ sã surarapũre dorea. Yujugure “Waque,” yũ arĩcũ ĩgu wahami. Gajigure “Arique,” yũ arĩcũ ahrimi. Yũ pohro majagure “Ire iique,” yũ arĩcũ irire iimi. Eropĩgu mu ĩgure mu dorero dopa ta ĩgu dorecũgu tarigũcumi, arĩpu ĩgu.

¹⁰Jesu ĩgu eroparĩcũ pee uca wa bajarā masa ĩgu mera nurusiarāre òpa arĩpu:

—Diaye ta mũare arĩgu iiaa. Ihĩ surara opu Israe masũ árĩbiriqueregu Goāmũre burigā umupeomi. Īgu pohro majagure yũ òagu wacū iiburire masituhami. Ne Israe masare ihĩ iro dopa umupeorāre ĩanibea. ¹¹Mũare arĩgu iiaa. Bajarā ihĩ iro dopa árĩrā árĩpehrero majarā mũmaro majagu ĩgu opu árĩrogue eja, erogue árĩrā mera barācoma. Mũa ñecũ sũmarā mũra Abrahā, Isaa, Jacobo mera barācoma erā. ¹²Masa gajirāpu “Opu ĩgu árĩrogue wamorā āhraa gua,” erā arĩquerecũ ta ñerogue naitĩarogue cóagāgũcumi erāre. Erogue ĩgu cóānirā burigā ore, bujawereri mera erā gũcũrĩre cũridihurācoma, arĩ werepu Jesu.

¹³Irire eropa arĩtuhaja surara opũre arĩpu:

—Dujaaque mũ ya wihigue. Mũ pohro majagu tarigũcumi. “Diaye ta tarigũcumi,” arĩ mũ pepidiro dopa ta tarigũcumi, arĩpũ Jesu.

Ĩgu eroparĩcũ ta ĩgu pohro majagu pũ õha wapũ.

Pedro mũñecore dorecũgore tauñumi Jesu

Mr 1.29-31; Lc 4.38-39

¹⁴Pũhrũ Jesu Pedro ya wihigue eja, Pedro mũñeco dorecũcũ ĩapũ ĩgu. Nĩmacũri áricũ oyapo ĩgo. ¹⁵Ĩgo eropa dorecũcũ ĩanijagu ĩgo mojotore mohmepĩpũ. ĩgu eropa mohmepĩcũ ta nĩmacũri taria wayoro. Tarĩcũ pepĩgo ĩgorũ wahgã, erãre barire ejopo.

Jesu bajarã dorecũrãre tauñumi

Mr 1.32-34; Lc 4.40-41

¹⁶Eropi ñamicague bajarã watẽa ñajasũnirãre masa aĩ ejañorã Jesu pohrogue. Erã eropa aĩ ejacũ ĩagu mata ĩgu watẽare cõacũ masa õha wañorã. Eropĩgu áripehrerãre dorecũrãre erã aĩ ejanirãre taupehocãpũ Jesu. ¹⁷Eropa ta ĩpũ ĩgu iribojegue majagu Goãmũ yare weremũhtadĩgu Isaia ĩgu arĩdiro dopa ta. Ōpa arĩ gojañumi: “Mari dorecũrĩre taucãmi ĩgu. Marire pũrĩre cohãmi ĩgu,” arĩ gojañumi Isaia Jesu arĩboro coregue.

Yujurãyeri Jesu mera majarã árdĩdariñuma

Lc 9.57-62

¹⁸Jesu masa bajarã ĩgu pohro áricũ ĩagu,

—Wũariya gajipũ masegue ina tarĩbujarã, arĩpũ ĩgu buherãre. ¹⁹Erã tarĩbujaboro core judio masare buhegu Jesu pohrogue eja, õpa arĩpũ:

—Buhegu, mũ mera wadiaa noho mũ waro, arĩpũ.

²⁰Jesu õpa arĩ yũhrĩpũ:

—Yũ mera áricũ diasa ãhraa. Nũgu majarã diaye erã carĩburi toreri opama. Mirĩmagũ porã sã erã ya suhri opama. Yũpũre Goãmũ ĩgu obeodĩgũpũre ne yaha wihi mara. Eropĩrã yũ mera árdĩrã ñero tarĩrãca mũa, arĩ yũhrĩpũ Jesu.

²¹Eropi gajĩgu Jesu buhegu õpa arĩpũ:

—Gũa opũ, yũ pagũ ĩgu sĩricũ yaatuhajagu mũ mera wagũra, arĩpũ ĩgu Jesure.

²²Jesu yũhrĩpũ:

—Yũre gamebirã sĩrinĩrã iro dopa ta ãhrĩma. Erãpũ sĩrinĩrãre yaaporo. Eropĩgu mũpũ yũ mera majagu árdĩbu ariqũe dohparagã, arĩpũ ĩgu.

Jesu mirũnere yũsũdoreñumi

Mr 4.35-41; Lc 8.22-25

²³Eropa arĩtuhaja dohodĩrugue ñajapũ. Eropĩrã ĩgu buherã sã ĩgu mera waha ñajañorã. ²⁴Ero erã tarĩbujarisubũ iriyague mirũne bũrigã ariyoro. Eropĩro pãgũri dohodĩrũre miucãriyoro. Eropa mirũne weãquerecũ ta Jesupũ carĩgu ĩpũ. ²⁵Eropa wacũ ĩarã erã ĩgũre wahgũñorã. Wahgũ õpa arĩñorã:

—Opu, mirimorã iica mari. Miruñere tauque, arĩnorã.

²⁶Erã eroparĩcũ Jesu yuhripu:

—¿Duhpirã guĩmaacãri mua? Yũre merogã umupeorã ãhraa mua, arĩpu Jesu erãre.

Eropa arĩgu ta wahgãnugaja miruñere pãgũri sãre “Yusũque,” arĩpu. Īgu eroparĩcũ miruñe, pãgũri sã yusũdijapehrea wayoro. ²⁷Īgu eropa iicũ ĩha uca, õpa arĩ wereniguiñorã erã basi.

—¿Ñehmũno masu ãhriri ĩhĩ? I miruñe, pãgũri sã yuhrisũgu ãhrimi, arĩnorã erã.

Watẽa ñajasũnirãre tauñumi Jesu

Mr 5.1-20; Lc 8.26-39

²⁸Erãre eropa wara puhru taribujaja, Gerasa majarã ya yebague ejaru. Eroque erã ejacũ perã uma Jesure bocatĩrĩnorã. Masa goberi watopegue árinirã árinorã. Erã watẽa ñajasũnirã árirã gorowererã guhyarã árinorã. Eropirã erogue masa ne wabirĩnorã. ²⁹Īgure bocatĩri õpa arĩ gaguiniguiñorã:

—¿Mũhu Goãmu magu duhpibu ahriri mũhu gua pohroguere? ¿Guare Goãmu dorero ejabiriquerecũ ta dipuwaja moagu ahriri mũhu? arĩ gaguiniguiñorã erã watẽa mera.

³⁰Ero pohro bajarã yesea ahma barã iĩnorã. ³¹Erãre ñanijarã, watẽapu õpa arĩ burigã serẽnorã Jesure:

—Guare oã umare cóagu soã yesea pohroque wadoreque guare. Erã mera guare áridoreque, arĩ serẽnorã erã Jesure.

³²—Áu, waque, arĩpu Jesu.

Īgu eroparĩcũ watẽa perã masa mera árinirã waha, yesea pohroque ejañorã. Erãre ñajacũ ta yesea gorowere, dipatrugue oma buha, wuariyague yuriñaja yuhria, miri sĩripehrea wañorã.

³³Erã eropa wacũ ĩarã yeseare ĩhadiburãpu gũi, omagã wañorã. Macague eja yesea erã mirirare weresiripehocãñorã erã. Watẽa erã ñajasũnirãre Jesu ĩgu cóara sãre werepehocãñorã erã. ³⁴Erã eropa weresirira puhru iri maca majarã áripeherrerã Jesure ĩarã ejañorã. Eropirã ĩgure ĩara puhru turaro mera wiriadoreñorã ĩgure erã ya yebare.

Dupu buhadigure õagu wacũ iĩnumi Jesu

Mr 2.1-12; Lc 5.17-26

9 ¹Erã eropa wadorera puhru Jesu dohodirugue ñaja, wuariyague taribujaa, ĩgu ya macague ejaru. ²Eroque gajirã dupu buhadigure pũgu mera coã aĩ wahgã erañorã Jesu pohro. “Jesu ĩre ĩgu dorecũrire taricũ iigucumi,” arĩ pepiñorã erã. Erã eropa arĩ pepicũ masigu Jesu dorecũgure õpa arĩpu:

—Mucubirique mũhu. Mũ ñero iirare cóãtuhabu yuhũ, arĩpu ĩgu.

³Īgu eroparĩcũ peerã yujurãyeri masare buherã õpa arĩ pepiriñorã erã basi: “ĩhĩ eropa arĩ ĩgu wereniguiiri mera Goãmure ñero arĩgu iimi,” arĩ pepiñorã erã buherã. ⁴Erã eropa arĩ pepicũ masigu, õpa arĩpu Jesupu:

—¿Duhpirā eropa arĩ ñero pepiri mua? ⁵“Mu ñero iirare cóābũ,” yu arĩcũ “Gũyagu āhrimi,” arāa mua masibiriquererā ta. Īgure “Wahgānugajaque. Curique,” yu arĩcũ yu arĩra diaye áriri árĩcũ mata mua ĩha masirāca. ⁶Yũhu masu Goāmũ ĩgu obeodigu i yeba majarā erā ñero iirire cóāmasia yũhu. Mua ire masiborore ōpa ta ĩgu wahgānugacũ iigura, arĩpu Jesu.

Eropa arĩtuhaja dũpu buhadigure ōpa arĩpu:

—Wahgānugajaque. Mu pũgure aĩ, mu ya wihigue dujaaque, arĩpu ĩgure.

⁷Īgu eroparĩcũ ta peegu dũpu buhadigu wahgānugaja, ĩgu ya wihigue dujaa wapu. ⁸Masa ĩgu eropa wacũ ĩarā gũĩñorā. Eropirā Jesure Goāmũ ĩgu turarire opacũ ĩarā Goāmure umupeo, ōaro werenigũĩñorā.

Jesu Mateore sihuñumi

Mr 2.13-17; Lc 5.27-32

⁹Erā eropa iira pũhrũ Jesu erogue árĩdigu wiria, yure Mateore bocatĩrimi. Oparā ya árĩburire masare wajasea coregu árĩribũ. Eropigu irisubure yu mohmeri taribugue doabũ. Ero yu doacũ ĩagu, ōpa arĩmi yure:

—Yu mera majagu árĩbu arique, arĩmi yure Jesu.

Īgu eroparĩcũ pee, wahgānugaja ĩgu mera wabũ.

¹⁰Pũhrũ yaha wihigue Jesu sã barā erama. Bajarā wajasea corerā “ñero iirã” erā arĩrã gua mera ta bama. ¹¹Erā mera gua bacũ ĩarā, fariseo masa Jesu buherãre ōpa arĩma:

—¿Duhpigu mũare buhegu wajasea corerã ñero iirã mera bahari? arĩma erã guare ĩgu buherãre.

¹²⁻¹³Erā eroparĩcũ peegu Jesupu ōpa queori mera yũhrimi:

—Dorecũbirã duhturure amabeama. Dorecũrã dihta duhturure ahmama. Dorecũrã duhturu amaro dopa ta “Ñerã āhraa,” arĩrã yure amarācoma. Eropigu “Ñerã āhraa,” arĩrã dihtare erã ñero iirare bujaweredore ōaripure gohrotocũ iigu arĩbu yũhu. Erã basi “Ōarã āhraa gua,” arĩ pepirãre itamugu arĩbirĩbũ. Goāmũ ĩgu arĩrare erã arĩ gojarare masique mua. “Waimũrãre wejẽ soemujurã yure eropa umupeocũ ne gamebeaa. Gajirãre mua mojomoro ĩacũpũre gahmea,” arĩmi Goāmũ, arĩ gojañumi. I eropa arĩrire masique mua. Iirire ōaro buhenemorã waque, arĩmi Jesu fariseo masare.

Ba duhurire serẽpiñuma Ñu buherã Jesure

Mr 2.18-22; Lc 5.33-39

¹⁴Pũhrũ Ñu waĩyegu ĩgu buherã gua pohro eja Jesure serẽpima:

—Gua Ñu buherãpu bajasuburi Goāmũ ya árĩburire iirã ba duhua. Fariseo masa sã eropa ta ba duhuma. ¿Duhpirã mu buherãpu ba duhubeari? arĩma erã Jesure.

¹⁵Jesu erãre ōpa arĩ yũhrimi:

—Ōpa āhraa iri: Mojoto diridigu ĩgu bosenu iicũ ĩgu mera majarã bujawererã ba duhurã árĩbeama. Īgu mera árĩrã mucubiri barã iima. Eropa ta yu buherã sã yu mera árĩrã ba duhumasibeama. Yujunũ yure

Goãmũ aĩcãgũcumi. Eropa ãgu yũre aĩra pũhrũ yũ buherã mera ársome yũhũ. Irisubugue ta yũ buherã ba duhurãcoma, arĩ yũhrimi Jesu.

¹⁶ Erã iribojegue maja buheri mama buheri mera erã peñe buhemorediacũ ãagu õpa arĩ werenemomi Jesu erãre:

—Ne mama gasiro suhri gasiro mera mũrañe suhrirore seretu masiya mara. Eropa seretura pũhrũ mama gasiro mari coecũ mũra suhriro áriro yehguea wa daja, tara gameneo, wũatariaro yehgueacũ iiaa. Eropa ta mũra buheri mama buheri mera wapi moa buhebiricãro gahmea.

¹⁷ Eropirã ne igui deco imisĩri decore waibũgu gasiro ajuro mũra ajuro mera diyebiricãro gahmea. Eropiicũ igui deco imisĩri pahmura pũhrũ mũra ajurore yeguedija waha. Iri ajuro yehguecũ igui deco sã, ajuro sã cohmoa waha. Eropirã igui deco waibũgu gasiro mama ajuro mera diyero gahmea. Eropiicũ igui deco pahmuro õaro iri ajuro sãraa. Eropa ta mama buheri mũra buheri mera buhebiricãro gahmea, arĩ weremi Jesu erãre.

Jairo magore õago ii, behreri opaniguigo sãre õago wacũ iĩñumi Jesu
Mr 5.21-43; Lc 8.40-56

¹⁸ Ñgu eropa arĩ wererisubu gũa judio masa buheri wihi opu Jesu pohrogue erami. Eraa, mereja, õpa arĩmi:

—Yũ mago negãgue sĩria wahámo. Iгоре mũ mojotore duhpeogu arique. Mũ eropa iicũ masagocumo, arĩmi ãgu Jesure.

¹⁹ Ñgu eroparĩcũ peegu Jesu wahgãnũgaja, ãgu mera wami. Gũa ãgu buherã sã ãgu mera wabu. ²⁰ Gũa erogue waniguicũ ero nomeo Jesu pũrũpũ eja, ãgu suhriro ojogorore mohmepiñamo. Doce bojori gohra mũmũri nũcũ behreniguigo áripo. ²¹ Ñpa arĩ pepipo igo eropa iigo: “Ñgu suhriro dihtare mohmepiñago õago dujagoca yũhũ,” arĩ pepipo igo. Eropigo igo mohmepicũ mata igo di wirira purumujuyoro. ²² Igo eropa iicũ masigu Jesu majinũgaja, igo arĩmi:

—Mucubirique mũhũ. Mũhũ yũre umupeori mera õago dujaa, arĩmi ãgu. Ñgu eroparĩcũ ta õha wamo igo.

²³ Eropa iituhaja Jesu gũa mera opu ya wihigue ejami sĩridigo pohro. Ñajajagu bajarã masa i wihigue áriã turaro bũsũcũ ãami. Gajirã ñehamere oerãre gaguinũguirãre ãami. Gajirã igogãre yaaboro core tarisu iro dopa áririre purirãre ãami. ²⁴ Erã eropa iicũ ãagu masare õpa arĩmi:

—Wiriaque mũa. Sĩribeamo igo. Carĩgo iimo, arĩmi erãre.

Ñgu eroparĩcũ peerã, “Eroparĩcãgu iimi ihĩ,” arĩã masa ãayema ãgure. ²⁵ Ñgũpũ erãre disiporogue wiupehocãmi. Tuhajanugu sĩridigo pohrogue eja, igo mojotore ñearũ. Ñgu eropa ñeañacũ ta masa bejaja, wahgãnũgajapo igo. ²⁶ Ñgu eropa iirare peerã, ero majarã masa áripehrerã masa werewũañorã.

Perã cuiri ihajabirãre iacũ iĩnumi Jesu

²⁷Ero árĩnirã gũa Jesu mera wacũ, perã cuiri ihajabirã ãgure piyu nurusiana:

—Opũ Davi pãrami masare taugũ, guare mojomoro ãaque mũhũ, arĩ gaguĩnguima erã.

²⁸Erã eroparĩcũ Jesu gaji wihigue ñajami. ãgu eropa ñajacũ masirã cuiri ihajabirã ãgu pohrogue ñaja wama. Erã eropa ñajacũ ãgu ãgũpũ erãre serẽpimi:

—¿Marire iacũ iigũcumi ãgu, arĩ pepiri mũa yũre? arĩmi ãgu.

—Opũ, eropa ta arĩ pepia gũa, arĩ yũhrima erã.

²⁹Erã eropa yũhricũ ta erã cuirire ñapeomi. Ñapeogu, õpa arĩmi:

—Yũre “Eropa iigũcumi,” mũa arĩ pepidiro dopa ta eropa ta iigũra, arĩmi Jesu.

³⁰ãgu eroparĩcũ ta erã cuiri õha wabũ. Eropi Jesu õpa arĩmi erãre:

—I yũ õpa iirare gajirãre ne werebircãque, arĩrimi Jesu.

³¹ãgu eropa arĩquerecũ ta waha, i yeba majarãre weresirĩnirã árĩma ãgu eropa iirare erã.

Wereniguimasibigũre wereniguicũ iĩnumi Jesu

³²Iri wihire erã cuiri õha wanirã wiriarĩsubu gohra yujugũ wereniguimasibigũre aĩgãrĩma Jesu pohro masa. Watĩ ãgure ñajasũdigũ ãgure wereniguimasibiricũ iidi árĩmi. ³³Erã aĩ ejacũ ãgu watĩre Jesu cóãmi. ãgu eropa watĩre cóãcũ wereniguimasibiridigũpũ wereniguia wami. ãgu eropa iicũ ãarã árĩpehrerã ãhamaria wama.

—Ne i yeba Israe yebaguere õpa iirãre ãabirĩmũrabũ mari, arĩ wereniguima masa erã basi.

³⁴Fariseo masa gajiropa arĩ wereniguima:

—Watẽa opũ ãgu turari mera watẽare cohãmi ihĩ, arĩ wereniguima erã.

Masare mojomoro ãañumi Jesu

³⁵Eropi árĩpehreri macari ero árĩri macarire, paga macari sãre buhe curigũ wami Jesu gũa mera. Õari buherire erã buheri wirigue buhegu wami ãgu. Eropigũ Goãmũ ãgu opũ árĩborore weremi. Árĩpehreri dorecũri sãre ero majarãre taumi ãgu. ³⁶Erã masa bajarã ñero tarirã, itamuri moorã, oveja dibuya marirã iro dopa erã árĩcũ ãapũ Jesu erãre. Eropa ãgu Jesu erãre mojomoro ãami. ³⁷Eropigũ õpa arĩmi ãgu guare ãgu buherãre:

—Ojodũca baja iri bũgathajacũ baja árĩcũ mohmeri wũaro ãhraa.

Mohmeri masapũ bajamerãgã ãhrima. Eropa ta õari buherire peemorã bajarã árĩcũ wũaro ãhraa mari mohmeri. Iri eropa arĩquerecũ ta mari masare buhemorã bajamerãgã ãhraa. ³⁸Eropirã õari buherire buhemorãre gajirãre ãgu obeomorãre serẽque Goãmũre mũa, arĩmi Jesu guare.

Jesu doce gohra beyeñumi ĩgu buhedoregu obeomoräre

Mr 3.13-19; Lc 6.12-16

10 ¹Puħru doce guare ĩgu buheräre Jesu sihubeo, turarire omi guare. Watëare gua cóamasiburire, áripeħreri dorere gua taumasiburire omi guare.

²Ōpa waĩcũrã áriũbu gua Jesu ĩgu apinirã: Simo árĩmi. ĩgũre ta Pedro arĩ piyumi Jesu. Simo pagũ magũ Andre árĩmi. Santiago ĩgu pagũ magũ Ñu mera árĩmi. Erã pagũ Zebedeo waĩcũmi. ³Felipe, Bartolomé, Toma, yũħu Mateo árĩbu gua. Yũpũ oparã ya áriũburire masare wajaseabasa coredigũ árĩriũbu. Gua mera gajigu Santiago árĩmi. ĩgu Alfeo magũ árĩmi. Eropigu Lebéo sã árĩmi. ĩgũpũ Tadeo erã arĩ piyudigu árĩmi ĩgu. ⁴Simo celote ya curu majagu, Juda Iscariote sã árĩma. Judapũ Jesure ĩhaturiräre ĩhmubu árĩmi.

Jesu ĩgu buheräre buhedoregu obeoñumi

Mr 6.7-13; Lc 9.1-6

⁵Eropi guare ĩgu buheräre docere obeogu, “Ōpa iique,” arĩ wereseremi guare: —Judio masa árĩbirã pohroguere wabiricãque. Ne Samaria yeba maja macarigue sãre wabiricãque. ⁶Israe yeba majarã pohroguerpũre waque. Goãmũre masibirã áħrima erã. ⁷“Ūmaro majagu opũ árĩboro merogã duħyaa,” arĩ buheque eräre. ⁸Eropirã cami boaräre, gaji baja gajiropa árĩri dore oparã sãre õarã wacũ iique. Sĩriniräre masuque. Watëa ñajasũniräre cohã wiuque erã watëare. Mũare iri turarire ogũ iiaa. Eropirã mũa sã yũ eropa odiro dopa ta masare wajasearo mariro õarã wacũ eropa iicãque.

⁹“Mũa warã ne niyerure aĩbiricãque. ¹⁰Ne mũa ajure, ne peñe camisare, ne peba zapatari sãre aĩgãbiricãque. Mũa buheroguere ero majarãpũ mũaare barire oporo.

¹¹“Iri macariguere ejarã, mũa carĩborore masa õaro umupeogu pohrogu amaque. Eropirã ĩgu ya wihi ta dujanique. Ne warãgue wiriaque iri wihire. ¹²Eropirã wihigue ñajarã “Áħriri,” arĩque iri wihi majaräre. ¹³Mũaare erã gamecũ, “Goãmũ mera õaro árĩque mũa,” arĩque eräre. Mũaare erã gamebiricũ, “Goãmũ mera õaro árĩque,” mũa arĩbiricãque eräre. ¹⁴Eropirã mũaare erã gamebiricũ, erã mũa buherire peediabiricũ ĩarã iri wihire wiria waque. Eropa wiriarã, guburi maja nicure moje siripique erã ĩaro, erã ya dipuwajare ĩhmumorã. Iri maca majarã mũaare gamebiricũ eropa ta iique erã sãre. ¹⁵Diaye ta mũaare arĩgu tiiaa. I ĩmũ peħrecũguere Sodoma majarã Gomorra majarã mũaare bũrigã dipuwajacũrãcoma. Erã eropa dipuwajacũro tauro mũaare gamebirãpũ dipuwajacũrãcoma. arĩ weremi Jesu guare.

Jesu yaräre gajirã erã ñero iiborore wereñumi Jesu

Eropa arĩtuha õpa arĩnemomi guare ĩgu buheräre:

16—Yũre peeque mũa. Oveja iro dopa árĩrãre mũare yeea guarã iro dopa ta ñerã árĩrã watopegue obeogu iiaa. Eropirã mũapũ òaro pee masirã árĩque. Eropirã gariboro mariro òaro árĩque erã mera. 17 Òaro iique mũa. Masa mũare erã oparãre orãcoma mũare dipuwaja moadorerã. Erã buheri wirigue sãre parãcoma mũare. 18 Eropirã mũa yaharã mũa árĩri dipuwaja macari majarã oparã pohrogue erã tauro oparã pohrogue sãre aĩgãrãcoma mũare dipuwaja moadoremorã. Eropirã mũare erogue erã aĩgãcũ judio masa árĩbirã oparã sãre òari buherire wererãca mũa. 19-20 Mũare oparã pohrogue erã aĩgãcũ erãre mũa wereniguburire wũaro pepibircãque. Mũare erã serẽpicũ ta mũa erãre yũhriburire masirãca Goãmũ mera. Eropa masirã mũa irire mũa gamero wereniguisome. Goãmũpũ mari Pagũ ĩgũ Espĩritu Santo mera mũare wereniguicũ iĩgũcumi.

21 “Irisubure erã tĩrã erã pagũ porã Jesu yarã árĩcũ ĩha wejẽdore wiarãcoma oparãre. Erã pagũ sũmarã erã porã Jesu yarã erã árĩcũ ĩha wejẽdore wiarãcoma oparãre. Erã porãpũ erã pagũ sũmarã erã Jesu yarã erã árĩcũ ĩha wejẽdore wiarãcoma oparãre. 22 Eropirã masa árĩpeherrerã yũre mũa umupeora dipuwaja ĩhaturirãcoma mũare. Erã mũare erã ñero iiquerecũ ta mũare erã ñero iirare yujuro bojerã yũre duhubircũ Goãmũ mũare taugũcumi. Eropĩgũ ĩgũ pohrogue mũare opagũcumi. 23 Yuju maca mũare erã ñero iicũ gaji macague duhri wahgãque. Diaye ta mũare arĩgũ tĩiaa. Israe yeba árĩri macarire mũa buhepehoboro core, yũhũ masũ Goãmũ ĩgũ obeodĩgũ i yebague dujarĩgũra.

24 “Buherã erãre buhegũre masi taribeama. Eropĩgũ pohro majagũ sã ĩgũ opũ weca árĩbeamĩ. 25 Yujugũ buhegũre ĩgũre weredĩgũ iro dopa dujaro gahmemĩ ĩgũ. Pohro majagũ sãre ĩgũ opũ iro dopa ta dujami. Mũapũ yũ buherã àhraa. Eropirã yũre iidiro dopa ta mũa sãre iirãcoma. Eropirã yũre “Watĩ Beelzebú àhrimi,” arĩ weresãrã, mũa sãre yaharãre ñero arĩ wereniguirãcoma erã, arĩ weremi Jesu guare.

¿Nihinore gũicũ òhari? arĩ wereñumi Jesu

Lc 12.2-7

26 Eropa arĩra pũhrũ Jesu òpa arĩnemomĩ guare:

—Eropirã mũare erã ñero iidiarãre gũibircãque. Masa erã yayasãrare pũhrũ gajirã masirãcoma. Erã dibura sãre gajirã masirãcoma. 27 Eropirã mũare yayarogã yũ wererare bajarã masa watope wereturiaque mũapũ. 28 Mũare wejẽrã mũa dũpũ dihtare wejẽmasima. Mũa sĩporãpũ sĩrĩbeaa. Eropirã mũare wejẽdiarãre gũibircãque. Goãmũpũre gũique. ĩgũ mũa dũpũ mũa sĩporãrĩ sãre peamegue dedeomasimĩ mũare. Eropirã ĩgũpũre gũique.

29 “Perã mirua wajamarima. Erã Eropa wajamariquerecũ ta Goãmũ òaro mahi ĩhadibumĩ erãgãre. Goãmũ dorebircũ ne sĩrĩbeamĩ yujugũgã. 30 Eropĩgũ mũa poarire ne yuju poadagã duhyaro mariro masipehomĩ Goãmũ. Eropa ta mũa árĩricũrĩ sãre masipehomĩ Goãmũ. Eropa masĩgũ mũare ĩhadibuniguicãmĩ. 31 Miruare ĩgũ ĩhadiburo tauro mũapũre ĩhadibumĩ Goãmũ. Eropirã wũaro bujawere guñaricũbircãque mũa, arĩ weremi Jesu.

Jesure mua umupeorire wereque masare, arĩ wereñumi

Lc 12.8-9

³²Eropigu gua sãre werenemomi:

—Yujugu “Jesucristo yagu ãhraa,” masare ïgu arĩ werecũ yu sã ïgure “Yahagu ãhrimi,” arĩ weregura yu Pagu umaro majagugure. ³³Yujugu masare güigu “Jesucristo yagu árĩbeaa,” masare ïgu arĩ werecũ yu sã “Yahagu árĩbeami ïgu,” arĩ weregura yu Pagugure umaro majagugure, arĩ weremi Jesu.

Jesu yu buhecũ masa erã basi game dũca warirãcoma, arĩ wereñumi

Lc 12.51-53; 14.26-27

³⁴Eropa arĩtuhaja õpa werenemomi masare:

—¿Dohpa arĩ pepiri mua yũre? ¿Yũhu masare yu buhegu aricũ yu buheri mera masa ïhaturisome, arĩ pepiri mua? Eropa árĩbeaa. Masa yu buherire peerã pe curu erã basi dũca warirãcoma. Yujurãyeri yu buherire peerãcoma. Gajirãpu irire gamebirã erãre ïhaturirãcoma. Eropirã yujuro mera árĩsome masa. ³⁵Murã yu buherire erã peera dipuwaja erã porã erãre ïhaturirãcoma. Murã nome erã yu buherire peera dipuwaja erã porã nome erãre ïhaturirãcoma. Erã mũñecosã nome yu buherire erã peera dipuwaja erã beposã nome erãre ïhaturirãcoma. ³⁶Eropirã masa erã acawererãre yu buherire peecũ ïarã erãre ïhaturirã árĩrãcoma.

³⁷“Yũre erã mahibodiro tauro erã pagu sumarãpũre mahitarinũgarã yaharã árĩsome erã. Yũre erã mahiborono tauro erã porãpũre mahitarinũgarã yaharã árĩsome erã. ³⁸Eropirã crusague yu siridiro dopa ta yaharã erã árĩra waja ñero tarirãcoma erã sã. Eropa ñero taridiabirã yaharã árĩsome. ³⁹Masa yũre guñaro mariro erã gamero iirã peamegue warãcoma erã. Yaha árĩburipũre erã guñarã árĩpehrerinũri Goãmũ mera õaro árĩnigucãrãcoma, arĩ weremi Jesu.

Mari wajataburire wereñumi Jesu

Mr 9.41

⁴⁰Eropa arĩtuhaja õpa werenemomi gua sãre:

—Mũare yaharãre yujugu õaro mera bocatĩrigu, yu sãre bocatĩrigu iimi ïgu. Eropigu yũre õaro bocatĩrigu yũre obeodigu sãre bocatĩrigu iimi. ⁴¹Eropigu Goãmũ yare weredigu wajatagucumi. ïgure õaro iigucumi Goãmũ. Eropigu ïgu yahare ïgu weregu árĩcũ ïagu yujugu ïgure õaro bocatĩrigu weredigu iro dopa ta wajatagucumi ïgu sã. Eropi gajigu õaro iidigu wajatagucumi. Eropigu ïgu õaro iigu ïgu árĩcũ ïagu yujugu ïgure õaro bocatĩrigu õaro iidigu dopa wajatagucumi ïgu sã. ⁴²“Jesu yagugã ta ãhrimi,” mua arĩ ïarã ïgugãre itamudiarã deco yũsari mera dihta tĩaquerecũ, diaye ta mua sãre õaro iigucumi Goãmũ, arĩ weremi Jesu.

Ñu waiyegu iġu buheräre Jesure serēpidoregu obeoñumi

Lc 7.18-35

11 ¹Guare iġu buheräre iġu eropa arī werera pūhrū ero pohro áriri macarigue buhegu waha wami iġu.

²Eropiġu Ñu peresugue árġu Jesu iġu iiricūrire peebeopu. Eropa peegu Ñu iġu buheräre Jesure serēpidoregu obeopu. ³Eropirā gua pohrogue eja, Jesure serēpima erā Ñu buherā.

—Ñu ōpa arī serēpidoreami mure: “¿Yū pūhrū gajġu iġu arigūcumi, yū eropa aridġu ta āhriri mūhu? ¿O gajġure corerācuri gua?” arī serēpi doreami Ñu, arīma erā Jesure.

⁴Erā eroparicū peegu Jesu yāhrimi:

—Dohpaguere mūa peerare, mūa ĩarare Ñure wererā waque. ⁵Ōpa arīque: “Jesu mera cuiiri ĩhajibirā ĩhama. Curimasibirā cuhrima. Cami boanirā ōarā wahama. Peejabirinirā peea wahama. Sīrinirā masa wahama,” arī wereque. Eropirā mojomorocūräre ōari buherire yū wererare wereque iġure. Eropa arī weretuhaja ōpa arī wereque Ñure. ⁶“Yūre peegu ‘Diaye ta āhraa,’ arġu iġu mucubirġu āhrimi,” arāmi Jesu, arī, Ñure wererā waque, arīmi Jesu.

⁷Ñu buherā erā wara pūhrū, Jesu Ñu árīricūrire werenūgami masa bajaräre.

—Masa marirogue Ñu pohrogue warā ero majare taare miru weācū ĩarā ejabiribū mūa. ⁸Ōari suhricūgu sāre ĩabiribū mūa. Ōari suhricurā oparā ya wirigue āhrima. ⁹Masa marirogue ejarā Goāmū yare weremūhtadigūpūre ĩarā ejabū mūa. Diaye ta Ñu Goāmū yare weremūhtagū āhrimi. Gajirā Goāmū yare weremūhtanirā tauro árġu āhrimi Ñupū. ¹⁰Iribojegue Goāmū yare erā gojarapū ōpa arī wereyuyoro Ñure.

Mari Pagū iġu magure ōpa arġu. “Mū core mūre wereyubure obeogu iiaa,” arīmi Goāmū, arī gojañuma Ñure.

¹¹Mūare diaye ta arġu iiaa. Masa árīpehrerā tauro āhrimi Ñu waiyegu. Irisubure iġu eropa árīquerecū ta ūmaroguere Goāmū iġu opu árīroguere árīpehrerā docanūgagūpū Ñu tauro árġucumi.

¹²⁻¹³“Ñu waiyegu iġu eraboro core Moiserē iġu apira doreri mera Goāmū marire doremi. Goāmū ya weremūhtanirā mūra erā gojara sā eropa ta árīribū marire dorera. Dohpaguerūre Ñu ōari buherire, Goāmū opu iġu árīrire buhemi. Iġu eropa buhecū pee masa erā ejatuharo erā turari mera Goāmū erā opu árīcū būrigā gahmema. ¹⁴“Elia arigūcumi,” iribojegue erā aridġu ta Ñupū āhrimi. “Iribojegue majarā erā arīrare diaye ta āhraa,” arīdiarā Ñu iġu erā eropa aridġu árīcū masirāca mūa. ¹⁵Ōaro peeque mūa ire, arīmi Jesu.

¹⁶Eropiġu ōpa arīnemomi masare:

—¿Mūa dohpague majarā masa ñehmarano iro dopa āhriri mūa pepicū? Mūa majirā iiro dopa ōpa āhraa. Doberi duarogue bira doarā, ōpa arī dūyasoma erāgā erā basi: ¹⁷“Mūa bayaburire tarisu purirabū gua. ¿Duhpirā mūa mucubiri bayarā aribirari? Eropirā gua būrigā ñehamere orerabū. ¿Mūaru duhpirā gua

mera orebirari?” arĩma d̄uyasorã. Erã majirã arĩ d̄uyasorã iro dopa ta iirã õpa iiaa m̄ua dohpague majarã. ¹⁸Ñu waĩyegu Goãm̄u ya árĩburire ba duhugu vinore ihribirimi. Īgu eropa ihribiricũ ĩarã “Pee masibigu ãhrimi,” arĩribu m̄ua ĩgure. ¹⁹Yur̄u masu Goãm̄u ĩgu obeodigu árĩgu yuh̄u baha, ihr̄ia. Yũ eropa iicũ ĩarã õpa arãa m̄ua yur̄ure. “Īaque. Ihĩ w̄uaro bagu, merericugu sã ãhrimi. Wajasea corerã ñero iirã erã wapicugu ãhrimi ĩgu,” arãa m̄ua yure. M̄ua gamero dopa ḡua iibiricũ ero wabeaa m̄uare. M̄ua masibiriquererã ta ḡua iirare ĩarã, Goãm̄u masirire ḡua opacũ masirãca m̄ua, arĩmi Jesu erãre.

Iri macari majarãre turiñumi Jesu erã ñerire bujawerebiricũ ĩagu

Lc 10.13-15

²⁰P̄uhr̄u ero maja macari majarãre turip̄u Jesu. Iri macarire ḡaji macari sãre Goãm̄u turari mera tauro deyoro moarire ii ĩhmudi árĩrimi ĩgu. Īgu eropa ii ĩhm̄uquerecũ ta erã ñero iirire duhubirinirã árĩma erã. Eropigu erãre õpa arĩp̄u ĩgu.

²¹—Corazĩn maca majarã m̄ua ñero tarirãca. Betsaida majarã m̄ua sã ñero tarirãca. M̄ua ya macaguere yuh̄u Goãm̄u turari mera deyoro moarire iirabu. M̄ua peebirabu. Iribojegue Tiro waĩc̄uri macare, Sidõn waĩc̄uri maca sãre yũ deyoro moarire yũ iicũ ĩarã ero majarãp̄u erã ñerire bujawereboañuma. Eropa iirã õarip̄ure gohrotoboañuma. Bujawererã bujowereri suhrire saña, erã basi peame witũ mera mohsiripeoboañuma erã ñero iirare bujawere ĩhm̄umora. M̄uar̄u eropa iibea. ²²Eropigu m̄uare arĩgu tiiaa. Dipuwaja moarinũ árĩcũ, Goãm̄u Tiro majarã m̄ura, Sidõn majarã m̄ura tauro ñerã m̄ua árĩri waja m̄uare ñero gohra dipuwaja moaḡucumi ĩgu. ²³M̄ua Capernaum majarã, m̄ua ejatuharo Goãm̄u pohrogue wadiarabu. M̄ua Goãm̄u yare iidiabiricũ m̄uare Goãm̄u peamegue cõaḡucumi. M̄ua ya macague Goãm̄u turari mera deyoro moarire ii ĩhm̄urabu. M̄ua yure peebirabu. Iribojegue Sodoma waĩc̄uri macare deyoro moarire yũ eropa iicũ iri macar̄u dohpaguere árĩboca. ²⁴Eropigu m̄uare arĩgu tiiaa. Dipuwaja moarinũ árĩcũ Goãm̄u Sodoma maca majarã m̄ura tauro, m̄uar̄ure m̄ua ñeri dipuwaja dipuwaja moaḡucumi, arĩp̄u Jesu iri macari majarãre.

Yũ pohrogue soorã arique, arĩñumi Jesu

Lc 10.21-22

²⁵Irisubu ĩgu Paḡu mera wereniguigu õpa arĩmi Jesu.

—Ahũ, m̄uh̄u w̄maro majarã tauro op̄u, i yeba majarã tauro op̄u ãhraa. I m̄u buherire “Masituhaja ḡua,” arĩrãre masicũ iibea. M̄u yare masipehobirãp̄ure masicũ iibabu m̄uh̄u. M̄uh̄u eropa iicũ “Õhaa,” arãa yuh̄u m̄ure. ²⁶Eropa ta ãhraa, Ahũ. Erã masibirãp̄ure erã masicũ gahmeabu m̄uh̄u, arĩmi Jesu ĩgu Paḡure.

²⁷Eropigu masare ḡua sãre õpa arĩ werenemomi:

—Yũ Paḡu árĩpehreri yũ iiborore apimi yure. Īgu dihta yure õaro masimi. Yũ sã ĩgure masia. Yũ beyenirã sã ĩgure masima yũ ĩgure masidorerã árĩrã. Erã n̄ucu ta yũ Paḡure masia ḡua. ²⁸Goãm̄u mera õaro árĩdiarã baja dorerire iiraa m̄ua. Iri doreri n̄uc̄urire omaro iro dopa ta ãhraa. Eropirã gariborea wahaa m̄ua iri

dorerire iirã. Eropa gariborerã yũre serẽque. Mũare soocũ iigura. ²⁹Yũhũ pũriro mera doregũ áribeaa. Nijiyajaro doregũ áhrra. Eropirã yũ doreripũre iique. Eropa iirã dipuwaja marirã õaro árirãca mũa. ³⁰Eropiro yũ itamuri mera yahare iicũ diasabeaa. Eropirã yũ dorerire iirã nũcũrire pepiro mariro õaro árirãca, arĩmi Jesu.

Judio masa erã soorinũ áricũ trigo pororire turĩnũma Jesu buherã
Mr 2.23-28; Lc 6.1-5

12 ¹Merogã iigu eropa arĩ buhera pũhrũ Sabado áricũ gũa Jesu mera trigo otera pohegue iha tariabũ. Erogue tariarã gũa iigu buherã oaboarã, trigo pororire turĩ aĩ babũ gũa. ²Gũa eropa iicũ iarã, fariseo masa Jesure õpa arĩma: —Peenique gũare. ¿Duhpirã erã mari soorinũ áriquerẽcũ ta mohmeri? Mari dorerire tarinũgarã iima erã, arĩma erã.

³⁻⁴Erã eroparicũ peegũ Jesu “Yũ buherã tarinũgarã iibeama,” arĩgu õpa arĩmi erãre:

—Iribojegue Davi iigu mera majarã mera oaboagu Goãmũ ya wihigue ñaja, iri wihi áriiri panre bañumi iigu mera majarã mera. Iri pan pahia dihtare badorera áriyoro. Goãmũ doreri gajirãre iri panre badorebiriyo. ¿Davi irire iigu iirare Goãmũ yare erã gojarapũgue buhebirari mũa? Davi iri panre bagũ Goãmũre tarinũgagũ iibiriñumi. Dohpagãre yũ buherã sã trigo yerire turĩ barã Goãmũre tarinũgarã iibeama. ⁵Eropi Goãmũ ya wihi mohmerã pahia ne soobeama mari soorinũrire. Eropa soobiriquererã Goãmũ dorerire tarinũgarã áribeama. ¿Iri buhebirari mũa Goãmũ Moiserẽ iigu apirapũre? ⁶Mũare arĩgu tiiaa: Goãmũ wihire umupeorã iri wihi mohmerã erã soobiricũ iarã “Õhaa,” arãa mũa. Erã tauro yũpũre umupeoro gahmea. ⁷Goãmũ yare erã gojarapũ õpa áhrra: “Waimũrãre wejẽ soerã yũre mũa eropa umupeocũ gamebeaa. Gajirãpũre mũa mojomoro iacũ gahmea yũhũ,” arĩmi Goãmũ, arãa iigu yare gojarapũre. Iigu eropa arĩrãre mũa õaro masirã, yũ buherãre erã dipuwaja mariquerẽcũ ta erãre weresãmasibiriboya mũa. ⁸Yũhũ masũ Goãmũ iigu obeodigu inonũ soorinũ sãre masa erã iiburire doremasia, arĩmi Jesu fariseo masare.

Mojoto bũhadigu õaro wañumi

Mr 3.1-6; Lc 6.6-11

⁹Iigu eropa arĩra pũhrũ waha gũa judio masa buheri wihigue ejabũ gũa Jesu mera. ¹⁰Ero mojoto bũhagu arĩmi. Eropirã fariseo masapũ Jesure weresãmorã, iigũre serẽpima:

—Sabadonũ mari soorinũre masare õarã wacũ iidorebeamĩ Goãmũ. ¿Eropa ta áhriri mũ pepicũ? arĩ serẽpima erã.

¹¹Jesu yũhrimi erãre:

—Mũa yagu oveja mari soorinũ áriquerẽcũ gobegue iigu yuhriñajadigũre iigũre aĩ wiurãca mũa. ¹²Oveja tauro áhrimi masapũ Goãmũ iacũ. Eropiro mari soorinũ áricũ masũre taucũ õapũrica, arĩ yũhrimi Jesu erãre.

¹³Iigu eropa arĩra pũhrũ mojoto bũhagũre õpa arĩmi:

—Mu mojtore sísirábeoque, arími ñgu.

Ñgu eroparícũ mojtoto buhagupũ sísirábeomi. Ñgu eropa sísirábeora puhru ta ðari mojtoto dujabũ. ¹⁴Erã soorinũ ñgu eropiicũ ñarã fariseo masa waha, erã basi ðpa aríñorã:

—¿Dohpa ii mari Jesure wejërãcuri? aríñorã erã erã basi.

Isaia Goãmũ yare weremũhtadigũ iribojegue majagũ Jesure wereyuñumi

¹⁵Jesu erã eropa arírire masigũ waha wami. Ñgu eropa wacũ bajarã masa ñgure nurusiama. Eropigũ ñgupũ árĩpehrerã erã mera majarã dorecurãre ðarã wacũ iimi. ¹⁶Eropigũ dorecunirãre erãre ñgu taurare gajirãre weredobirimi ñgu. ¹⁷Eropa dorecurãre ðarã wacũ iigu Goãmũ yare weremũhtadigũ Isaia iribojegue ñgu arĩ gojadiro dopa ta iigu iimi Jesu. ðpa arĩ gojañumi Isaia mũrũ:

¹⁸ðpa arími Goãmũ: “Thĩ yũ pohro majagũ àhrimi. Ñgu yũ beyedigũ àhrimi. Ñgure mahia. Eropigũ ñgu mera mucubiria. Yũ Espíriture ñgure ogũra. Eropigũ yũ turari mera árĩpehrerã masare diaye iirire weregucumi ñgu. ¹⁹Eropigũ ñgu ne game dũyasosome. Eropigũ gaguiniguisme. Eropigũ masa bajarã watope ñgu burigã gaguiniguĩ weresome. ²⁰Guaro mariro masare mojomorocurãre itamugucumi ñgu. Daberogã ñjuri peamere yaubiro dopa ta masare turabirãre ðaro iigucumi ñgu. Siporã marirãre ðaro siporãcucũ iigucumi. Eropa ta iiniguigucumi ñgu watire ñgu tarinũgaboro core. ²¹Eropirã masa bajarã ñgure umupeorãcoma,” arími Goãmũ ñgu magũ iiburire, arĩ gojañumi Isaia.

Jesu watĩ turarire opami, arĩ weresãñuma masa

Mr 3.19-30; Lc 11.14-23; 12.10

²²Yujunũ watĩ ñajasũdigure masa aĩgãrima gwa pohrogue Jesure taudorerã. Ñgupũ watĩ ñajasũdigũ wereniguimasibirimi. Eropigũ cuiri ñhajabirimi. Erã ñgure eropa aĩ eracũ ñha ðagu wacũ iimi Jesu ñgure. Ñgu eropa iicũ ðaro ñha, wereniguimi pare. ²³Ñgu eropa wacũ ñarã, masa ñhamaria wama.

—¿Ihĩ Davi mũrũ pãrami masare taubu àhriri? aríma erã erã basi.

²⁴Erã eroparíquerecũ Jesu watẽare ñgu cóarare peerã fariseo masapũ ðpa arĩ pepiñorã:

—Beelzebú, watẽa opu, ñgu turari mera watẽare cohãmi Jesu, arĩ pepiñorã erã.

²⁵Erã eropa arĩ pepicũ masigũ, Jesu ðpa arĩ weremi erãre werenigui queori mera:

—Yuju yeba majarã erã basi gamequeãrã iri yeba majarã pehrea wabocomã. Yuju macã majarã erã basi gamequeãrã iri macã majarã pehrea wabocomã. Yuju wihi majarã sã gamequeãrã eropa ta wabocomã. ²⁶Eropigũ Beelzebú watẽa opu yũre watẽare cóãdoregu ñgu basi ñgu yarãre cóãboñumi ñgu. Eropirã erã sã wapehrea waboñuma. ²⁷ðpa arĩ weresã mũa yũre: “Ñgu Beelzebú itamuri mera watẽare cohãmi,” arĩ weresã mũa yũre. Mũa mera majarã sã watẽare cohãma. Eropirã erã “Watĩ ñgu turari mera erãre cohãa

gũa,” arĩbeama. “Goãmũ ãgu turari mera watẽare cohãa,” arĩma. Eropirã mua yũre “Watĩ turari mera watẽare cohãmi,” mua arĩra diaye árĩbircũ mua mera majarã wererãcoma. ²⁸Eropigũ yũrũ watẽare cóãgu Goãmũ ãgu Espĩritu Santo turari mera cohãa. Yũ eropa cóãcũ ãarã õpa arĩ masirãca mua: “Goãmũ ãgu opu arĩri i yebaguere árĩtuhajaa dohpaguere,” arĩrãca mua.

²⁹“Õpa ta ãhraa watĩ turagu tarinũgari werediãcũ: Wihi opu turagure diribigu yajagu ãgu ya wihigue ñajaja yajamasibeami. ãgure ãgu dirira pũhrũ tamerare yajamasimi ãgure, arĩ weremi Jesu.

Eropa arĩ weremi watĩre ãgu tarinũgarare wereru. Watĩ turagu árĩquerecũ ta Jesu ãgure tarinũgami watẽare cóãgu.

Eropa arĩtuhaja õpa arĩ werenemomi Jesu masare gũa sãre:

³⁰—Yujugu yũre gamebigũ, yũre ãhaturigu ãhrimi. Yujugu yũre itamubigu, yũre teboricucũ ãgu iimi.

³¹“Eropigũ mũare diaye arĩgu tiiaa yũhũ. Áripheereri ñerire masa erã iicũ erã wereniguicũ sãre Goãmũ cãdijimasimi. Eropa cãdijiqueregu Espĩritu Santore erã ñero arĩ wereniguicũ Goãmũ iri tamerare ne cãdijisome. ³²Yũ masure Goãmũ ãgu obeodigure erã ñero arĩ wereniguicũ iri ñerire cãdijimasimi Goãmũ. Espĩritu Santopũre erã ñero arĩ wereniguicũ irire ne cãdijisome Goãmũ. Dohpaguere pẽhrerĩnũ pũhrũ sãre erã eropa arĩrare ne cãdijisome ãgu, arĩ buhemi Jesu erãre.

**Yucu dũcare masiro dopa ta masa erã wereniguirire peerã erã
árĩricũre masia mari, arĩ wereñumi Jesu**

Lc 6.43-45

³³Eropigũ õpa arĩ werenemomi erãre werenigui queori mera:

—Õadigu yucũgu õarire dũcacua. Ñedigu yucũgu ñerire dũcacua. Yucũgu dũcare masirã “Írigũ dũca ta ãhraa,” arĩ masia mari. Mari eropa masiro dopa ta masa erã wereniguirire peerã erã árĩricũre masia mari. ³⁴Ãñaã iro dopa ñerã ãhraa mua. Mua ñerã árĩrã, õarire wereniguimasibeaã mua. Mari guñarigue mari pepidiro dopa ta mari wereniguia. ³⁵Õãgu õarire pepimi. Eropigũ õarire wereniguimi. Ñegu ñerire pepimi. Eropigũ ñerire wereniguimi. ³⁶Mũare arĩgu iiaa. Õaro pepi wereniguirã árĩque mua. Õaro wereniguibirĩnirã dipuwaja moarinũ árĩcũ, mũa eropa arĩmaacãrare Goãmũre wererãca. ³⁷Mũa queoro wereniguirare masigu, “Õarã ãhrima,” arĩ beyegucumi Goãmũ. Eropigũ mũa ñero wereniguirare masigu, “Ñerã ãhrima,” arĩ beyegucumi ãgu daja, arĩmi Jesu erãre.

Masa ñerã Jesure deyoro moarire iidoreñuma

Mr 8.12; Lc 11.29-32

³⁸ãgu eropa arĩra pũhrũ masare buherã, fariseo masa sã ãgure õpa arĩma:

—Buhegu, Goãmũ ãgu obeodigu árĩgu Goãmũ turari mera ii ãhmuque gũare, arĩrima erã.

³⁹Jesu yũhrimi:

—Mua dohpague majarã ñerã, Goãmure gamebirã ãhraa. Yũhũ diaye arĩgu áricũ mua masidiarã Goãmũ turari mera deyoro moarire iidoreraa yũre. Mua eropa dorequerecũ Goãmũ yare weremũhtadigu Jona iribojegue majagu Goãmũ turari mera igũ iira dihtare ihmumi Goãmũ mũare. ⁴⁰Jona uhrenũ gohra waimũ wũagu paru pohecaguere áriñumi. Igũ iidiro dopa ta yũ sã masũ Goãmũ igũ obeodigu uhrenũ árigũca yeba pohecaguere. ⁴¹Iribojegue majarãpũ Nínive maca majarã Jona Goãmũ yare igũ wererare peerã, erã ñero iirare bujawereñuma. Ōarire gohrotoñuma. Dohpagueere mua watopegue Jona tauro árigũ ãhraa yũhũ. Yũhũ Goãmũ yare mũare werequerecũ ta mua ñero iirare bujawerebeaa. Eropirã Nínive majarã mũrapũ erã ñero iirare bujawerenirãpũ dipuwaja moarinũ áricũ mua ñerire bujawerebirinirãre “Ñerã ãhrima,” arĩ weresãrãcoma mũare. ⁴²Iribojegue majago, sur majago, opo bũro igo sã mua dohpague majarãre weresãgocumo dipuwaja moarinũ áricũ. Igo Salomo opũ igũ masirire peediago yoarogue aridigo Salomo opũre peego ejañumo. Eropigo ōaro iigo iinũmo dohpague majarã tauro. Mũare arĩgu tiiaa. Dohpagueere mua watopegue Salomo tauro masigu ãhraa yũhũ. Yũhũ mua mera áriquerecũ mua yũ masirire peediabeaa. Mua eropa peediabirira waja igo opo bũro mũare “Ñerã ãhrima,” arĩ weresãgocumo, arĩmi Jesu erãre.

Watĩ dipaturi masuguerẽ igũ ñajara queorire wereñumi Jesu

Lc 11.24-26

⁴³Eropigu dipaturi Jesu queori moa weremi masare.

—Yujugu watĩ masũ mera áridigu waha, igũ deco mariri yebague cuhri, igũ sooborore amariñumi. ⁴⁴Eropa bocabigu ōpa arĩ pepiñumi igũ. “Masũre yũ cóadigu mera ta dipaturi árigũ wagura,” arĩ pepiñumi igũ. Eropa arĩ pepigu igũ dujaa waha igũ cóadigure ta bocañumi daja. Igũ bocaboro core masũpũ ōagu áriñumi. ⁴⁵Eropigu watĩ gajirã siete watẽare igũ tauro ñerãre sihugu wañumi. Igũ eropa sihucũ erã áripehrerã igũ mera áriñuma. Masũpũ ero core yujugu watĩre opagu ñegu áriñumi. Pũhrũ bajarã watẽare opagu ñetariagu áriñumi. Eropa dohpague majarã Goãmure gamebirã, yũ buherire peediabirã ñetariarã ta warãcoma, arĩmi Jesu erãre.

Jesu acawererã igũ pohro erañuma

Mr 3.31-35; Lc 8.19-21

⁴⁶Masare igũ eropa arĩ wereniguirisubu igũ pago igũ pagũ porã mera disiporo nigui, igũre weretamudiañorã. ⁴⁷Eropigu yujugu Jesure weremi:

—Mũ pago mũ pagũ porã mera disiporo niguima mũre weretamudiarã, arĩmi.

⁴⁸Igũ eroparicũ peegu ero áriřãre ōpa arĩmi Jesu erãre buhebu:

—¿Noa ãhriri yũ pago gohra? ¿Noa ta yũ pagũ porã gohra ãhriri mua iacũ? arĩmi.

⁴⁹Eropa arĩgu, gũare igũ buherãre sĩpu, ōpa arĩmi:

—Oã áhřima yu pago yu pagu porã iro dopa árĩrã. ⁵⁰Erã yu Pagu umaro majagu ĩgu gamerire iima. Eropa iirã yu pagu magu, yu pagu mago, yu pago iro dopa ta áhřima, arĩmi Jesu erãre.

Jesu oteri masu ya queorire wereñumi

Mr 4.1-9; Lc 8.4-8

13 ¹Irinu ta Jesu wihigue árĩgu wiriami guã mera. Wiri, wuariyague waha, iriya turo pohro doami. ²Īgu eropa doacũ ĩarã bajarã masa ĩgu pohrogue gamenerema. Eropa cũhñacũ ĩagu dohodirugue ñajaa, irirugue doami ĩgu. Masapu imiporogue niguima. ³Eropigu baja queori mera weremi ĩgu erãre. Ōpa arĩmi:

—Oteri masu otegu wañumi. ⁴Īgu eropa otecũ gajiyeri ma turo yuri merejayoro. Ero mehmerejarayerire mirimagũ porã ahri bacãñuma. ⁵Eropi gajiyeri utã watope yuri merejayoro. Ero utã watope nicu mariñariro árĩro mata puhřiriyoro. ⁶Eropa puhřira árĩquerero, abe ĩgu burigã asicũ, nuguri marinijaro ñañajã sĩa wayoro. ⁷Gajiyeri pora watope yuri merejayoro. Porapu puhri iri tiataria wa, oterayeripũre wejēcayoro. ⁸Gajiyeri ñari yebapu yurimerejayoro. Ōaro puhri ducacuyoro. Gajisari cien yeri, gajisari sesenta yeri, gajisari treinta yeri ducacuyoro. ⁹Irire ñaro peeque mña, arĩmi Jesu.

Jesu werenigui queori mera ĩgu buherire wereñumi

Mr 4.10-12; Lc 8.9-10

¹⁰Īgu eropa arĩra puhřu guã ĩgu buherã ĩgu pohro eja, serẽpibu ĩgure:

—¿Ne, duhpigu masare queori mera were buheri mñu? arĩ serẽpibu guã.

¹¹Jesu yuħřimi:

—Umaro majagu masa tauro opu ĩgu árĩřire iribojegue majarã erã masibirirare mñare masicũ iimi Goãmũ. Gajirãpũre eropiibeami ĩgu. ¹²Eropigu masirãre masinemocũ iigucumi ĩgu. Eropirã erãpu ñaro masirãcoma. Masibirãpũre merogã erã masiquerecũ erãpũre masibiricũ iigucumi ĩgu. ¹³Eropigu queori mera buhea. Yu eropiicũ ōpa waha. Dohpague majarã ĩaquererã pee masisome. Eropirã peequererã masibeama. Irire peebirinirã iro dopa áhřima erã. ¹⁴Eropa árĩrã Isaia iribojegue majagu ĩgu arĩ gojadiro dopa ta iima erã. Ōpa arĩ gojañumi: Ōpa arĩmi Goãmũ: “Goãmũ yare peerãca mña. Eropa peequererã ne masisome mña. ¹⁵Mña dipuru buri áhřaa. Eropirã mña gamiro goberire bihaa peeri arĩrã. Mña cuirire cuumitĩa ĩhari arĩrã. Eropa iibirã ñaro ĩarã masiboaya mña. Eropirã peerã masiboaya mña. Mña guñarigue ñaro masiboaya. Eropirã yũre Goãmũre gameboaya mña. Mña eropa yũre gamecũ mña ñerire cãdiji, mñare tauboaya,” arĩmi Goãmũ, arĩ gojañumi Isaia, arĩmi Jesu.

¹⁶Muapu peerã masia. Eropirã mucubirirã áhřaa mña. ¹⁷Mñare ta arĩgu iiaa. Dohpague mña ĩarire mña peerire iribojegue majarã Goãmũ yarã burigã ĩadiariñorã. Goãmũ yare weremũhtanirã sã irire burigã

ĩadiariñorã. Ne ĩabiriñorã. Dohpague mua peeri sãre burigã peediarĩnorã erã. Ne peebiriñorã. Erã eropa masidiaquerecũ ta Goãmũ erãre masidorebiripũ irisubuguerẽ, arĩ weremi Jesu guare ĩgu buherãre.

Jesu oteri masũ queorire were amuñumi ĩgu buherãre

Mr 4.13-20; Lc 8.11-15

¹⁸Pũhrũ Jesu guare werenemomi:

—Peeque mua. Oteri masũ queorare mũare were amugũra. Yũre peerã õaro masique. ¹⁹Oteriyeri õari buheri iro dopa ãhraa. Eropiro ma tũro mehmerejarayeri õari buheri iro dopa ta ãhraa. Eropirã masa õari buherire peequererã ta ne masibeama. Eropigũ masa õari buherire erã peecũ ĩagũ ñegũpũ watĩ ahri, iri buherire õari buherire masidorebeama masare. Mirimagũ porã iriyerire erã dote aĩ badiro dopa ta iimi. ²⁰Eropi utã watope yuri merejarayeri õari buheri iro dopa ta ãhraa. Eropirã masa õari buherire pee, mucubiriri mera mata irire pee aĩma. ²¹Eropa pee aĩquererã utã watope ářiri yucũ nuguri mariri yucũ iro dopa ta oã masa sã turabeama. Eropa turabirã yaha õari buherire erã peera dipuwaja gajirã erãre ñero iicũ yahare duhucãma. Gajirã erãre erã ñero iicũ irire yujuro bojebiri, yahare duhucãma. ²²Eropi pora watope yuri merejarayeri õari buheri iro dopa ta ãhraa. Eropirã masa õari buherire peequererã i yeba majare wũaro pepiri mera niyerure gametarima. Erã eropa iicũ iripũ õari buherire cãhmotaa. Iri cãhmotacũ masa Goãmũ gamerire iibeama. ²³Eropi õari yeba yuri merejarayeri õari buheri iro dopa ãhraa. Eropirã masa õari buherire peerã irire õaro masima. Eropa masirã ářirã, Goãmũ gamerire iima erã. Yujurãyeri wũaro õarire iima cien yeri dũcacũro dopa ta. Gajirã erã docañariro õarire Goãmũ yare iima sesenta yeri dũcacũro dopa ta. Gajirã merogã õarire iima treinta yeri dũcacũro dopa ta, arĩ weremi Jesu guare.

Trigo watopegue taa tiara queorire wereñumi

²⁴Eropi dipaturi gaji queorire gua sãre weremi Jesu.

—Umaro majagũ ĩgu opũ ářirire werediacũ õpa ãhraa: Pohe opũ ĩgu ya pohegue õariyerire ĩgu otediro dopa ta ãhraa umaro majagũ ĩgu opũ ářiri. ²⁵Pohe opũ trigo otera pũhrũ ářipehrerã ĩgu mera majarã sã erã carĩrisubu ĩgure ĩhaturigũ arĩñumi. Eropa arigũ trigo yeri erã oterayeri watope ñeri taare oteñumi. Otetuhaja waha wañumi. ²⁶Pũhrũ trigo sari puhri iiriyoro. Eropiro iri dũcacũboro core ářicũ iri ñeri taa sã puhri iri pohere tiha wacũ iiyoro. ²⁷Eropirã pohe opũre mohme corerã ĩgu pohrogue eja serẽpiñuma: “Opũ, ¿õariyeri dihtare mũ ya pohere otequerecũ duhpiro ñeri taa sã tiari iri pohere?” arĩñuma erã. ²⁸“Yũre ĩhaturigũ ãhrañumi iri taare otegnũ,” arĩñumi pohe opũ. “¿Taare gũa curacũ gahmeri mũhũ?” arĩñuma ĩgure mohme corerã. ²⁹“Taare curabiricãque, taare curanijarã trigopũre curari,” arĩñumi. ³⁰“Trigo iri ñeri taa mera puhricãniporo. Iri ñairisubu dũca aĩrãre õpa arĩrã: ‘Iri ñeri taare cura gameneopimũhtaque irire soemorã. Pũhrũ trigore tũřique. Tũřipeho, irire yũ diburi wihigue apique,’ arĩrã erãre,” arĩñumi pohe opũ, arĩmi Jesu queori mera weregnũ.

Mostazayegã queorire wereñumi Jesu*Mr 4.30-32; Lc 13.18-19*

³¹Eropi gaji queori guare òpa arĩ buhemi daja.

—Umaro majagu ìgu opu árĩri werediacũ mostazayegã iro dopa àhraa. Iriyegã miriyegã gohra àhraa. Iriyegã yujugu oteri masu ìgu pohegue oteami. ³²Iriyegãre ìgu pohegue otera pũhrũ òaro puhria. Eropiro yucũgu wuatariadigu wahaa. Eropa wacũ mirimagũ porã bajarã irigu dũpurigũ suhri suama. Eropa ta umaro majagũre mari Opũre masirã bajamerãgã erã árĩmũhtaquerecũ ta pũhrũguere erã bajarã warãcoma, arĩ weremi Jesu

Pan buğari queorire wereñumi Jesu*Lc 13.20-21*

³³Eropi gaji queori mera guare òpa arĩ buhemi daja:

—Umaro majagu ìgu opu árĩri pan buğacũ iiburi iro dopa àhraa. Yujugo nomeo panre iigo pan buğacũ iiburi pohgare merogã moremo trigo pohga mera. Igo eropa iicũ pan buğacũ iiburi pohga merogã árĩquerero ta trigo pohgare òaro seyapehrea wahaa. Eropa ta umaro majagũre mari Opũre bajarã masa árĩpehrero majarã masirãcoma, arĩmi Jesu.

Queori mera Jesu ìgu buherãre wereñumi*Mr 4.33-34*

³⁴I árĩpehreri buherire queori mera weremi Jesu. Queori mariro weribirimi ìgu masare. ³⁵Eropa ta iimi ìgu Goãmũ yare weremũhtadigu ìgu arĩ gojadiro dopa ta. Òpa arĩ gojañumi iribojegue:

Queori mera weregũra. Goãmũre i yebare ìgu ìhacũnugura pũhrũ, ne masare ìgu weribirire weregũra, arĩ gojajuñumi Jesu iiborore.

Jesu trigo watopegue ñeri taa tiara queorire were amupehoñumi

³⁶Eropi masare goeriseregu, wihigue ñajaa wami Jesu. Eropirã gũa ìgu buherã ìgu pohrogue eja, serẽpibũ gũa:

—Trigo watopegue ñeri taa tiara queorire werepehoque guare, arĩbũ gũa ìgure.

³⁷Jesu yũhrimi guare:

—Pohe opu òariyerire otediro iro dopa ta àhraa yũhũ. Yũhũ masũ Goãmũ ìgu obeodigu àhraa. ³⁸Pohepũ i yeba iro dopa ta àhraa. Òariyeri puhriro umaro majagu ìgu opu árĩrogue árĩmorã iro dopa ta àhrima. Ñeri taapũ watĩ yarã iro dopa ta àhrima. ³⁹Pohe opũre ìhaturigũ ñeri taare otedigu watĩ iro dopa ta àhrimi. Iri ñairisubũ pehrerĩnũ iro dopa àhraa. Eropirã trigore airã anyua iro dopa ta àhrima. ⁴⁰Iri ñeri taare erã curarare soe peamegue cóãdiro dopa ta pehrerĩnũ árĩcũ watĩ yarãre peamegue cóãrãcoma. ⁴¹Yũhũ masũ Goãmũ ìgu obeodigu yaharã anyuare obeogũra. Yũ obeocũ anyuapũ ñeri iidorenirãre, ñerire iinirãre yũ dorerogue gameneorãcoma. ⁴²Gameneotuhaja peamegue cóãrãcoma

erāre. Erogue erā buriḡā ore, bujawereri mera guḡuri cūridihurācoma. ⁴³Eropirā Goāmu yarā erā Paḡu erā Opu iḡu ārīroque ārīrācoma. Ero ārīrā, ōaro mucubiriri mera ārīrācoma erā. Ire ōaro peeque mūa, arī weremi Jesu.

Niyeru wūaro diburare iḡu bocara queorire wereñumi

⁴⁴Eropi gaji queori mera weremi daja:

—Ūmaro majagu iḡu opu āriri niyeru wūaro diburare bocadiro iro dopa āhraa. Eropiḡu yujugu masu curiḡu wagu iri niyerure guñaña mariro bocañumi yuju yebague. Eropa bocagu buriḡā mucubiriñumi iḡu. Bocatuhaja waha iri yebague dipaturi dujara irire ōaro dibunemoñumi. Eropiḡu iḡu bocarare aibu iri yebare asūdiañumi. Eropiḡu iḡu yare duapeho, iri yebare asūñumi. Ūmaro majagu opu iḡu āriri iḡu bocadiro dopa ta āhraa. Iḡu bocarare iḡu buriḡā gamediro dopa ta ūmaro majagu masa weca opuere ōaro erā masira puhrū masa buriḡā gahmema iḡure, arī weremi Jesu.

Waja pagariyere asūra queorire wereñumi

⁴⁵Eropi gaji queori mera weremi daja:

—Ūmaro majagu iḡu opu āriri waja pagariye perla waicuriyere asūdiḡu iro dopa āhraa. ⁴⁶Iriyere amagu ōataririyere bocañumi. Bocagu iriyere gametarigu ārīpehreri iḡu yare duapehogu wañumi. Eropa duatuhaja iriyere waja pagariyere asūñumi. Iriyerire buriḡā iḡu gamediro dopa ta ūmaro majagu masa weca opuere ōaro erā masira puhrū masa buriḡā gahmema iḡure, arīmi Jesu.

Wejēdiḡu mehyura queorire wereñumi Jesu

⁴⁷Eropi gaji queori mera Jesu weremi daja gua sāre:

—Ūmaro majagu iḡu opu āriri wejēdiḡu erā mehyudiḡu iro dopa ta āhraa. Iriḡu wejēdiḡu mera bajarā waire gajiropa ārīrāre ñeama. ⁴⁸Iriḡu ūjaturia wacū wai wejērāpu iriḡure wejēdiḡure imiporogue tara majaa ōarā waire beyema. Ōarāre erā puirigue beye sāma. Ñerā waire cóacāma. ⁴⁹Pehrerinū árīcū ōpa ta árīroca. Anyuapu masare beyerācoma. Ñerāre beye aī wiurācoma ōarā watope ārīrāre. ⁵⁰Aī wiu, erāre peamegue cóārācoma. Erogue erā ore, buriḡā bujawereri mera guḡuri cūridihurācoma ñerāpu, arī weremi Jesu.

Mura buherire, mama buheri sāre wereñumi Jesu

⁵¹Iḡu eropa arī werera puhrū guare serēpimi iḡu:

—¿I árīpehrerire peeri mūa? arī serēpimi iḡu.

—Peeā gua, arī yuhrību.

⁵²Gua eroparīcū iḡu weremi guare:

—Judio masare buherā watope yujugu ūmaro majagu iḡu opu āriri buhenugagu iri mama buherire buhegu iribojegue maja sāre masigu weremi. Iḡu wihi opu iro dopa āhrimi. Iḡu iḡu ya wihi diburare ōarire aī wiugu, mamare, mura sāre aī wiumi iḡu, arīmi Jesu guare.

Jesu Nazaregue ïgu ya macague wañumi

Mr 6.1-6; Lc 4.16-30

⁵³Iri queori bajare ïgu buhera pũhrũ ïgu mera gũa waha wabũ.

⁵⁴Waha, ïgu masara macague ejabũ. Eroque eja, gũa buheri wihigue buhemi ïgu. ïgu eropa buhecũ peerã, pee uca wama erã.

—¿Nohogue masiyuri ihĩ i buherire? ¿Dohpa ii ïgu i deyoro moarire iimasiri? arĩ wereniguima erã erã basi. ⁵⁵Ihĩ taboa mohmeri masũ magũ ta ãhrimi ïgu. Eropi ïgu pago María ãhrimo. Eropi Santiago, José, Simo, Juda ïgu pagũ porã ãhrima. ⁵⁶Dohpaguere ïgu pagũ porã nome i maca ãhrima. Eropigu ïgu mari iro dopa ta árĩgu ãhrimi. ¿Eropa árĩqueregu ta nohogue peeyuri i buherire? arĩ wereniguima erã erã basi.

⁵⁷Eropirã erã ïgure umupeobirima. Erã eropa umupeobiricũ ïagu õpa arĩmi Jesu erãre:

—Árĩpehrerogue Goãmũ yare weremũhtagure gajirã umupeoma. ïgu ya maca majarã ïgu ya wihi árĩrã dihta ïgure umupeobeama. Eropirã yũre umupeobeaa mũa ohõ yũhũ masadigu árĩcũ, arĩmi ïgu erãre.

⁵⁸Eropigu erã ïgure umupeobiricũ, iri macare baja deyoro moarire iibirimi Jesu.

Ñu waĩyegu sĩrirare werera

Mr 6.14-29; Lc 9.7-9

14 ¹Irisubure Herode Galilea majagu õpũ Jesu ïgu iirare peebeopũ.

²Eropa peegu õpa arĩripũ:

—Ñu waĩyeri masũ sĩridigu dipaturi masa dehyoagu iicumi. Eropa masadigu árĩgu ïgu turarire opami ïgu deyoro moarire iigu, arĩripũ Herode ïgu pohro majarãre. Jesure “Ñu mũrũ ta ãhrimi,” arĩ pepiripũ ïgu Ñure ïgu wejedorera pũhrũ.

³⁻⁵Eropigu Ñure ïgu wejẽdoreboro core Herode ïgu pagũ magũ Felipe marapore ehma igo mera marapocũpũ. ïgu eropa iicũ ïagu Ñu waĩyegu Herodepũre õpa arĩ wereniguipũ:

—Mũ pagũ magũ marapore marapocũgu Goãmũ dorerire tarinũgagu iiaa mũhũ, arĩripũ Ñu ïgure. ïgu eropa arĩra waja Herode ïgure wejẽdiaripũ.

“Ñu Goãmũ yare weremũhtagũ ãhrimi, arĩ pepima judio masa,” arĩgu erãpũre gũipũ Herode. “Ñure yũ wejẽcũ erã guabocoma,” arĩgu erãre gũipũ. Eropa gũigu Ñure wejẽdiabiriripũ. Eropa wejẽbiriqeregu ta ïgure ñeha diridore, peresu iipũ. ïgure eropa iicũ gamepo ïgu marapo Herodia.

⁶Eropi Herode ïgu masa dehyoaranũ árĩcũ bosenu iipũ ïgu. ïgu eropa bosenu iicũ ïgu marapo mago bosenu eranirã erã ïhuro baya ïhmupo igo. Igo eropa baya ïhmucũ Herode mucubiripũ. Eropa mucubirigu igore arĩpũ:

⁷—Goãmũ mera diaye ta arĩgu iiaa. Yũre mũ serẽropẽ ta ogura yũhũ mũre, arĩpũ pare Herodepũ ïgu marapo magore. ⁸ïgu eroparĩcũ ïgu

marapo igo magore igo serēburire werepo igure. Igo eropa werecū igo magorū ōpa arī serēpo Herodere.

—Ñu waiyegū dipurure tabetadoreque. Eropigu soropa mera iḡu dipurure yūre oque, arīpo igo.

⁹Igo eroparicū peegu Herode burigā bujawerepū. Masa erā peero “Mu serēro mure ogura,” arītuhapū iḡu. Eropigu iḡu iḡu eropa arīrare gūhyasīrigū “Mure osome,” arīmasibiripū igure. Eropigu igo iḡure dorero dopa ta Herodepū iḡu pohro majarāre Ñure wejēdorepū. ¹⁰Eropigu Ñu dipurure tabetadorecāpū pare peresugue árīgure. ¹¹Tabetatuhaja, soropa mera iḡu dipurure aīgāriñorā erā. Iḡu marapo magore iḡu dipurure erā ocū, igopū igo pagoguere aī taupo.

¹²Erā eropa iira pūhrū Ñu iḡu buhenirā iḡu dūpū mūrarore aīgā wañorā. Eropa yaatuhajarā, erā irire Jesure wererā arima.

Cinco mil masare bari oñumi Jesu

Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14

¹³Ñu sīrirare peegu Jesu gūa mera dohodirugue ñaja, masa marirogue sihu wami. Jesu erogue wacū peerā, masa erā ya macarire wiri, marigue waha iḡu core ejatuhāñorā. ¹⁴Eropiro Jesu iḡu wadiru dohodiru tuhajara pūhrū iḡu bajarā masa árīcū iha, mojomoro iami erāre. Eropa mojomoro iagū erā mera bajarā dorecūrāre ōarā wacū iimi. ¹⁵Ñamicague gūa iḡu buherā ōpa arībū:

—Ñamicague āhraa. Ohō masa marirogue āhraa. Ōgā árīri macarigūe masare wadoreque. Erā baburire asūrā waporu, arīribū gūa iḡure.

¹⁶Jesu yūhrimi guare:

—Wabiricāporo erā. Mūa basi ta barire oque erāre, arīmi guare.

¹⁷—Cinco pan dipurure, perā ta wai sāre iripēta opaa gūa, arī yūhrībū gūa.

¹⁸—Irire yūre aīgāriḡue mūa, arīmi guare.

¹⁹Gūa irire ora pūhrū, taa weca masare iḡu doadoremi pare. Erā eropa doaribusu cinco pan dipurure aī, perā wai sāre aī, ūmarogue ihamuju, iḡu Pagure “Ōhaa,” arīmi. Ōpa arītuhaja iri pan dipurure nuha, guare iḡu buherāre omi. Iḡu eropa ocū guapū iri barire masare guerebū. ²⁰Eropirā árīpehrerā ōaro baha yapia wama. Erā ba dūharare doce puiri gohra aī gameneo, ūjutu dobobū gūa. ²¹Ero irire banirā ūma dihtare queocū cinco mil ūma árīma. Nome, majirā sā árīma.

Jesu deco weca curiñumi

Mr 6.45-52; Jn 6.16-21

²²Pūhrū guare iḡu buherāre Jesu dohodirugue ñajadore wūariyague taribuja yuudoremi masare iḡu goerisereribusu. ²³Goeriseretuhaja, iḡu basi ūtāgūgue mūria, iḡu Pagū Goāmū mera serēgū wapū iḡu seyaro. ²⁴Irisubure wūariya deco gohra gūa taribujacū miruñe burigā ahri, pāgúri pagari wahgā, dohodirure deco paa ñajabu. ²⁵Eropa wacū boyomūririboro core cāreña wahgārisubu Jesu deco weca cūhrapi wahgārimi gūa pohrogue arigū. ²⁶Gūa pohrogue iḡu aricū iarā güibū gūa. Eropa güirā gaguiniguiribū.

—Sĩridi m̄r̄u watĩ āhrimi, arĩ gaguiniguibũ ḡua.

²⁷Ḡua eropa güicũ Jesu õpa arĩmi:

—Ne yũre ĩha ũcabiricãque. Yũhũ ta āhraa. Güibita, arĩmi ḡuare.

²⁸Īgũ eroparĩcũ peegu Pedro arĩmi ĩgũre:

—Yũ tĩgũ, diaye ta m̄hũ ta árĩgũ, deco weca curi wahgãdoreque yũre m̄u pohrogue, arĩmi ĩgũ.

²⁹—Arique, arĩ yũhrimi ĩgũrũ.

Īgũ eroparĩcũ Pedropũ dohodirugue árĩdigũ wiria, deco weca Jesu pohrogue nigũigãrimi. ³⁰Miruñe iri b̄urigã aricũ ĩagũ güimi. Eropa güigũ diha dija warimi.

—Yũre tauque, arĩ gaguiniguimi ĩgũ Jesure.

³¹Īgũ eroparĩcũ ta Jesu ĩgũ mojtore ñeha,

—Merogã umupeoa m̄hũ yũre. ¿Duhpigũ yũre guñaturabeari m̄hũ? arĩmi ĩgũ Pedroe.

³²Eropa arĩra p̄hrũ dohodirugue ñajama erã. Erã eropa ñajara p̄hrũ, miruñe taria wabũ. ³³Eropirã ḡua ĩgũ buherã dohodirugue árĩrã Jesure umupeobũ.

—Diaye ta m̄hũ Goãmũ magũ ta āhraa, arĩbũ ḡua ĩgũre.

Genesare majarã dorecũrãre tauñumi Jesu

Mr 6.53-56

³⁴Eropi taribujaja, Genesare waĩcũri yebague ejabũ. ³⁵Ero majarã Jesure ĩha masima. Eropa masirã erã pohro árĩrãre dorecũrãre aĩgãridorema. Eropirã erã dorecũrãre ĩgũ pohrogue aĩ erama.

³⁶—Mũ suhriro tũro dihtare guare mohmepiñadoreque, arĩ serẽma erã Jesure. Eropirã árĩpehrerã dorecũrã ĩgũ suhrirore mohmepiñanirã dihta õarã wama.

Masa ñerã wacũ iirire wereñumi Jesu

Mr 7.1-23

15 ¹Eropi Jerusalén majarã, fariseo masa, masare buherã mera Jesu pohrogue erarã, serẽpima ĩgũre:

²—¿Duhpirã mari ñecu sũmarã m̄ra erã dorediro dopa iibeari m̄u buherãpũ? Erã mari dorero dopa ta erã baboro core mojo coe ĩhmubeama, arĩma erã Jesure.

³Jesu yũhrigũ serẽpimi erãpũre:

—¿Mũarũ duhpirã Goãmũ doreripũre iibeari? ¿Duhpirã m̄a ya doreri dihtare iiri m̄arũ? ⁴Õpa arĩmi Goãmũ: “M̄a pagũ sũmarãre umupeoque,” arĩmi. Eropigũ “Īgũ pagũ sũmarãre ñero werenigui coredigũre erã dipuwaja moarã wejẽbu árĩgũcumĩ,” arĩmi Goãmũ. ⁵Īgũ eropa arĩquerecũ ta m̄arũ õpa arĩdorea masare erã pagũ sũmarãre. “M̄are itamumasibea. M̄are yũ oborare Goãmũ ya árĩburire opehocãbũ, arĩque m̄a pagũ sũmarãre,” arĩ buheraa m̄a. ⁶M̄a eropa buherã erã pagũ sũmarãre erã umupeobiricũ iiaa m̄a. M̄a eropa iirã Goãmũ buherire tarinũgarã iiaa m̄a m̄a ya doreri

dihtare iirã. ⁷Masa erã ïabiropure ñero iicorerã ähraa mua. Goãmu ya weremühtadigugue Isaia müare diaye ta were gojamüriñumi iribojeguerë:

⁸ Oã masa yure ðaro wereniguiquererã yure ðaro umupeobeama. Erã ya sïporãripü gajipugue ähraa. ⁹Goãmu ya dorerire arïbodirore erã ya wereniguiiri dihtare buhema erã. Eropirã yure umupeo erã sïbuipeori duhpihuri árïbeaa, arï gojañumi Isaia, arïmi Jesu fariseo masare, masare buherã säre yujuropa ta.

¹⁰ Eropã arïtuhaja ïgu pohrogue masare sihubeo, ðpa arïmi:

¹¹—Peeque mua. Mua disirorire ñajaripü mua baripü masare ñerã masa wacü iibeaa. Mua wereniguiripü mua ya disiro wiriripü müare ñerã árïcü iiaa, arïmi Jesu.

¹² ïgu eropã arï buhera pührü gúa ïgu buherãpü ïgure werebü:

—Mü eroparïcü peerã fariseo masa guama, arï werebü gúa ïgure.

¹³ Irire pee ðpa arï yührimi güare:

—Erã otera iro dopã ährima. Yü Pagü ümaro majagu árïpehreri oterare ïgu otebirirare nuguri mera ta cura cóãgücumi. ¹⁴ Erãre eropã ïacãque. Erã Goãmu yare masibirã masa cuiiri ïhajibirã iro dopã ährima. Cuiiri ïhajibirã seyaro erã basi game tãagã erã perãgue ta mehtua yuhridijarãcoma gobegue. Eropã erã Goãmu yare masibiriquererã ta gajirãre masibirãre buhediarima. Eropirã erã erã buherã sã peamegue warãcoma, arïmi Jesu.

¹⁵ ïgu eroparïcü peegu Pedro arïmi:

—Ïne queoriñere erã disiro wiriri queorire werenemoque güare daja, arïmi ïgu Jesure.

¹⁶ Jesu yührimi:

—¿Ne, peenibeari mua? ¹⁷ Masa erã barire bacü erã ya disiro ñajaa. Eropiro erã parugue ñajaja, pührü erã düpüpü ñerire cohãa. Ibu gohra ähraa. Mari bari marire ñerã wacü iibeaa. ¿Ire masibeari mua? ¹⁸ Masa ya disiro wiriri, erã wereniguiripü erã pepiri ähraa. Erã ya pepiripü ñeri árïro masare ñerã árïcü iiaa. ¹⁹ Erã pepirigue ðpa ñeri nüгаа: Ñeri pepiri, masare wejëri, gajigü marapo mera ñero iiri, ñero iirã nome mera ñero iiri, yajari, güyari, masare ñero quere iiri, masa erã pepirigue nüгаа. ²⁰ Iri ñeripü masare ñerã árïcü iiaa. Masa erã dorerire mürague erã iimüridiro dopã ta mojoto coebiriquererã ta erã bacü iri masare ñerã masa árïcü iibeaa, arïmi Jesu.

Judio maso árïbigo Jesure umupeoñumo

Mr 7.24-30

²¹ Eropã arï buhetuhaja güare sihu waha wami daja. Tiro waïcüri macã pohrogue Sidón waïcüri macã pohrogue ejabü gúa. ²² Gúa erogue ejaçü Canaa yeba majago ero árïgo Jesu pohrogue eja, turaro mera wereniguimo:

—Opü Davi pãrami, masare taugü yure mojomoro ïaque müñü. Yü mago watï ñajasüdigü ñetariaro tarimo igo, arïmo.

²³ Igo eropa arĩquerecũ ta Jesu igore yũhribirimi. Īḡu eropa iicũ ĩarã gũa ĩḡu buherãpũ ĩḡure õpa arĩribũ:

—Wadoreque igore. Ñe gariboro busucumo, arĩribũ gũa.

²⁴ Gũa eroparĩcũ peegũ ĩḡu yũhrimi igore:

—Israe majarã oveja dederenirã iro dopa árĩrã dihtare itamudoregu obeomi yũ Pagũ yũre, arĩmi ĩḡu.

²⁵ Īḡu eroparĩcũ ta Jesu guburi pohro merejamo igo.

—Mũhũ eropa arĩqueregũ itamuque yũre, arĩmo igo.

²⁶ Jesu yũhrimi igore:

—Wihi opũ porã ya barire diayeare ocũ õabeaa. Eropa arĩḡu, Israe masa yare gaji yeba majarãre yũ ocũ õabeaa, arĩ weremi Jesu igore.

²⁷—Eropa ta ähraa, Opũ. Eropa arĩquerecũ barisubũ dijarire diayea sã bacohrema. Gaji yeba majago yũ árĩquerecũ ta yũ sãre itamuque mũhũ, arĩ yũhrimo igo.

²⁸ Igo eroparĩcũ ĩḡu yũhrimi:

—Mũhũ nomeo, yũre bũrigã umupeoa. Mũ gamero dopa ta eropa waroca, arĩmi Jesu igore.

Īḡu eroparĩcũ ta igo mago mata õago wapo.

Bajarã dorecũrãre õarã wacũ iĩnumi Jesu

²⁹ Eropa arĩtuhaja gũare sihu waha, Galilea waĩcũriya tũro pohrogue sihu ejami daja. Pũhrũ utãḡugue mũria, erogue doajami. ³⁰ Ero ĩḡu doacũ masa bajarã erama. Eropirã bajarã dorecũrãre aĩ erama. Curimasibirãre, cuiiri ĩhajabirãre, yujupũ ñero guburucũrãre, apayuriri árĩrãre, wereniguimasibirãre, bajarã gajirã dorecũrãre ĩḡu pohrogue aĩ erama masa. Eropa aĩ erarã Jesu guburi pohrogã apima erã. Erã eropa duhupira pũhrũ õarã wacũ iimi Jesu erãre. ³¹ Īḡu eropa iicũ ĩarã masa ĩhamaria wama. Wereniguimasibirinirã erã wereniguicũ ĩarã, apayuriri árĩnirã erã õarã wacũ ĩarã, curimasibirinirã erã curicũ ĩarã, cuiiri ĩhajabirinirã erã ĩacũ ĩarã, ĩhamaria wama erã. Eropirã õpa arĩma:

—Mari Israe majarã mari Opũ Goãmũ turagũ õagũ ährimi, arĩ umupeoma erã Goãmũre.

Cuatro mil gohrare masa bajarãre barire oñumi Jesu

Mr 8.1-10

³² Īḡu eropa iira pũhrũ Jesu gũare ĩḡu buherãre sihubeo arĩmi:

—Oã masa yũ mera uñrenũ gohra arĩtuhajama. Erãre bari pehrea waca. Eropigũ erãre mojomoro ĩhaa. Erã babiriquererã erã ya wirigue dujaacũ gamebirica. Mague warã erã oaboarã turabiribocoma. Eropigũ erãre bari ejotudiaca, arĩmi ĩḡu.

³³ Īḡu eroparĩcũ gũa ĩḡu buherã ĩḡure serẽpibũ:

—¿Duhpii mari õguere masa mariroguere barire bocabocuri erã bajarã masare ejoburire? arĩbũ gũa ĩḡure.

³⁴—¿Dinũcũ dipuru pan dipurure opari mũa? arĩmi gũare.

—Siete pan dipuru, bajamerãgã waire opaa, arĩ yũhribũ gũa.

³⁵Gũa eroparĩcũ peegu ãgũ masare taa weca doadoremi. ³⁶Tuhajanugu siete pan dipurure, waigã sãre aĩ, ãgũ Pagũre “Õhaa,” arĩ serẽtuhaja, pan dipurure nuha, gũare ãgũ buherãre omi. Eropirã gũa ãgũ buherã iri barire masare guerebũ. ³⁷Eropirã masa irire baha, yapia wama. Erã ba duharare siete puiri gohra aĩ gameneo uũtu dobobũ gũa. ³⁸Ero banirãre uma dihtare queocũ cuatro mil gohra árima. Nome, majirãgã sã árima. ³⁹Erã eropa batuhajacũ Jesu masare goerisere, dohodirugue ñaja, Magdala waĩcũri yebague gũare sihu ejami.

**Fariseo masa, saduceo masa sã Goãmũ turari mera deyoro moarire
Jesu iicũ ãdiariñuma
Mr 8.11-13; Lc 12.54-56**

16 ¹Eropi fariseo masa, saduceo masa mera Jesu pohrogue erama. “Ãgũ Goãmũ ãgũ obeodigũ áribeami,” arĩ ãdiariñuma. Eropirã ãgũre Goãmũ turari mera deyoro moarire ãgũ ii ãhmucũ gamerima. ãgũ ii ãhmunasibiricũ “Goãmũ obeodigũ áribeami,” aridiarima. ²Erã ãgũre deyoro moarire eropa iidorecũ Jesu yũhrimi erãre:

—Ñami wacũ necã õaro boyocũ ãarã “Õari ñami áriroca,” arãa mũa. ³Eropirã boyoropũre ñipicũ ãarã, “Deco ariroca,” arãa mũa. Umarore ãhamemujurã, “Õpa waroca,” arĩ masia mũa. Eropa õaro masiquererã ta dohpague Goãmũ turari mera mũare yũ ii ãhmuquerecũ ta ne irire õaro masibea mũa. ⁴Dohpague majarã ñetariarã Goãmũre gamebirã Goãmũ turari mera ii ãhmurire ãdiarima. Deyoro moarire ii ãhmusome yũhũ. Goãmũ yare weremũhtadigũ Jona mũarũ ãgũre wadire masituhaa mũa. Iri dihtare ãhmugũra mũare, arĩ yũhrimi Jesu. Eropa arĩ weretuhaja gũare sihu waha wami daja.

**Fariseo masa saduceo masa erã ñeri buherire wereñumi Jesu
Mr 8.14-21**

⁵Wũari ditarugue gũa taribujarã panre cãdijicãnirã áriribũ. ⁶Eropigũ Jesu gũare weremi:

—Fariseo masa saduceo masa erã pan buãacũ iiburire õaro masique mũa. Gũhya áhraa, arĩ weremi gũare:

⁷Ãgũ eroparĩcũ pee wisirã gũa basi irire wereniguibũ.

—Mari panre mari aĩgãribiricũ ãagũ eropa arĩcumĩ ãgũ, arĩ pepiribũ gũa.

⁸Gũa eropa arĩrãre masigũ, gũare serẽpimi:

—¿Duhpirã panre mũa cãdijirare guñari mũa? Merogã gohra yũre umupeoa mũa. ⁹¿Masinibeari mũa? ¿Cinco mil umare cinco pan dipurure yũ nuha orare guñabeari mũa? ¿Erã baha yapira pũhrũ doce puiri gohra mũa uũtu doborare guñabeari mũa? ¹⁰¿Eropirã daja siete pan dipurure nuha, cuatro mil umare yũ ora sãre guñabeari mũa? ¿Erã baha yapira pũhrũ dinũcũ puiri gohra mũa uũtu doborare guñabeari mũa? ¹¹¿Eropirã pan buãacũ iiburire yũ werecũ duhpirã õaro peebeari mũa? Eropa arĩgũ

pan gohrare arĩgu iibeaa. Fariseo masa, saduceo masa erã pan buğacũ iiburire õaro iique, arĩgu pan gohrare arĩgu iibeaa, arĩ weremi ĩgu guare.

12 ĩgu eropa arĩ werecũ gua masibũ. “Pan buğacũ iiburire,” arĩgu pan gohrare arĩgu iibirimi. Eropa arĩgu fariseo masa, saduceo masa erã buherire arĩgu iidi arĩrimi guare. “Erã ya buherire peebiricãque,” arĩgu iimi.

Jesu diaye ta Cristo ĩgu arĩrire wereñumi Pedro

Mr 8.27-30; Lc 9.18-21

13 Eropi Jesu mera warã Cesarea Filipino waĩcũri maca pohro arĩri macague ejabu gua. Eropigu iri macague gua ejara pũhrũ Jesu guare ĩgu buherãre serẽpiĩami:

—¿Nihino arĩcuri yũhũ masa erã pepicũ? arĩ serẽpimi ĩgu.

14—“Ñu waĩyeguã ãhrimi,” arĩma mũre gajirã. Gajirã “Elia ãhrimi,” arĩma. Gajirãpũ “Jeremia arĩbocumi o gajigu Goãmũ yare weremũtanirã mera majaguã arĩbocumi,” arĩma, arĩ yũhrĩbũ gua ĩguare.

15—¿Mũarũ pepicũ nihino arĩcuri yũhũ? arĩ serẽpimi ĩgu guare daja.

16 Simo Pedropũ yũhrimi:

—Mũhũ Cristo Goãmũ obeodiguã ãhraa. Goãmũ ojocariguã magũ ãhraa mũhũ, arĩ yũhrimi Simo Pedro.

17—Simo, Jona magũ, mũhũ mucubiriguã ãhraa. Őpa arĩ mũ yũre yũhrira masa erã werera arĩbeaa. Yũ Pagũ umaro majagupũ irire mũre masicũ iiami. 18 Mũre arĩgu tiiaa. Mũhũ Pedro waĩcũguã ãhraa. (Pedro arĩgu utãye arĩgu iipũ.) Iye utãye weca wũari wihire yũ iibodiro dopa ta yaharãpũre yuju curu wũari curu arĩcũ iigũca yũhũ. Eropigu watĩ ĩgu yarã mera yaharãre tarinũgasome. Eropirã yaharã ne peamegue wasome. 19 Umaro majaguã mari Opũ ĩgu arĩro maja sawire mũre ogũra. Eropigu i yebaguere mũ iidorebircũ yũ sã umarogue arĩgu iidoresome. I yebaguere mũ iidorecũ umarogue yũ sã iidoregũra, arĩmi Jesu.

20 ĩgu eropa arĩra pũhrũ guare ĩgu buherãre weremi:

—Yũre “Cristo ãhrimi ĩgu,” ne arĩ weresiribiricãque gajirãre, arĩmi guare.

Jesu ĩgu siriburiñere, ĩgu masa mũriaburiñe sãre wereñumi

Mr 8.31-9.1; Lc 9.22-27

21 Irisubure ta Jesu guare ĩgu buherãre õaro werepehonũgami:

—Jerusalẽngue yũre waro gahmea dohpaguere. Erogu majarã, mũrã, pahia oparã, mari masare buherã sã yũre ñero iirãcoma. Eropirã yũre wejẽrãcoma. Eropa ta ñero tariro gahmea yũre. Eropiguã uhrenũ pũhrũ ta masa mũriagũca, arĩ weremi guare ĩgu.

22 ĩgu eroparĩcũ peegu Pedropũ gajipũ ñarigã Jesure aĩgã, ĩguere õpa arĩmi:

—Opũ, eropa arĩbiricãque. Mũ arĩro dopa wabiricãporo. Mũre erã wejẽbiricãporo, arĩrimi ĩgu Jesure.

23 ĩgu eroparĩcũ peegu Jesu majinũgaja, ĩguere õpa arĩmi:

—Satana iro dopa wereniguigu iiaa mũhu. Eropa arĩbircãque. Mũ pepiri masa ya pepiri ãhraa. Goãmu ya pepiri árĩbeaa. Eropigu yũ iiborore cãhmotadiaa mũhu, arĩmi Jesu Pedrose.

²⁴ Ìgu eropa arĩra pũhrũ guare weremi:

—Yujugu yũ mera majagu árĩdiagu, ìgu gamero iidiarire duhucãgucumi. Eropigu ìgu yũ mera majagu árĩri dipuwaja ñero tarigucumi. Eropa ñero tariqueregu ta yahare iiniguicãgu árĩgucumi. ²⁵ Yujugu masũ ìgu ya árĩburi dihtare pepigu ìgu dederea wagucumi. Eropigu yujugu masũ yaha árĩburi dihtare iigu árĩpehrerinũri yũ mera umarogue òaro árĩgucumi ìgu. ²⁶ Yujugu masũ i yeba majare árĩpehrerire opaqueregu peamegue wagu òarire wajatasome. Eropigu i yebague opaburi dihtare guñagu, ìgu sĩrigu waburire guñabigu ìgu sĩporã mera peamegue dederegucumi. ²⁷ Yũhu masũ Goãmu obeodigu yaharã anyua mera i yebague dujarigũca. Yũ Pagu ìgu gosesiriri mera dujarigu árĩpehrerã masare erã ñeri iira dipuwaja dipuwaja moagura. Erã òaripũre erã iicũ òaro iigura erãre. ²⁸ Diaye arĩgu tiiaa. Yujurãyeri mua òguere árĩrã mua sĩriboro core yũre yũ opu arigu árĩcũgue ìarãca, arĩ weremi Jesu.

Jesu ìgu dupũre gohrotoũumi

Mr 9.2-13; Lc 9.28-36

17 ¹ Eropi seis nũri pũhrũ Jesu Pedrose, Santiagore, ìgu pagu magu Ñũ sãre umadigu utãgugue erã dihtare sihumariapu. ² Umarogue erã mũrijara pũhrũ erã ìhabeoro ìgu dupũre gohrotopũ. Ìgu diapo abe umũ majagu iro dopa gohra gosesiriyoro. Eropiro ìgu suhri gosesiriri suhri òaro boreriñe wayoro. ³ Mata iribojegue majarã Moise mũru Elia mũru sã dehyoãnorã. Eropirã Jesu, Moise, Elia mera ìgu weretamucũ ìãnorã erã urerã ìgu buherã. ⁴ Eropigu Pedro Jesure arĩpu:

—Opu, mari ohũ árĩcũ òadiaa. Mũ gamecũ uñre wihigã iirã. Mũ ya wihigã, Moise ya wihigã, Elia ya wihigã iirã mari, arĩpu.

⁵ Ìgu eropa arĩ wereniguirisubu, imica curu òaro gosesiriri curu erãre cãhmotacãyoro. Eropa wacũ imica curu pohecague Goãmu ìgu wereniguiiri busũyoro:

—Ìhĩ yũ magu yũ mahigu ãhrimi. Ìgu mera mucubiria. Ìgure peeque, arĩri busũyoro.

⁶ Eropa arĩro caricũ peerã ìgu buherã uca mehmereja wañorã. ⁷ Erã eropa wara pũhrũ Jesu erã pohroque eja, erãre buacare ñahpu:

—Wahgãnũgajaque mua. Gũibircãque, arĩpu ìgu erãre.

⁸ Ìgu eroparĩcũ erã ìhabeo, Jesu dihtare ìãnorã. Gajirãre ìabiriñorã.

⁹ Eropirã utãgugue erã dijariũ Jesu erãre turaro mera arĩpu:

—Dohparagã yũre eropa warare gajirãre ne werebircãque. Yũhu masũ Goãmu ìgu obeodigu yũhu sĩri masa mũriara pũhrũ irire gajirãre wereque mua, arĩpu Jesu.

¹⁰ Ìgu buherãpu ìgure serẽpiñorã:

—“Cristo Goãmũ beyedigũ ïgu ariboro core Eliare arimũhtaro gahmea,” arĩma masare buherã. ¿Dohpa arĩronore eropa arĩri erã? arĩ serẽpiñorã erã ïgure:

¹¹ Jesu yũhripũ:

—Diaye ta ãhraa. Eliare arimũhtadoremĩ Goãmũ árĩpehrerire amumũhtabure. ¹² Õpa arĩgu mũare arĩgu iiaa. Elia eratuhajami. ïgu eropa eraquerecũ ta erã ïgure ne ïha masibirima. Eropirã erã gamero dopa ñero iinirã árĩma ïgure. Eropa ta iirãcoma yũ masure Goãmũ ïgu obeodigũre. Erã eropa iicũ ñero tarigũca yũhũ, arĩpũ Jesu.

¹³ ïgu eropa arĩ werẽcũ erã peeñorã. “Elia,” arĩgu, Ñu waiyegũre weregu iipũ. Irire masiñorã pare erã.

Jesu ñama sĩriri mũrare dorecũgũre tauñumi

Mr 9.14-29; Lc 9.37-43

¹⁴ Eropirã utãgũgue mũrijanirã erã urredã Jesu mera dijararã gũa pohrogue erama bajarã masa árĩrogue. Erã eracũ ïagu yujugũ mũma Jesu pohrogue eja, merejami.

¹⁵—Opũ, yũ magũre mojomoro ïaque. ïgu ñama sĩriri mũrare dorecũgũ ãhrimi. Eropigũ ïgu ñetariaro tarimi. Bajasuburi peamegue mehmerejamũrimi ïgu. Yujuyerisuburi diaguere yuri ñajamũrimi. ¹⁶ Eropigũ mũ buherã pohrogue aĩ erarabũ. Erã ïgure õagu wacũ iimasibirama, arĩmi ïgu Jesure.

¹⁷ Jesu arĩmi ero árĩrãre:

—Dohpage majarã mũa ñerã ãhraa. ¿Yũre ne umupeobirigohracãri? Yoari boje mũare buherabũ yũhũ. ¿Dipẽ yoari boje yũre mũa garibori? ïgure aĩgãrique yũre, arĩmi Jesu.

¹⁸ ïgu majĩgũre erã aĩ eratuhajacũ ïha Jesu watĩre tuhri cõami. Eropigũ mata õagu wami ïgu magũ.

¹⁹ Pũhrũ gũa ïgu buherã gũa seyaro árĩrã Jesure serẽpibũ:

—¿Duhpirã gũarũ ïgu magũre watĩre cõamasibirayuri? arĩ serẽpibũ gũa.

²⁰ Jesu yũhrimi:

—Yũre daberogã umupeoa mũa. Diaye ta mũare weregu iiaa. Goãmũre “Diaye ta iigu ãhrimi,” mũa arĩ umupeorã miriyegã mostazaye pegã mũa umupeoquererã irigũ utãgũre “Sohõgue waque,” mũa arĩcũ, waha waroca. Goãmũre eropa umupeorã árĩpehrerire iimasia mũa. ²¹ Ino watĩre mũa cõadiarã Goãmũre bũrigã serẽro gahmea mũare. Eropirã ba duhuro gahmea Goãmũre serẽmorã, arĩmi Jesu gũare.

Dipaturi Jesu ïgu sĩriburiñere ïgu masa mũriaburiñe sãre wereñumi

Mr 9.30-32; Lc 9.43-45

²² Eropi Galilea yebague gũa curicũ, Jesu gũare weremi:

—Yũhũ masũ Goãmũ ïgu obeodigũ ãhraa. Masa yũre ñeha, gajirãguere yũre wiarãcoma. ²³ Eropa yũre erã wiara pũhrũ wejẽrãcoma erã. Eropa erã wejẽdigũ ẽhrenũ pũhrũ masagũca, arĩmi ïgu gũare.

Īgu eropa arī werēcū pee būrigā būjawerebū gua.

Goāmū wihi maja wajayeburire serēpiñuma gajirā

²⁴Eropirā Capernaum macague gua ejacū, Goāmū wihi maja wajayeburire wajasea corerā Pedro pohrogue eja, Īgure serēpiñama: —¿Mũare buhegu Goāmū wihi maja árĩburire wajayeri Īgu? arī serēpima erā.

²⁵—Wajayemi Īgu, arī yũhrimi Pedro.

Īgu eropa arīra pũhrũ wihigue Īgu ñajacū ta Jesu Pedrore serēpimũhtami: —Simo, ¿dohpa arī pepiri mũhũ? ¿I yeba majarā oparā ñehmarāpũre waja aĩri mũ pepicũ? ¿Erā mera majarāre wajaseari? ¿O gaji yeba majarāpũre wajaseari? arī serēpimi Īgu Pedrore.

²⁶—Gaji yeba majarāpũre wajaseama, arī yũhrimi Pedro.

Īgu eroparĩcũ Jesu weremi:

—Eropigu opu Īgu ya yeba majarāre wajaseabirimũrimimi. ²⁷Eropa árĩquerecũ ta wajasea corerāre guacũ iidiabea mari. Eropirā wajayerāca. Ditarugue waque. Erogu eja wejericārore mehyuque. Eropigu waimũ bamũhtadigũre tara suaque. Eropigu Īgu waimũ disirogue niyerusere bocajagũca mũhũ. Irise queoro wajacũroca. Yũre, mũa sãre Goāmū wihi maja árĩburire erā wajaseacũ ōaro queoro sihajaroca irise. Irisere bocajagũ mari wajamoriñere wajayepohogu waque, arīmi Jesu Pedrore.

Jesu Īgu buherāre erā weca opu árĩbure wereñumi

Mr 9.33-37; Lc 9.46-48

18 ¹Irisubure gua Jesu buherā Īgu pohrogue eja serēpibu Īgure: —¿Umaro majagu Īgu opu árĩroguere gua mera majagu nihino wabocuri árĩpehrerā weca opu? arī serēpibu gua.

²Gua eroparĩcũ Jesu majigũgāre sihubeo, Īgũgāre gua watope duhudobomi. Duhudobotuhaja guare arīmi.

³—Diaye mũare were purumujugũra. Oā majirāgā Goāmũre erā opu gohra pepima. Eropirā mũa sã erā iro dopa ta pepirā, ōarire gohrotorā umaro majagu opu árĩroguere warāca. Erā iro dopa pepibirā opu Īgu árĩroguere wasome mũa. ⁴Eropigu umaro majagu Īgu opu árĩroguere eropa pepicāgu, ihĩ majigũgā dopa pepigu ta gajirā tauro opu wahami. ⁵Eropirā yahare iimorā ōpa árĩgũgāre gamerā, yũ sãre gahmea mũa, arī weremi Jesu guare.

Ñerire iicũ guhya āhraa arī wereñumi Jesu

Mr 9.42-48; Lc 17.1-2

⁶Eropigu ōpa werenemomi:

—Īgā dopa árĩgu yũre ne umupeogũre weregũra mũare. Yũjugũ Īgā iro dopa árĩgũre ñerire iidoredigu Īgu ñetariaro tarigũcumi. Gajigũre masa Īgu wũnũgũre wũariye utāye mera dirisiu, wũariyague Īgure cóacũ ñero wabocumi Īgu. Eropigu Īgā dopa árĩgũre ñerire iidoredigũpu wũariyague erā

cóädigu tauro ñero tarigucumi. Ìgu turaro dipuwaja moasũgucumi. ⁷Masare ñerire iicũ iiri àhraa. Irire iirã i yeba majarã ñero tarima. Gajirã ñerire iidorema gajirã masare. Erã ñerire iidorenirãpũ erã tauro ñetariaro tarirãcoma.

⁸“Mũ mojoto mera ñero iigu iri mojotore mũ tabe cóãbodiropã dopa ta iri ñerire duhuque. Irire duhubigu peamegue wagũca. Eroguere ne peame yaribea. Mũ mojotore mũ cóãcũ iri dũca dihta cohmoboya. Eropigu mũpũ epasi árĩqueregu ta pũhrũ Goãmũ mera árĩgũca. Mũ pe mojoto mera árĩgũre peamegue iigu cóãcũ ñetariaro tarigũca. Eropigu iri ñeri iiripũre duhuque. Mũ guburu mera ñero iigu iri guburu sãre mũ tabe cóãbodiropã dopa ta iri ñerire duhuque. Irire duhubigu peamegue wagũca. Eroguere ne peame yaribea. Mũ guburure mũ cóãcũ irisi dihta cohmoboya. Eropigu epasi árĩqueregu ta pũhrũ Goãmũ mera árĩgũca. Mũhũ pe guburu mera árĩgũre mũre peamegue cóãcũ mũ ñetariaro tarigũca. Eropigu iri ñeri iiripũre duhuque. ⁹Mũ cuiru mera ñero iigu irirure mũ gorawea cóãbodiropã dopa ta iri ñerire duhuque. Irire duhubigu peamegue wagũca. Eroguere ne peame yaribea. Mũ cuirure cóãcũ iriru dihta cohmoboya. Yujupũ cuiru mariquerecũ ta pũhrũ Goãmũ mera árĩgũca. Mũre pe cuiru mera árĩgũre peamegue mũre cóãcũ, mũ ñetariaro tarigũca. Eropigu iri ñeri iiripũre duhuque, arĩmi Jesu.

Oveja dederedigu queorire wereñumi Jesu

Lc 15.3-7

¹⁰Eropigu gũa sãre werenemomi:

—Ne, oã majirãgãre doobiricãque. Mũare arĩgu tiiaa. Erãgãre ìhadiburã anyua umarogue yũ Pagũ pohrogue eropa árĩniguima. ¹¹Yũhũ masũ Goãmũ iigu obeodigu i yebague dederebonirãre taugũ arigũ iibũ yũhũ, arĩ weremi Jesu.

¹²Eropa arĩtuha òpa arĩ queorire ahmu wereniguimi.

—Ovejare ìhadibugũ cien ovejare opagũ yujugũ oveja dederea wacũ ìagũ òpa iigucumi erãre ìhadibugupũ. Gajirã ovejare noventa y nueve ovejare erã bari campogue duhudobo, dederedigũre amagũ wagucumi. ¹³Diaye ta arĩgu iiaa mũare. Ìgũre bocagũ bũrigã mucubirigucumi iigu. Gajirã noventa y nueve dũhyarã mera mucubiridigu árĩqueregu erã tauro iigu bocadigupũre mucubirigucumi. ¹⁴Eropa ta mari Pagũ umaro majagũ oãgã iro dopa árĩrã sãre erã dederecũ gamebeamĩ, arĩmi Jesu.

Mũ acaweregu mũre ñero iicũ òpa iique, arĩñumi Jesu

Lc 17.3

¹⁵Eropa arĩtuhaja òpa werenemomi Jesu:

—Mũ acaweregu mũre ñero iicũ iigu mera weretamugũ waque. Mũa seyaro irire weretamuque. Mũ eropa iicũ iigu mũre peebocumi. Ìgu peecũ “Mũre dipaturi ne òpa iisome yũhũ,” iigu arĩcũ mũ acaweregu dipaturi wapicũ iigũca mũhũ. ¹⁶Mũre iigu peediabiricũ tamerare yujugũ mera wadiagũ, o perã mera wadiagũ, erãre wapicũgã dipaturi ìgũre wereniguigu waque daja “Erã sã peeporo,” arĩgu. ¹⁷Eropigu mũ mera majarã sãre iigu peediabiricũ árĩpehrerã

Jesu yarã mera gamenere ïgure weresãque. Eropirã Jesu yarã gamenererã sãre ïgu peediabiricũ ïarã Goãmure masibigu ñegu áriro dopa iique ïgure.

¹⁸“Diaye ta mũare arĩgu iiaa. I yeba mua yaharã yaha dorerire oparãca. Eropirã mua i yebare iidorebirirare yu sã umarogue arĩgu iidoresome. I yeba mua iidorerare yu sã umarogue iidoregũca.

¹⁹“Dipaturi mũare ire weregura daja: Mũa perã Goãmure serẽrã, yujuro mera pepirã áricũ, yu Pagu umaro majagu irire mũare ogucumi. ²⁰Perã o urerã yaharã yahare iimorã erã gamenerecũ yu sã erã mera ahraa, arĩ weremi Jesu.

²¹Pũhrũ Pedro Jesu pohrogue eja serẽpimi:

—Opũ, ¿yu acaweregu mũ yagu ïgu dinucusuburi yure ñero iicũ ïagu irire cãdijitugucuri yũhũ? ¿O siete suburi ïgu iicũ cãdijitugucuri yũhũ? arĩ serẽpimi Pedro.

²²Jesu yũhrimi:

—Sietesuburi dihta mũre ïgu ñero iirare mũ cãdijicũ ero wabeaa. Bajasuburi ïgu mũre ñero iicũ sãre cãdijique, arĩmi ïgure.

Pohro majagu gajigu ïgu wajamorare ïgu cãdijidiabirira queorire wereñumi Jesu

²³Eropigu Jesu õpa werenemomi gũare:

—Umuro majagu opũ arĩri werediacũ õpa ahraa. Yujugu opũ ïgu pohro majarãre erã ïgure wajamorare wajayepheho dorediarĩñumi. ²⁴Erã wajamorare ïgu queonũgacũ, ïgure mohme corerãpu wũaro wajamogure ïgu pohrogue aĩgãriñuma. Wajamogũpu wũaro wajamoñumi opũre.

²⁵Eropigu ïgu wajayemasibiricũ ïagu ïgu opũ ïgure, ïgu marapore, ïgu porã sãre pohro majarã acu, erãre gajirãre duadiariñumi ïgu wajamoirere wajaseagu. ²⁶Ïgu eropa duadiacũ wũaro wajamogũpu mereja, ïgu opũre turaro serẽñumi: “Opũ, gũare gajirãre duabiricãque. Mojomoro ïagu corenique. Mũre wajayephehogũca,” arĩñumi ïgu ïgu opũre. ²⁷Ïgu eroparicũ peegu ïgure mojomoro ïagu, ïgu wajamorare eropa ta cãdijipehocãñumi.

²⁸“Ïgu eropa iira pũhrũ wajamodigũpu waha, gajigu pohro majagure bocajañumi. Ïgũpu merogã wajamoñumi ïgure wajamodigũpũre. Eropa bocajagu yojaro mera ñeañumi ïgure. “Yũre mũ wajamorare wajaye purumujuque duru,” arĩñumi ïgu ïgu mera majagure. ²⁹Ïgu eroparicũ gajigu pohro majagũpu mereja ïgure burigã serẽriñumi: “Yũre mojomoro ïaque. Merogã corenique. Mũre wajayephehogũra,” arĩriñumi gajigu pohro majagu ïgure. ³⁰Ïgu eropa arĩ serẽquerecũ ta ïgu yũhribiriñumi. Eropigu ïgu gajigu pohro majagũpũre peresu iidoreñumi ne ïgu wajayephehocũgue. ³¹Wũaro wajamodigu ïgure merogã wajamogũpũre ïgu eropa iicũ ïha papũri, gajirã pohro majarãpu erã opũre weresãrã wañuma. ³²Erã eropa arĩ weresãcũ peegu erã opũ erãre weresãdigure sihubeo õpa arĩñumi: “Mũhũ ñetariagu ahraa. Mũhũ yure burigã serẽcũ mũ wajamorare cãdijipehocãrabũgu yũhũ mũre. ³³Mũre yu eropa iiquerecũ ta mũpu merogã wajamogũpũre cãdijibirayoro mũhũ. Mũa wajamorare yu cãdijidiro dopa

ta ñgu sãre mũ cãdijicũ òatariaboya. ¿Duhpigu ñgure mojomoro ñabirari ñgure eropa iigu mũhũ?” arĩnumi ñgu opu ñgure. ³⁴Eropa arĩgu buriã guagu, peresu iĩnumi ñgu pohro majagure ne ñgu wajayephocũgue, arĩ weremi Jesu.

³⁵Eropigu òpa arĩ i queorire weretumi:

—Eropa ta iigucumi yu Pagu umaro majagu mũare. Mũa arĩpehrerã mũa acawererã mũare ñero iirare òaro mũa cãdijipehobiricũ ñgu mũare dipuwaja moagucumi, arĩmi Jesu.

Erã marasã nomere erã cóacũ òabeaa, arĩ wereñumi Jesu
Mr 10.1-12; Lc 16.18

19 ¹Irire ñgu eropa arĩ werera puhru ñgu Galilea arĩdigu Judea yebague guare sihu wami. Dia Jordán waicuriya gajipu masegue ejabu. ²Erogue gũa wacũ bajarã masa guare nurusiagãma. Erã mera majarãre dorecurãre òarã wacũ iimi ñgu.

³Eropi yujurãyeri fariseo masa gũa pohro erama. Jesure weresãdiarã, ñero ñgu werenigucũ peediarã, ñgure òpa serẽpima:

—¿Mari marapore mari gamero cóacũ òhari? ¿Mari doreripu eropa ta iidoreri mũ pepicũ? arĩ serẽpima erã.

⁴Jesu yũhrimi.

—¿Goãmũ yare erã gojarapũgue ne ire buhebiriniari mũa? Òpa arĩ gojara ãhraa: “Negohraguere i yebare Ihacũnugudigu umũ, nomeo sãre iipu,” arĩ gojañumi Moise. ⁵Òpa ãhraa ñgu arĩ gojanemora: “Eropigu umũ ñgu pagu sumarãre cohã wiria, ñgu marapo mera arĩgucumi. Eropirã erã perã arĩquererã ta yuju dũpũ iro dopa ta arĩrãcoma,” arĩ gojañumi. ⁶Eropirã erã perã iro dopa arĩbeama. Yuju dũpũ iro dopa ta arĩrã iima. Goãmũ doreri mera mojoto dirima. Eropirã duhubiricãro gahmea erãre, arĩmi Jesu erãre.

⁷Ñgu eroparicũ fariseo masa serẽpima daja:

—Mũhũ eropa werequerecũ ta òpa arĩ gojañumi Moisepũ: “Mũ marapore cóadiagu paperapũgue irire gojaque. Eropa gojagu iripũre mũ marapore mũ ora puhru igore cóãmasia mũhũ,” arĩ gojañumi Moise. ¿Mũ arĩro dopa arĩquerecũ ta duhpigu Moisepũ eropa arĩ gojayuri? arĩ yũhrima erã ñgure.

⁸Jesu yũhri gamemi erãre:

—Goãmũ dorerire mũa ñecu sumarã erã iidiabiricũ ñagu “Eropa ta wacuraporo,” arĩgu, “Mũa marapore cóãmasia,” arĩ gojañumi Moise. Ñgu eropa arĩ gojara arĩquerecũ ta negohraguere mũa marasã nomere cóacũ gamebiripu. ⁹Mũare arĩgu tiiaa: Masũ ñgu marapo igo gajigu mera ñero iibiriquerecũ ta igore cóãgu, gajigo mera marapocũgu, ñgu gajigo mera ñero iigu iimi. Eropigu ihĩ cóadigo mera marapocũgu sã igo mera ñero iigu iimi, arĩmi Jesu.

¹⁰Ñgu eroparicũ peerã, gũa ñgu buherãpũ òpa arĩbũ:

—Eropa umũ ñgu marapo mera erã game cóabiricũ, maripũre ne marapo marirã arĩcũ òaboca guare, arĩbũ gũa.

¹¹Jesu yũhrimi guare:

—Mũa arĩro dopa ta árĩpehrerã árĩmasibeama. Goãmũ marapocũdorebirinirã dihta eropa árĩmasima. ¹²Ūma marapocũmasibirã yujurãyeri àhrima. Yujurãyeri ũma ero ta poyari masa mata nomere gamebirã masa dehyoama. Gajirã masa erã àpiritõ diuri erã weanirãpũ marapocũmasibeama. Gajirã ũma ũmaro majagu erã Opũ yare itamudiarã marapocũbeama. Eropirã oã marapocũdiabirã eropa ta pepicãrã, eropa ta erã arĩ ojogorocũcũ õhaa, arĩmi Jesu guare.

Majirãgã ya árĩburire Goãmũre serẽbasañumi Jesu

Mr 10.13-16; Lc 18.15-17

¹³Eropi masa majirãgãre Jesure mohmepiñadoremorã Jesu pohrogue aĩ erama. Eropa aĩ erarã, erã Jesure ìgu mojtore erãgãre mohmepidorediama. Eropirã erãgãre erã õaro árĩburire Goãmũre serẽbasadorediama Jesure. Erã eropa iicũ ìarã gua ìgu buherã erãre turiribũ. ¹⁴Gua eropa turicũ ìagu, guare Jesu õpa arĩmi:

—Majirãgã yũ pohrogue ariporo. “Waque,” arĩbircãque erãgãre. Erãgã Goãmũre erã opũ pepima. Eropirã ìgu ũmaro majagu ìgu opũ árĩroguere oãgã iro dopa pepirã àhrima eroguerẽ, arĩmi Jesu.

¹⁵Eropa arĩtuhaja erã majirãgãre mohmepituhaja waha wami.

Doberi opagu Jesu mera weretamuñumi

Mr 10.17-31; Lc 18.18-30

¹⁶Ìgu eropa iira pũhrũ yujugu masũ mamũ Jesu pohrogue eraa, serẽpimi ìgure: —Ne mũhũ õagu buhegu àhraa. ¿Yũ árĩpehrerinũri Goãmũ mera árĩdiagu, õarire iidiagu dinopũre iibocuri yũhũ? arĩmi ìgu.

¹⁷—¿Dohpa arĩronore yũre õagu arĩ piyuri mũhũ? Goãmũ dihta õagu àhrimi. Árĩpehrerinũri Goãmũ mera árĩdiagu ìgu dorerire iique, arĩmi Jesu.

¹⁸—¿Di doreripũre arĩgu iiri? arĩ serẽpinemomi ìgu.

Jesu yũhrimi:

—Masare wejẽbircãque. Gajigu marapo mera arĩbita. Yajabita. Guyabita. ¹⁹Mũ pagũ sũmarãre umupeoque. Mũ basi mahiro dopa ta mũ pohro arĩgu sãre mahique. I dorerire iiro gahmea, arĩmi Jesu.

²⁰—I dorerire ne tarinũgabirimũrabũ yũhũ. ¿Ñeheno dũhyari yũ iinemoburi yũ árĩpehrerinũri Goãmũ mera árĩdiagu? arĩmi ìgu Jesure.

²¹Ìgu eroparicũ peegu Jesu werenemomi:

—Mũhũ Goãmũ mera õaro árĩdiagu mũ yare árĩpehrerire duagu waque. Eropa duagu árĩpehreri niyerure mũ wajatarare mojomorocũrãre oque. Mũ eropa iicũ wũaro mũ ya ũmaroguere Goãmũ pohroguere árĩyuroca. Mũ eropa iira pũhrũ yũ mera majagu arĩbu arique, arĩ weremi Jesu.

²²Ìgu wũaro opagu arĩpũ. Eropigu Jesu ìgure eroparicũ peegu ìgu oparire mojomorocũrãre odiabigu, turaro bũjawere sũabiri waha wami.

²³Ìgu eropa wacũ Jesu guare ìgu buherãre werenemomi:

—Diaye ta mũare arĩgu iiaa. Doberi oparã Goãmũre ìgu opũ árĩroguere erã wadiacũ diasã àhraa. ²⁴Mũare werenemogũra: Camellopũ

awiru gobegâgue ïgu ñajatariwereadiacũ masiya mara ïgure. Eropa ta doberi opagu Goãmũ opu ïgu áríroguere wacũ diasataria, arĩmi ïgu.

²⁵ ïgu eroparĩcũ gũa ïhamaria wa gũa basi õpa arĩbu:

—Yaho. ïgu arĩro dopa ta diaye áricũ, ne yujugu masure Goãmũ taubiribocumi ïgu pohro waborore, arĩbu gũa gũa basi.

²⁶ Gũa eroparĩcũ Jesu gũare ïhabeo, õpa weremi:

—Masa erã bocatiuro erã õaro iira mera Goãmũ pohroguere wamasibeamã. Goãmũpũ masare peamegue wabonirãre taumasimi. ïgu áripehrerire õaro iimasipehocãmi, arĩmi ïgu gũare.

²⁷ ïgu eroparĩcũ Pedro ïgure arĩmi:

—Peenique. Gũapũ gũa ya áripehrerire apipehocãbu mũ mera warã. ¿Gũa õpa iirã dohpa áririre wajatarãcuri gũa? arĩmi ïgu.

²⁸—Muare diaye arĩgu tiiaa: Pehrerinũ puhũ áripehreri mama gohrotoroca. Irisubuguere yũhũ masũ Goãmũ ïgu obeodigu yũ opu doaro gosesiuro doagũca yũhũ. Yũhũ ero doacũ mũa sã doce gohra árinirã oparã áriiri mera doarãca. Eropirã Israe masare doce cururi majarãre beyerãca õarã sãre ñerã sãre. ²⁹ Eropirã mũa áripehrerã õari buherire yaha áriburire iimorã, mũa wirire, mũa pagũ porãre, mũa pagũ sumarãre, mũa porãre, mũa poerire apicãnirã wũaro wajatarãca. Eropirã áripehrerinũri Goãmũ mera õaro árirãca. ³⁰ Dohpaguere bajarã oparã árinirã mũa irisubuguere bu árirã dujarãcoma. Eropirã dohpaguere bajarã bu árinirã mũa irisubure oparã gohrotorãcoma daja, arĩ weremi Jesu gũare ïgu buherãre.

Igui pohe mohmerã queorire wereñumi Jesu

20 ¹ Eropi dipaturi Jesu queorire weremi daja õpa arĩgu:

—Umaro majagu opu ïgu áriiri werediãcũ pohe opu iro dopa ahraa.

ïgu pohe opu boyo pãri merejacũ ïgu pohere mohmemorãre sihugũ wañumi.

² “Yujuse niyerusere yujunũ mohmeri wajare wajayegura yujunũre,” arĩñumi.

“Áũ,” arĩñuma mohmemorã. Erã eroparĩcũ pohegue mohmedoregu obeoñumi ïgu erãre. ³ Eropigu mũngue nueve áricũ doberi duarogue wañumi daja. Erogue ejagu, gajirã mohmebirãre ïañumi. ⁴ Eropa ïagu erãre arĩñumi: “Mũa sã yaha pohere mohmerã waque. Óaro wajayegura,” arĩñumi ïgu. ⁵ Eropirã erã pohegue mohmerã wañuma. Eropi pohe opu goeri boje áricũ, ñamicague tres áricũ sãre gajirãre mohmedoreñumi daja. ⁶ Eropi ñamicague cinco áricũgue doberi duarogue ïgu wañumi daja. Erogue eja gajirã mohmeri moorãre ïañumi. Erãre arĩñumi: “¿Ne gajino iibiriquererã yujunũre ïaniguineacãri mũa?” arĩ serẽpiñumi erãre. ⁷ “Ne gũare mohmeri mara,” arĩ yũhriñuma erã. “Mũa sã yaha pohere mohmerã waque,” arĩñumi erãre. Eropirã ïgu arĩdiro dopa ta ïgu ya pohere mohmerã wañuma.

⁸ “Eropi ñamicague mohme duhurisubugue áricũ pohe opu ïgu mohmerãre coregure õpa arĩñumi: “Mohmerãre sihuque. Erã eracũ erãre wajayeque. Erã puhũgue mohmedorenirãre wajayemũhtaque. Erãre wajayetuha, gajirã sãre wajayetuha, yũ mohmedoremũhtanirãre wajaye ojogorocũque,” arĩñumi

ĩgu. ⁹Eropigu cinco árĩcũ mohmenuganirãre yujuse niyeruse wajayeñumi. ¹⁰Ĩgu eropa wajayecũ ĩarã, “Guare tauñariro wajayegucumi,” arĩ pepirĩñuma ĩgu doremũhtanirãpũ. Erã sãre yujuropa ta wajayecãñumi. ¹¹Eropirã erãre niyerure ĩgu wajayetuhajacũ erã opu mera papũri ĩgure arĩñuma: ¹²“Oã gũa pũhrũgue mũ mohmedorenirãpũ yuju hora ta mohmeama. Guapũ yujunũ ðaro mohmeneacarabũ. Ñero abe asiama guare. Gũa eropa yoari boje mohmequerecũ ta gũa pũhrũgue mohmenuganirã sãre yujuropa wajayecãbũ mũhũ,” arĩ guañuma erã ĩgu mera. ¹³Erã eroparĩcũ peegu yujugũ erã mera majagũre pohe opu yũhriñumi: “Ne acaweregũ, yujuse niyeruserẽ wajayegũra, arĩrabũ mũare. Yũ eroparĩcũ yũhriabũ mũa. Eropigu yũ arĩdiro dopa ta mũare wajayeabũ yũhũ. Queoro wajayeabũ mũare. Ne yajabirabũ mũare. ¹⁴Eropigu yũ wajayerare aĩ wihigue dujaaque. ĩre pũhrũ yũ mohmedoredigu sãre mũare yũ wajayediropẽ ta wajayegũra. ¹⁵Yaha niyeru ãhraa i. Eropigu yũ gamero dopa ta i mera wajayegũra. ¿Gajirãre tauñariro yũ wajayecũ ĩhaturiri mũhũ?” arĩñumi ĩgu pohe opu, arĩ weremi iri queorire Jesu.

¹⁶Eropa arĩgu werenemomi ĩgu:

—I queori arĩro dopa ta yaharã árĩmũhtanirãre erã pũhrũ yaharã árĩnirã sãre yujuro mera ogucumi Goãmũ ĩgu ya ðarire. Eropirã árĩmũhtanirãpũ “Guare onemogucumi,” arĩmasibeama, arĩ weremi Jesu.

Dipaturi Jesu ĩgu sĩriburiñere ĩgu masa mũriaburiñere wereñumi

Mr 10.32-34; Lc 18.31-34

¹⁷Eropi Jerusalengue warã yujuro mera ta waniguirã, guare ĩgu buherãre sihubeotuha, gajipũgue guare gũa seyarore aĩgãmi Jesu. Gũa seyaro gũa árĩcũ weremi.

¹⁸—Peeque yũre. Dohpague Jerusalengue warã iiaa mari. Eroque yũ masure Goãmũ ĩgu obeodigũre ñeha, gajirãre orãcoma. Pahia oparãre, masare buherã sãre yũre orãcoma. Eropirã yũre wejẽdorerãcoma erã. ¹⁹Eropa wejẽdorerã judio masa árĩbirãre yũre orãcoma. Erã eropa ora pũhrũ erãpũ yũre wereya, tãrarãcoma. Tuhaja, crusague pabiarãcoma yũre. Eropigu yũ sĩrira pũhrũre uñrenũ waboro gohra masa mũriagũca, arĩ weremi Jesu.

Santiago, Ñũ mera erã pago erãre serẽbasapo Jesure

Mr 10.35-45

²⁰Eropigo Zebedeo marapo Santiago, Ñũ igo porã mera Jesu pohrogue eja, merejapo ĩgure serẽbo arigo.

²¹—¿Dohpa yũ iicũ gahmeri mũhũ? arĩpũ Jesu igore.

—Mũhũ opu ñajagũ yũ porã sãre dorerã acunque. Eropa acugũ mũ pepũri erãre doboque, arĩ serẽpo igo igo porã mera.

²²Jesu ðpa arĩpũ:

—Múa ñero tariborore masibiriquererã ta eropa serëa mua. ¿Dohpaguere yu ñero tariboro dopa ta mua sã ñero tarirã yujuro bojobocuri mua? arĩpu Jesu igo porãre.

—Yujuro bojerãca, arĩ yuhriñorã Santiago Ñu mera.

²³—Diaye ta ãhraa. Yu ñero taridiro dopa ta ñero tarirãca mua sã. Eropo mua tarimorã áriquerecũ ta yu mera doremorãre muare yuhu beyemasibea. Yu Pagupũ amutuhami irire. Eropirã igu beyenirã dihta yu diayerũre, yu corũrũre doarãcoma, arĩpu Jesu erãre.

²⁴Eropirã gua gajirã diez igu buherãpu erã oparã áriburire Jesure serẽcũ Santiago, Ñu sã mera guabu gua. ²⁵Gua eropa guacũ ñagu Jesu áripehrerã igu buherãre sihu gameneo, õpa arĩ weremi guare:

—Goãmũre masibirã oparãpu masare dorerã, pũiro mera dorema. ²⁶Muarũ eropa iisome mua basi. Múa mera majagu opu áridiagu, áripehrerã igu mera majarãre itamugu áriporo. ²⁷Eropigu áripehrerãre doregu áridiagu pohro majagu iiro dopa ta áriporo. ²⁸Eropa árigu ta ãhraa yu sã. Masare dorebiragu arigu iibiribũ. Yuhũ masũ Goãmũ igu obeodigu áriqueregu ta i yebaguere masare itamugu arigu iibũ. Eropigu bajarã masa erã ñero iira dipuwajare siribasagu arigu iibũ. Eropigu masa peamegue wabonirãre taugu arigu iibũ, arĩmi Jesu guare.

Perã cuiri ñhajabirãre ñacũ iĩñumi Jesu

Mr 10.46-52; Lc 18.35-43

²⁹Eropi Jericógue árinirã gua wacũ bajarã masa Jesure nurusiamã.

³⁰Eropi Jesu igu tarigãcũ perã cuiri ñhajabirã ma tũro doanirã peema. Eropo peerã õpa arĩ gaguiniguinemoma:

—Opu Davi murũ pãrami, masare taubu, guare mojomoro ñaque, arĩ gaguinima.

³¹Erã eropa gaguiniguicũ masapu erãre turima.

—Ejarimaricãque, arĩma masa erãre. Erã eropa ariquerecũ ta erã gaguiniguidiro tauro gaguiniguinemoma daja.

—Opu Davi murũ pãrami, guare mojomoro ñaque, arĩ gaguiniguima daja.

³²Erã eroparicũ peegu Jesu nũgaja erãre sihubeo serẽpimi,

—¿Dohpa yu muare iicũ gahmeri? arĩ serẽpimi.

³³—Opu, guare ñacũ iique, arĩ yuhrima erã.

³⁴Erã eroparicũ Jesu erãre mojomoro ñami. Eropo mojomoro ñagu erã cuirire mohmepimi. Ñgu eropa mohmepicũ ta erã õaro ñha wama. Eropo ñanirã ñgure nurusia wahgãma.

Jerusaléngue ejañumi Jesu

Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19

21 ¹Eropi Jerusaléngue gua ejaboro core Betfagé waicuri macague ejamũhtanibũ gua Jesu mera. Betfagé utãgu Olivo waicũdigu gubuye áribũ. Erogue ejaqu, guare perãre ñgu buherã mera majarãre Jesu igu core obeomũhtami. ²Õpa doremi erãre:

—Si macague waque. Eroque ejarã, mata burrore ïgu magugã mera erã dirinugudigüre bocajarãca. Erãre boca, ïgüre diriradarire pãa aïgãribasaque yure. ³Mua eropa iicũ ïagu, burro opu “¿Duhpimorã burrore pãri mua?” ïgu aricũ peerã òpa arĩ yuhrique: “Mari tïgu burrore gamebeoniami dohpa. Eropigu dohparagã wiagucumi ïgu,” arĩ yuhrique ïgüre, aridore obeomi Jesu perã ïgu buherãre.

⁴Eropa iimi Goãmũ yare weremũhtadigu ïgu arĩ gojadiro dopa ta. Òpa arĩ gojañumi iribojegue:

⁵Jerusalén majarãre òpa arĩ wereque: “Ïaque mua. Mua Opu mua pohroque ahrimi. ïgu ta masare òaro iigu ahrimi. Burro magugã weca arigucumi,” arĩ wereque Jerusalén majarãre, arĩ gojañumi iribojegüere.

⁶Jesu ïgu obeonirã perã iri macague eja, ïgu iidorediro dopa ta iinorã erã. ⁷Burragore ïgo magugã sãre aïgãrima. Aïgãrituhaja gua weca maja suhrire tuwea aĩ, erã weca peobũ gua. Gua eropa iira pũhrũ Jesu ïgugã weca mũribejami wabu. ⁸Mũribejatuha, ïgugã weca Jerusaléngue wami. ïgu eropa aricũ ïarã masa bajarã ïgu warĩ maha deco erã ya weca maja suhrire tuwea aĩ, sēopi mũhtama Jesure umupeorã. Gajirãpũ pũricũri dũpũrire mare apimũhtama “Ïgu warĩ maha òari maha áriporo,” arĩrã.

⁹Eropirã ïgu core warã, ïgu pũhrũ nũrsiarã mera òpa arĩ gaguiniguima: —Davi mũrũ pãramire marire itamubure umupeorã. Ihĩ Goãmũ ïgu obeodigu òaro ariporo. Ūmaro majagüre “Turagu ahrimi,” arĩ umupeorã, arĩ gaguiniguima masa.

¹⁰Eropirã Jerusaléngue erã eropa ejacũ ero majarãpũ ïhamaria wama. —Cue, ïnihino ahriri ihĩ? arĩ game serēpima erã basi.

¹¹Gajirã masa yũhrima:

—Ihĩ Goãmũ yare weremũhtagu Nazare majagu Jesu waicũgu ahrimi, arĩ werema erã masare.

Goãmũ wihigue ejañumi Jesu

Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22

¹²Pũhrũ Goãmũ wihigue ejami Jesu gua mera. Iri wihigue eja ñaja wami. Ñajaja masa duadoarã asürã sãre bocajagu erãre cohã wiucãmi iri wihigue. Eropigu niyerure game gohroto doarã ya mesarire yomemuju, aĩ majipi beomũrimi. Bujare duarã erã doari pērori sãre eropa ta iimi. ¹³Eropa iigu òpa arĩmi:

—Goãmũ yare erã gojarapũ òpa ahraa: Goãmũ arĩmi: “Yaha wihi Goãmũ mera werenigüiri wihi waicũroca,” arĩmi Goãmũ, ahraa ïgu gojarapũ. Mũrapũ i wihire Goãmũ wihire duadoarã game yajarã iiaa, arĩmi ïgu erãre.

¹⁴Ïgu eropa iira pũhrũ cuiri ïhajabirã, curimasibirã sã Goãmũ wihiguere ïgu pohroque erama. Erã eropa eracũ erãre òarã dujacũ iimi ïgu. ¹⁵Eropa òarire ïgu iicũ ïarã, pahia oparã, masare buherã sã guama ïgu mera. Eropirã majirãgã sã Jesure, “Davi mũrũ pãrami, masare itamubu, turagu ahraa mũhũ,” erã arĩ umupeocũ peerã guanemoma dipaturi erã. ¹⁶Eropa guarã òpa arĩma Jesure:

—¿Erã eroparicũ peebeari mũhu? Eropa arĩbiricãporo, arĩ dorema erã Jesure.
 —Erã eroparicũ peea. ¿Goãmũ yare erã gojarapũre ire ne buhebiriri mua?
 Majirãgãre Goãmũre òaro umupeocũ iibũ mũhu, àhraa Goãmũ yare
 erã gojarapũ, arĩmi Jesu erãre.

¹⁷Eropa arĩtuha erãre cóagã, Betania waicuri macague eja, iri ñamire ero arĩmi.

Jesu yucũgũre higuerağũre sĩridoreñumi

Mr 11.12-14,20-26

¹⁸Gajinũ boyorogue Jerusalengue gũa dujaacũ, oaboami Jesu. ¹⁹Eropa oaboagũ, ma tũro niguidigũ higuerağũre ñhanijagũ, irigũ dũcare omagũ warimi. Dũca maribũ irigũrũ. Pũri dihta arĩbũ. Dũca maricũ ñagũ Jesu òpa arĩmi:

—Irigũ yucũgũ ne dipaturi dũcacũsome, arĩmi ñgũ.

Ñgũ eroparicũ irigũrũ mata ñaidija wabũ. ²⁰Irigũ eropa wacũ ñarã, gũa ñgũ buherã ñhamaria wabũ.

—¿Duhpiro mata irigũ ñaidija wahãri? arĩ serẽpibũ Jesure.

²¹Jesu yũhrimi:

—Ire guñaque mũa. Goãmũre òaro guñatura umupeoque. “Diaye ta eropa ta iigũcumi ñgũ,” arĩrã, “Goãmũ iisome,” arĩbirã, yũhu irigũre iidiro dopa ta iimasirãca mũa sã. Eropirã irigũre yũ sĩridoreldiro dopa ta tauro diasarire doremasirãca mũa Goãmũre guñatura umupeorã. Irigũ utãgũ sãre “Dua aĩ, wũariyague cóadigũ arĩporo,” Goãmũre mũa aricũ irigũ utãgũ dija waroca. ²²Goãmũ irigũ diague dijacũ iigũcumi. Goãmũre mũa umupeocũ,” Yũ serẽro dopa ta eropa waroca,” mũa arĩ guñacũ, mũa serẽldiro dopa ta Goãmũ iigũcumi, arĩmi Jesu.

Jesure doredigũre serẽpiñuma pahia oparã, masare buherã, mũrã mera

Mr 11.27-33; Lc 20.1-8

²³Eropi Goãmũ wihigue dujaja buhemi ñgũ. Ñgũ eropa buhecũ pahia oparã, masare buherã, mũrã mera ñgũ pohrogue eraa serẽpima:

—¿Noa doreri mera ire eropa iigũ iiri mũhu? ¿Noa mũre Goãmũ wihigue arĩnirãre cóadoreari? arĩ serẽpima erã.

²⁴Erã eroparicũ Jesu yũhrimi:

—Muare yũhu sã serẽpigura. Òaro mũa yũre yũhricũ yũ sã mũare yũhri gameğura. ²⁵¿Ñũ masare ñgũ waĩyecũ noano ñgũre waĩyedoremũriyuri mũa pepicũ? ¿Goãmũ doreyuri? ¿O masapũ doremũriyuri mũa pepicũ? arĩ serẽpimi Jesu erãre.

Ñgũ eroparicũ erãpũ erã basi game wereniguima:

—¿Dohpa arĩ yũhrirãcuri mari? “Goãmũ Ñũre doreñumi,” mari aricũ, “¿Goãmũ Ñũre ñgũ dorequerecũ ta duhpirã ñgũ wererare peebirari mũa?” arĩbocumi Jesu marire. ²⁶Oã masapũ “Diaye ta Ñũ Goãmũ yare weremũhtadigũ arĩmi,” arĩ pepima erã. Erã eropa pepirã “Ñũ ñgũ waĩyecũ

Goãmũ ïgũre dorebiriñumi,” mari arĩcũ peerã masapũ guarãcoma mari mera, arĩma erã erã basi. ²⁷Erã eropa arĩ werenigui amura pũhrũ Jesure yũhrima erã.

—Ñure waĩyedoredigũre gũa masibea, arĩma erã.

Erã eroparĩcũ peegũ òpa arĩmi Jesu:

—Irisubu tamerare yũ sã mũa serẽpirare werebeaa mũare. Yũ iirire doregũre werebeaa mũare, arĩmi ïgũ erãre.

Yujugũ porã iira queorire wereñumi Jesu

²⁸Ïgũ eropa arĩra pũhrũ Jesu queori moa werenemomi erãre:

—¿Dohpa arĩ pepirãcuri yũ òpa arĩ werecũ? arĩmi Jesu erãre. Perã pagũ árĩñumi. Tĩgũpũre òpa arĩñumi erã pagũ: “Mahgũ, pohegue mohmegũ waque,” arĩñumi. ²⁹“Wabeaa,” arĩ yũhririñumi ïgũ magũ negohrare. Eropa arĩqueregũ ta pũhrũguere pohegue wadiariñe árĩyoro daja ïgũre. Eropigũ wañumi ïgũ. ³⁰Eropigũ erã pagũ ïgũ magũ dũhyagũ pohrogue eja, ïgũ tĩgũre ïgũ arĩdiro dopa ta pohegue wadoreriñumi. “Áũ,” arĩriñumi dũhyagũpũ. Eropa arĩqueregũ ta wabiriñumi ïgũ. ³¹¿Nihinopũ ïgũ pagũ ïgũ dorediro dopa ta iyuri? arĩ serẽpimi Jesu.

—Ïgũ tĩgũpũ iĩñumi, arĩ yũhrima erã.

Erã eroparĩcũ Jesu weremi:

—Mũare diaye arĩgũ tiiaa. “Ñetariarã àhrima,” mũa arĩnirãpũ Goãmũ opũ ïgũ árĩroguere mũa wabodiro árĩquerecũ ta erãpũ warãcoma. ³²Ñu waĩyeri masũ buhegũ arĩgũ mũare “Òaro iirã árĩque,” arĩ wererimi. Eropa ïgũ werequerecũ ta ïgũre peebiribũ mũa. Eropirã ïgũ dorerire yũhribiribũ. Erã ñerã árĩnirãpũ wajasea corerãpũ, nome ñero iiricũnirãpũ ïgũre peenirã árĩma. Erã eropa pee gohrotorare ïabũ mũa. Mũa eropa ïaquererã ta mũapũ ne gohrotodiabirabũ. Eropirã peebirabũ mũa, arĩmi Jesu pahia oparãre, mũrã sãre.

Ñerã mohme corerã queorire wereñumi Jesu

Mr 12.1-12; Lc 20.9-19

³³Eropi Jesu dipaturi ïgũ pepiri mera òpa arĩ queorire moa erãre buhenemomi:

—Gajisubu mũare werenigui queoriñere yũ werecũ peeque daja, arĩmi. Yeba opũ árĩñumi. Ïgũ ya pohere iguidarire oteñumi. Otetuha, sãrirore nugu, iguire erã cũhra bujuburi gobere seañumi. Pohe decogue umari wihigã sãre iĩñumi ïhadibumaja òaro. Eropigũ gajirãre ïgũ ya pohe deco mera apiñumi erã mohme corera waja. Eropigũ iri pohere erãre mohme coredoretuhaja gaji yebague waha wañumi ïgũ. ³⁴Ïgui ñirisubu arĩcũ opũ ïgũ pohro majarãre ïgũ ya pohe mohme corerã pohrogue obeoñumi. Pohe maja ïgũ oteri dũcare ïgũ ya sero maja dũcare aĩdoregũ obeoriñumi. ³⁵Eropirã pohere mohme corerãpũ ïgũ pohro majarãre ñero iĩñuma. Yujugũre turaro paa, gajigũre wejẽ, gajigũre utã mera deañuma. ³⁶Pũhrũ pohe opũ dipaturi ïgũ pohro majarãre ïgũ obeomũhtanirã tauñariro árĩri curu majarãre obeoriñumi daja. Eropirã pohere mohme corerã mũraro ta iĩñuma erã sãre daja.

³⁷“Eropigu ïgu obeotudigu ïgu magu árĩñumi. “Yũ magũpũre umupeorãcoma,” arĩgu ïgũre obeoriñumi. ³⁸Ïgu eropa arĩ pepiquerecũ ta pohere mohme corerã ïgu magu ïgu aricũ ïarã, õpa arĩñuma: “Pohe opu magu ahrimi ïgu. Ïgũre wejẽ cóacãrã mari. Eropiro i pohe mari ya pohe dujaroca,” arĩriñuma erã basi. ³⁹Eropa arĩrã ïgũre ñeha pohe turogue aĩgã, wejẽcãñuma erã ïgũre, arĩmi Jesu erãre. Eropa arĩtuhaja Jesu erãre serẽpimi:

⁴⁰—¿Pohe opu arigu dohpa iigũcuri ïgu ya pohere mohme corerãre? arĩ serẽpimi Jesu pahia oparãre, mũrã sãre.

⁴¹—Ïgu gajirãre pohere mohme coremorãre gohrotogũcumi. Árĩmũhtanirãre ñetarianirãre wejẽgũcumi. Ïgũre dũcare queoro wiamorãpũre mohmedoregũcumi, arĩ yũhrima erã.

⁴²Erã eroparicũ Jesu werenemomi erãre:

—¿Goãmũ yare erã gojarapũ ire yũre ïgu arĩ gojarare buhebiriri mũa?

Ihĩ Cristo mũtãye iro dopa ta ahrimi. Masa Cristore gamebirãcoma. Erã gamebiriquerecũ Goãmũ ïgũre beye opu acumi. Goãmũpũ irire iimi.

Ïgu eropa iicũ ïarã “Õataria,” arĩ pepia mari, arĩ gojañuma iribojeguere.

¿Irire ne buhebiriri mũa? ⁴³Eropigu mũare arigu tiiaa yũhũ. Goãmũ ïgu dorerire iirã ïgu õari orire opaboya mũa. Mũa iibiricũ ïha gajirãpũre ogũcumi Goãmũ. Gajirã masapũ ïgu dorero dopa ta iirãcoma. ⁴⁴Yũre gamebirãpũ yũ dipuwaja moamorã ñero tarirãcoma, arĩmi Jesu pahia oparãre, mũrã sãre.

⁴⁵Iri pohe opu queorire ïgu aricũ peerã, “Ïgu iri queori mera ‘Ñerã mohme corerã iro dopa ahrima,’ marire arigu weresãgu iicumi ïgu,” arĩ pepiñorã erã. ⁴⁶Eropa arĩ pepirã, ïgũre ñeadiariñorã oparãpũ. Masapũ Jesure umupeo “Goãmũ yare weremũhtadigu ahrimi ïgu,” arĩmũriñorã erã. Erã eropa arĩrã árĩcũ pahia oparã sã masare giirã, Jesure ñeabiriñorã.

Wuari bosenu queorire wereñumi Jesu

22 ¹Eropi dipaturi gajĩ queori mera erãre buhenũgami Jesu:

²—Umaro majagu ïgu opu árĩri werediãcũ i queori iro dopa ahraa.

Yuju yeba majagu tauro opu árĩñumi. Eropigu ïgu magu ya árĩburi bosenu iĩñumi. Ïgu mojoto diriri bosenu árĩyoro. ³Eropigu opu ïgu pohro majarãre bosenu ïarã arimorãre sihudore obeoriñumi. Erãpũ aridiabiriñuma. ⁴Eropigu gajirãre sihudoregũ obeoriñumi daja ïgu pohro majarãre. “Yũ sihubeorãre õpa arĩ wereque. ‘Mari baburire iituhama. Wecũare, wecũagã õaro diicũrãre wejẽ amutuhajama. Eropiro árĩpehreri bosenu majare iituhajama. Eropirã bosenu majare barã arique,’ arĩ wereque erãre,” arĩ obeoriñumi ïgu opu ïgu pohro majarãre. ⁵Erã eropa werera pũhrũ ïgu sihubeonirã eropa pepicãñuma. Bosenũre ïarã wabiriñuma. Yujugu ïgu pohegue waha, wañumi. Gajigu ïgu mohmerire ïagu wañumi. ⁶Gajirãpũ ïgu pohro majarãre erãre wererã eranirãre ñeha, erãre ñero iĩñuma. Eropii wejẽcãñuma. ⁷Erã eropa iicũ peegũ, opuũ guañumi. Gua, erã eropa wejẽra dipuwaja dipuwaja moadoregu ïgu surarare obeoñumi. Eropirã surara erãre wejẽpehocã, erã ya macare soecãñuma. ⁸Erã eropa iira

pũhrũ, opu ãgu pohro majarãre õpa arĩĩnumi: “Bosenũ majare amutuharama. Yũ siumũhtanirã yũ bosenũre ãabonirã aribeama. Ñerã ãhřima erã. ⁹Eropirã macare wari marigue mũa bocajarãre bosenũre ãamorãre sihuque,” arĩĩnumi ãgu ãgu pohro majarãre. ¹⁰Ïgu eroparĩcũ ãgu pohro majarã marigue waha, arĩpehrerã erã bocajarãre, ñerãre, õarãre wereñuma. Erã eropa sihura pũhrũ ejañuma erã bajarã. Oaro bosenũ erã iiri taribure masa ƣjũturitaria wañuma.

¹¹“Ero erã doacũ opuũ yujugũre mojoto diririnũ majañe suhřiro sañabigure ãañumi. ¹²“Ne, acaweregũ, ãduhpigu mojoto diririnũ majañe suhřiroro sañabiriqueregũ ñajarari mũhũ?” arĩ serẽpiñumi opu. Ïgu eropa serẽpicũ masũpũ werebirĩĩnumi. ¹³Ïgu eropa werebiricũ ãgu ãgu pohro majarãre õpa arĩĩnumi opuũ: “Ïre ñeha ãgu mojtore dirique. Ïgu guburi sãre dirique. Dirituha aĩ wiria, disiporogue naĩfiarogue ãgũre cõãque. Eroque ãgu turaro ore, bujawereri mera gũcũri cũridihugũcumi,” arĩĩnumi opu, arĩ weremi Jesu.

¹⁴Ïgu eropa arĩra pũhrũ õpa arĩtumi ãgu:

—I queori wadiro dopa ta Goãmũ bajarã masa ãgu sihubeonirã arĩquererã ta bajamerãgã ãgu mera dujarãcoma, arĩ weretumi Jesu.

Oparã ya wajare wajayeburire gajirã serẽpiñuma Jesure

Mr 12.13-17; Lc 20.20-26

¹⁵Ïgu eropa arĩra pũhrũ fariseo masa waha, ãgũre weresãburire erã basi weretamuñorã erã. Erã ãgũre baja serẽpiri mera erãre ãgu gajiropa yũhricũ weresãmorã iiriñorã. ¹⁶Eropirã erã mera majarãre, Herode ya curu majarã sãre, Jesure serẽpidorerã obeoñorã. Erãpũ gũa pohrogue eraa, Jesure serẽpima:

—Buhegũ, diaye wereniguigu gũyari marigu mũ arĩcũ masia gũa. Eropigu opu arĩcũ sãre bu arĩgu ãgu arĩcũ sãre mũhũ yujuropa ãhaa. Eropigu Goãmũ yare diaye mũ werecũ sãre gũa masia. Masa suacũ sãre erã suabiricũ sãre queoro werea. ¹⁷Eropigu guare wereque. ¿Roma majarã arĩpehrerã tauro opu arĩgũre gobierno majare marire wajayero gahmeri mũ pepicũ? ¿Mari doreripu irire wajayedoreri? arĩ serẽpima Jesure.

¹⁸Jesupũ erã ãgũre ñero weresãdiarire masigu õpa arĩ yũhrimi:

—Gũyaricũrã ãhraa mũa. ¿Duhpirã yũ ñero wereniguicũ peediari mũa? ¹⁹Dohparagã niyerusere oparã yare wajayeburisere arĩrique. Irisere ãarã, arĩmi ãgu.

Ïgu eroparĩcũ peerã niyerusere aĩgãrĩma erã. ²⁰Erã irisere aĩ eracũ ãgu ãgu serẽpimi erãre:

—¿Nihino gohra masũ waĩcũgu tuhyari irisere? ¿Noa waĩ tuhyari? arĩ serẽpimi ãgu.

²¹—César waĩcũgu masa tauro opu masũ ãgu waĩ sã tuhyami iriseguere, arĩ yũhrima erã.

Erã eroparĩcũ peegu Jesu weremi:

—Irisubu tamera masa tauro opu yare ãgũre oque. Goãmũ yare Goãmũpũre oque, arĩmi Jesu.

²²Ïgu eroparĩcũ peerã, pee uca wa, waha wama.

Saduceo masa Goãmu ïgu sîrînrâre masurire serêpiñuma Jesure
Mr 12.18-27; Lc 20.27-40

²³Eropi irinu ta yujurâyeri saduceo masa Jesure ïarã erarã gua pohrogue erama. Saduceo masa “Goãmu sîrînrâre masusome,” arî pepirã áríma. Eropirã òpa aríma erã ïgure:

²⁴—Buhegu, òpa arî gojañumi Moise: “Yujugu ïgu tîgu marapocugu porã mariqueregu ta ïgu sîricû ïgu pagu magure ïgu tîgu marapo áridigore marapocuro gahmea. Eropigu ïgu tîgu muru ïgu porãcubodiro dopa ta porãcuro gahmea ïgu pagu magure. Eropirã igo porã ïgu tîgu muru porã iro dopa ta áríracoma,” arî gojañumi Moise, aríma erã saduceo masa.

²⁵Irire eropa arî weretuha i queorire werenemoma erã Jesure:

—Yujugu porã siete gohra árínorã. Erã tîguru marapocu, porã marigu ta sîria wapu. Eropigu gajigu ïgu pagu magu sã ïgu tîgu marapo áridigore marapocuru. ²⁶Ïgu eropa marapocura puhru ïgu sã ïgu tîgu muru iro dopa ta porã mariqueregu ta sîria wapu. Eropigu ïgu pagu magu ïgu tîgu muru iro dopa ta porã mariqueregu ta sîria wapu. Eropi dihta wañorã yujugu porã gohra. Ne porã mariquererã ta sîripehrea wañorã erã. ²⁷Erã marapo sã erã puhru sîria wapo pare, arî òpa serêpima Jesure: ²⁸¿Ne, Goãmu áripehrerãre ïgu sîrînrâre masucû nihino marapo árigocuri igo? Erã siete áripehrerã igore marapocunirã árínorã. ¿Eropigo nihino marapo gohra árigocuri igo? arî serêpima erã.

²⁹Jesu yuhrimi erãre:

—Goãmu yare erã gojarapû wereniguirire ne masibea mûa. Eropirã Goãmu ïgu turari sãre ne masibea mûa. Eropiro mûa pepiripû ne diaye áríbeaa. ³⁰Sîrînrã erã masa mûriara puhru erã anyua iro dopa áhrima. Erã uma nome mera marapocubeama eroguerẽ. ³¹Sîrînrã mûra erã masa mûriaboropure weregura. ¿Goãmu iribojegue ïgu arîrare ne buhebiriri mûa? Òpa arîñumi ïgu: ³²“Yuhu Abrahã, Isaa, Jacobo erã opu áhraa,” arî wereñumi Goãmu iribojegue. Erã sîrira puhrugue “Erã opu ta áhraa,” arî wereñumi Goãmu. Eropirã erã sîrînrã mûra ïgu masunirã árirã erã ojocarirã áhrima, arîmi Jesu.

³³Ïgu eropa arî buhecû peerã bajarã masa pee uca wama.

Ôatariariñere doreriñere wereñumi Jesu

Mr 12.28-34

³⁴Eropi saduceo masa Jesure erã yuhrimasibiricû peerã, fariseo masapu gua pohrogue gamenerema daja. ³⁵Eropigu erã mera majagu, masare buheguru Jesu ïgu ñero aricû peediagu guya serêpirimi ïgure.

³⁶—Buhegu, ¿Goãmu ya doreri ôatariaro doreripu diñe doreripu áhriri? arî serêpimi ïgu.

³⁷Jesu ïgure yuhrimi:

—“Burigã mûa siporã mera, mûa turari mera, mûa ôaro guñari mera Goãmure mûa Opure mahique,” arîmi Goãmu. ³⁸Iñe doreriñe ôatariariñe

ãhraa. ³⁹Iñe doreriñe pũhrũ gajiñe doreriñe sã õataria: “Mũ basi mahiro dopa ta mũ pohro áriřã sãre mahique,” arĩmi Goãmũ. ⁴⁰Iñe peñe doreriñere iirã áripehreri gaji dorerire iipehorã iiaa mari. Goãmũ yare weremũhtanirã iribojegue erã gojara sãre iirã iiaa mari eropa iirã, arĩ weremi Jesu.

¿Noano acaweregu ãhriri Cristo? arĩ serẽpi iañumi Jesu

Mr 12.35-37; Lc 20.41-44

⁴¹Eropi fariseo masa ero gamenererã erã áricũ Jesu erãre serẽpimi:

⁴²—“Cristo mari Pagũ ãgu obeodigu ãhrimi,” arãa mũa. ¿Nihino ãhriri ãgu ñecu iribojegue majagu, mũa pepicũ? arĩmi ãgu.

—Cristo Davi mũrũ pãrami áriřucumi, arĩ yũhrima erã.

⁴³Jesu weremi:

—¿Daviřũ Cristo ñecu áriřueregu ta duhpigu opũcuturiayuri Cristore? ¿Duhpigu eropa opũcudoreyuri Espĩritu Santo ãgure? Őpa arĩñumi Davi mũrũ:

⁴⁴Goãmũ yũ opũre õpa arĩmi: “Ohõ yũ diayerũ dorebu doaque. Eropigu mũre ãhaturirãre mũre tarinũgabasagũra yũhũ mũ pohro majarã dopa árimorãre,” arĩmi Goãmũ yũ opũre, arĩ gojañumi Davi mũrũ.

⁴⁵Eropa arĩ gojagu ta Davi mũrũ opũcũñumi Cristore. Cristo Davi mũrũ opũ ãhrimi. ¿Eropigu Davi mũrũ Cristo ñecu áriřueregu duhpigu opũcũyuri Cristore? arĩ weremi Jesu.

⁴⁶Ãgu eropa arĩ werecũ erã ãgure ne yũhrimasibirima. Eropirã iripẽta serẽpi duhucãma erã ãgure. Eropirã ãgure giirã dipaturi serẽpi ãbirima ãgure pare.

Masare buherã, fariseo masa sã erã ñero iirire wereñumi Jesu

Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47

23 ¹Eropi masa bajarãre gua sãre Jesu weremi daja.

²—Masare buherã, fariseo masa sã Goãmũ doreri Moiserẽ ãgu apirare wererã ãhrima erã. ³Erã eropa wererã áricũ mũare erã dorerare iipehoque mũa. Eropa iiquererã ta erãre ãhacũbircãque mũa. Erã buhero dopa ta iibeama erã. ⁴Masare baja dorema erã bocatiubiririre. Eropa dorequererã ta erã dorero dopa ta masa erã iimasibiriquerecũ ãarã erãre itamubeama.

⁵Masa erã ãacũ dihta õaro ii ãhmuma erã. Goãmũ yare erã gojarapũri erã duhsãri comogãre pagañari comogãre erã diaporire dirituma masare erãre ãadorerã. Erã duca sãre dirituma iri comogãre. Eropirã erã suhri sãre gajirã ya tauro yoari áriřiñe ahmu sañama, “Gũa Goãmũre umupeotaria,” arĩ ãadorerã. ⁶Eropirã bosenuri áricũ oparã erã doarigue doadiama. Eropirã mari buheri wirigue sãre õari doari dihtare doadiama erã. ⁷Eropirã doberi duarogue gajirã õaro umupeori mera erãre bocatiři serẽcũ gahmema erã. Erãre “Buhegu,” arĩ piyucũ gahmema.

⁸“Mũarũre “Buhegu,” arĩ gajirã piyucũ iibircãque. Mũa áripehrerã yuju curu majarã ãhraa. Eropigu mũare buhegu yũhũ yujuřũ ta ãhraa. ⁹Eropirã i yeba majarãre “Mari pagũ,” arĩrã erãre umupeorã iica. Ne eropa arĩ iibircãque.

Umáro majagu dihta mari Pagu áhrimi. Īgu dihtare umupeoro gahmea marire. ¹⁰Eropirā masure “Opu,” arībircāque. Múa opu yuhu Cristo yujugu ta áhraa. ¹¹Pohro majagu iro dopa mūare itamugu ĩgu ta árīgucumi opu árību. ¹²Yujugu opu árīdiagu docanugaja árīcorecāro gahmea. Eropigu docanugagu “Bu árīgu áhraa yuhu,” arī pepigu ĩgu ta árīgucumi opu árību, arī weremi Jesu.

Judio masare buherā, fariseo masa mera erā guyarire wereñumi Jesu

¹³Īgu eropa arīra puhru erāre werenemomi:

—Múa masare buherā, fariseo masa sã ñero tarirāca. Guyaricurā áhraa múa. Gajiropa múa arī buhecū peerāpu Goāmū ĩgu opu árīroguere wasome. Múa sã eroguere wasome. Eropa arī buherā eroguere wadiarāre cāhmotaa múa.

¹⁴“Múa masare buherā, fariseo masa sã ñero tarirāca. Guyaricurā áhraa múa. Wapeweyarā nome erā wajamocū ĩha erā ya wirire emacāa múa erā nomere. Eropa erāre mojomoro ĩabiriquererā masa erā ĩhuro yoari boje Goāmure serē ĩhmuraa múa masare. Múa eropa iira dipuwaja gajirā tauro dipuwaja moagucumi mūare.

¹⁵“Múa masare buherā, fariseo masa sã ñero tarirāca. Guyaricurā áhraa múa. Wñariyague taribuja, yoaro maja macarigue waha múa múa dorerire iibure omarā. Múa dorerire iibure boca, ĩgure buhea. Múa eropa iicū ĩguru múa tauro ñero iinugagucumi. Eropirā ĩgure peamegue wabu árīcū iiaa múa.

¹⁶“Múa ñero tarirāca. Cuiri ĩhajabirā erā ĩhajabiro dopa ta masibirā áhraa múa. Eropa árīquererā ta gajirāre buheraa múa. Ópa arī buheraa múa: “Goāmū wihi mera iigura,’ arī waīpeogu ĩgu arīdiro dopa ta iibircū ōaroca,” arī buheraa múa. “Goāmū ya wihi maja oro mera iigura,’ arī waīpeodigupure ĩgu arīdiro dopa ta ii ojogorocuro gahmea,” arī iri säre buheraa múa. ¹⁷Cuiri ĩhajabirā erā ĩhamasibiro dopa ta masibirā áhraa múa. Pee masibirā áhraa. ¿Dinopure umupeoro gahmeri? Oore umupeobircāro gahmea. Goāmuru iri oore ĩgu ya wihi árīcū ōari iimi irire. Eropirā ĩgu ya wihipure umupeoro gahmea mūare. Eropiro múa buheripu queoro wabeaa. ¹⁸I säre buheraa múa: “Goāmū wihi maja mesa mera iigura,’ arī waīpeodigu ĩgu arīdiro dopa ta ĩgu iibircū ōacāroca,” arī buheraa múa. “Iri mesa weca mari aigā apira ta mera iigura,’ arī waīpeodigupure ĩgu arīdiro dopa ta ii ojogorocuro gahmea,” arī buheraa múa queoro buhebirā. ¹⁹Cuiri ĩhajabirā erā ĩhamasibiro dopa ta masibirā áhraa múa. ¿Dipu iri gohra áhriiri múa pepicū? Goāmure masu ĩgu ora mura iri gohra árībiriñaria. Iri mesa weca Goāmure ĩgu ocū, ōari waha iri mesa weca árīri. Eropiro iri mesa bu árīri mesa árībeaa. Goāmure erā ora weca tauro ōari mesa áhraa. ²⁰Eropigu “Goāmū wihi maja mesa mera iigura,” yujugu arī waīpeogu, iri mesa weca apira mera ĩgu eropa arīgu iicumi. Eropiro múa buheripu queoro wabeaa. ²¹Goāmū ĩgu ya wihi majagu áhrimi. Eropigu “Goāmū wihi mera eropa iigura,” arī waīpeogu diaye ta Goāmū waī mera eropa arīgu iicumi. ²²Goāmū umáro majagu áhrimi. Eropigu “Umáro mera iigura,” yujugu arī waīpeogu, Goāmū mera ta eropa arīgu iicumi. Eropiro múa buheripu queoro wabeaa.

23 “M̄na masare buherã, fariseo masa sã ñero tarirãca. Ḡȳaric̄urã ähraa m̄na. Bari suricũ iirisarire menta, anis, comina waic̄urisarire aĩ deara p̄hru diez quẽri iiaa. Eropa iira p̄hru yujuquẽ ta aĩgã apia Goãm̄u wihigue Goãm̄u dorerire iimorã. M̄na eropa iri dorerire iiquererã ta tauro òaro iirire guñabeaa m̄na. Diaye iirire, mojomoro ïarire, Goãm̄ure umupeorire ne guñabeaa m̄na. D̄care m̄na aĩrare merogã Goãm̄u wihire apicũ òhaa. Eropa iirã òpa iinemoque: Diaye iirire, mojomoro ïarire, Goãm̄ure umupeorire iique. 24 Cuiirĩ ïhajabirã erã ïabiro dopa ta diaye majare masibirã ähraa m̄na. Òpa iiaa m̄na. M̄na dorerire iidorerã áripehrerire òaro iidiaa yujuñegã duhyaro mariro. M̄na eropa iiquererã ñeripure duhubeaa.

25 “M̄na masare buherã, fariseo masa sã ñero tarirãca. Ḡȳaric̄urã ähraa m̄na. M̄na dorero dopa ta m̄na soroparire, m̄na ihriri parire m̄na coewea m̄na òarire ii ïhmurã. Eropa coequererã ta m̄na siporãripure coebeaa. Eropirã m̄na áric̄urire m̄na pepiripure ne òarire gohrotobea. Gajirã yare yajadiarã, m̄na basi dihta pagarire aidiarã árirã, eropa dihta pepia m̄na. 26 Cuiirĩ ïhajabirã erã ïhajabiro dopa ta masibirã ähraa m̄na fariseo masa. M̄na pepirire gohrotom̄htaque m̄na. Eropirã òaripure iique. M̄na eropa iirã masa erã ïhuro sãre òarã gohra árirãca pare m̄na.

27 “M̄na masare buherã, fariseo masa sã ñero tarirãca. Ḡȳaric̄urã ähraa m̄na. Masa comorore boreri mera erã sũhuma. Eropirã masa iri comorore erã iacũ òari comoro dehyoa. Iri comoro eropa òaro deyoquerecũ ta, poheca majague ïgu boara gòariguere ïaya mara. 28 Eropa ta m̄na sã masa erã ïhabeoro òarã dehyoa m̄na. Eropa òarã deyorã m̄na áriquererã ta m̄na pepiriguere ñeri ḡȳaric̄urã áritariacã boanirã iro dopa, arĩ weremi Jesu.

Judio masare buherã, fariseo masa sãre ïgu dipuwaja moaborore wereñumi Jesu

Eropa arĩtuhaja òpa arĩnemomi daja:

29 —M̄na masare buherã, fariseo masa sã ñero tarirãca. Ḡȳaric̄urã ähraa m̄na. Goãm̄u yare werem̄htanirã iribojegue majarã erã masa goberire òaro amuraa m̄na. Eropirã iribojegue majarãre òaro iinirã m̄rare erã wéanugunirã m̄rare òaro amuraa m̄na. 30 Eropa iirã òpa arĩ wereniguiraa m̄na: “Iribojegue mari ñecu s̄marã m̄rague erã iidiro dopa ḡap̄u iibiriboya. Irisubugue árinirãre Goãm̄u yare werem̄htanirãre ḡap̄u wejebiriboya,” arĩ wereniguiraa m̄na. 31 Eropa arĩrã árirã, m̄na ñecu s̄marã m̄ra Goãm̄u yare werem̄htanirã m̄rare erã wejénirã erã áricũ wererã iica. Erã wejénirã pãramerã m̄na árirã sãre m̄na basi weresãrã iica m̄na. 32 M̄na ñecu s̄marã m̄ra iidiro dopa ta ii ojogoroc̄que.

33 “Añaa iro dopa ñerã ähraa m̄na. Añaa porã iro dopa ähraa m̄na. Goãm̄u m̄na ñeri dipuwajare ïgu peamegue ïgu cóãboro core duhrimasibea m̄na. 34 Eropigu Goãm̄u yare werem̄htarãre, gajirã masirãre, gajirã m̄are buhemorãre m̄na pohro obeoḡra. Ȳu eropa obeocũ m̄ap̄u yujurãyeri erãre wejérãca. Gajirãre crusague pabiarãca. Gajirãre m̄na buheri wirigue tãrarãca. Erãre macari ñecu ñerũsuarãca. 35 M̄na eropa iirã áripehrerã ñeri marirãre

mua wejêra dipuwaja dipuwajacurâca. Abel mure Abel Caín igu wejêra dipuwajare dipuwajacurâca muru. Áripheerê igu puhru árinirê òarêre erê wejêra dipuwaja sâre dipuwajacurâca mua sâ. Eropirâ Goâmú wihî pohro waimurêre mua soeburi mesa pohro Zacariare mua acawererâ mura wejênorâ. Iguru Berequias magu áripu. Eropirâ igu sâre erê wejêra dipuwaja dipuwajacurâca mua. ³⁶Diaye mure weregu ta iiaa. Erê áripheerêre erê wejêra dipuwaja dohpague majarâ dipuwajacurâcoma, arî weremi Jesu.

Jerusalén majarêre burigâ bujawereñumi Jesu

Lc 13.34-35

³⁷Eropa arituhaja òpa werenemomi Jerusalén majarêre bujawere igu:
—Mua Jerusalén majarâ, mua acawererâ mura Goâmú yare weremutanirêre wejêmurinirâ árima. Eropirâ Goâmú obeonirêre, utâ mera deamurinirâ árima. Cârêña buro igo igo porêre igo quéduru mera igo coâ oyaro dopa ta bajasuburi opadiarabu mure. Muru irire ne yare gamebirabu. ³⁸Dohpaguere mua árii maca cóara maca áriroca. ³⁹Diaye mure arigu tiiaa. Puhruque dujariguca daja yuh. Eropa yu dujaricú iarâ mua yare “Goâmú turari mera arigu òaro ariporo,” arirâca. Yare mua irire arîboro core, dipaturi yare íasome mua, arîmi Jesu.

Goâmú wihî cóara wihî áriroca arîñumi Jesu

Mr 13.1-2; Lc 21.5-6

24 ¹Eropi Goâmú wihire Jesu igu wiriara puhru gua igu buherâ iri wihî maja wirire iarâ,

—Ôatariari wiri áhraa. Íaque mu sâ, arîbu gua igure.

²Jesu yuhrimi:

—I wihî majare dohpaguere íaraa mua. Mure weregu tiiaa. I wihî áripheerêre mua íara i utâ sâ cohmopehrea waroca. Ne yujuye utâye dujasome, arîmi igu guare.

I umu pehreburiñere wereñumi Jesu

Mr 13.3-23; Lc 21.7-24; 17.22-24

³Puhru Olivo waicudigu utâguque eja, erogue doami Jesu. Ero igu doacú gua igu buherâ gua seyaro igu pohrogue eja serêpibu.

—Wereque guare. ¿Dohpáricú eropa warocuri mu arîdiro dopa waro? ¿Pehrerinu coregâ mu dujariboro coregâ dohpa wanugacú iarâcuri gua? arî serêpibu gua.

⁴Jesu yuhrimi:

—Ôaro iyuque mua. Eropirâ gajirâ mure erê guyarire peebiricâque. ⁵Bajarâ masa “Cristo áhraa yuh,” arî guyarâ árirâcoma. Erê eropa guyacú peerâ bajarâ masa Goâmú yare duhurâcoma. ⁶Mua pohrogâ gajirâ masa erê gamewejêcú peerâca mua. Eropirâ yorogue majarâ erê sâ erê gamewejêcú peebeorâca. Eropa pequererâ ta ne wuro irire pepibiricâque. Eropa ta wamhtaroca. Eropa

wacũ pehreburiñ duhyaniroca dohpa. 7 Irisubure yuju yeba majarã gaji yeba majarã mera gamewejêrãcoma. Eropirã yujugũ opũ yarã gajigũ opũ yarã mera gamewejêrãcoma. Eropirã masa bajarã oa mera sîrîrãcoma. Gajirã dorecũ ñero tarirãcoma. Eropiro bajasuburi i yeba ñohmeroca. 8 Eropã ñero tariquererã i yeba majarãre tauro erã ñero tariboro duhyaa dohpa. Ñero tarinirãcoma dohpa.

9 “Irisubure gajirã muare ñeha ñero iidorerã orãcoma muare gajirã oparãre. Erã eropa ocũ muare wejêrãcoma. Yaharã mua árîri dipuwaja árîpehrerã muare îhaturirãcoma. 10 Irisubure bajarã yaharã árîrinã yũre cóarãcoma. Eropirã erã mera majarãre Jesu yarãre erã îhaturirãcoma. Eropirã erã mera majarã erã árîquerecũ ta îhaturirãcoma. Eropirã erã mera majarã erã árîquerecũ ta erãre ñero iimorãre erãre orãcoma. 11 Irisubure bajarã “Goãmũ yare weremũhtarã ãhraa,” arî gũyarã árîrãcoma. Eropirã bajarã masa erã gũyarire peerã árîrãcoma. 12 Irisubure ñetariaro iirãcoma masa. Eropirã erã mera majarãre mahinemosome. 13 Eropirã muare erã ñero iiquerecũ ta muare erã ñero iirare yujuro bojerã yũre duhubiricũ Goãmũ muare taugũcumi. Eropigũ îgũ pohrogue muare opagũcumi. 14 Eropiro i ôari buheri árîpehreroguerẽ i yebaguerẽ erã weréburi buheri árîroca. Goãmũ îgũ opũ árîrîre árîpehrerãre wererãcoma árîpehrerã iri buherire erã masiboro dopa. Eropã werera pũhrũ pehrerîñũ ñugaroca.

15 “Ñetariagũ Goãmũ yare goroweogũ arîbure weremũriñũmi iri bojegue Daniel mũrũ Goãmũ yare weremũhtadigũ. Irisubure îgũ ñetariagũ Goãmũ wihigue îgũ niguicũ ñarãca mua. (Irire buhegũ peeporo.) 16 Ero îgũ niguicũ ñarã, Judea yeba árîrãpũ ñtã yucũgue oma duhrîporo. 17 Irisubure masa ñero tarirãcoma. Eropirã yojaro mera duhrîrã waporo. Irisubure erã wiri weca maja pũrîgũe árîrã wihi pohecague erã yare aîrã ñajabiricãporo. 18 Eropirã irisubure gajirã erã poerigũe árîrã erã ya suhrîre wihigue árîri suhrîre aîrã pihabiricãporo. 19 Irisubure nijiposã nome, erã porãre mihrîrãre oparã nome sã mojomorocũrã nome dujarãcoma. 20 Eropirã Goãmũre ôpa arî serêque: “Puhiró árîcũ gua judio masa soorîñũ árîcũ sãre gũa oma duhrîburîñũ árîbiricãporo,” arî serêque mua Goãmũre. 21 Irinũrîre masa ñero tarirãcoma. I yebare îgũ îhacũnugura pũhrũ masa ñero tarimũriñũma. Iri eropa árîquerecũ ta árîpehreri pũrîri erã ñero taridiro tauro ñetariaro tarirãcoma masa pehreburiñũ coregãre. Eropã ñero erã tarira pũhrũ, dipaturi eropa ñero tarisome i yeba pare. 22 Eropigũ Goãmũ irinũrîre bajamenũrigã árîcũ iigũcumi. Îgũ eropa iibiricũ ne yujugũ masũ taribiribocumi. Eropigũ îgũ beyenirã erã tariborore bajamenũrigã ñero tariburîñũrîre apigũcumi Goãmũ.

23 Irisubure gajirãre pee masi ñaque: “Ñaque. Ohõ ãhrîmi Cristo,” erã arîcũ erãre peebiricãque. “Ero ãhrîmi Cristo,” erã arîcũ sãre peebiricãque. 24 “Cristo ãhraa,” arî gũyarã, “Goãmũ yare weremũhtarã ãhraa,” arî gũyarã árîrãcoma irisubure. Eropirã Goãmũ îgũ beyenirãre gũyarã, erã deyoro moarîre ii îhmurãcoma. Goãmũ yare erãre cóacũ iidiarã iirãcoma erã gũyari masa. 25 I árîpehrerîre weryumũhtaa muare iri eropa waboro core. Eropirã ôaro pee masiyuque mua. 26 Gajirã masa muare ôpa arîcũ, “Masa marirogue ãhrîmi Cristo,” erã arîcũ eroguerẽ ñarã wabiricãque. Eropirã erã “Ohõ iri wihigue ãhrîmi îgũ,” erã arîcũ sãre erãre

peebiricāque. ²⁷Yũhũ masũ Goãmhũ ãgũ obeodigũ guñaña mariro dujarigũra. Bupu ãgũ miacũ umarore, abe mũrĩrĩrogue, abe ñajarogue yojaro mera ãgũ miabeoro dopa ta eropa ta dujarigũra yũhũ. ²⁸Masa erã ñeri erã iiniguirogue erogue Goãmhũ erãre erã ñeri dipuwaja dipuwaja moagũcumi erãre, arĩ weremi Jesu.

Cristo i yebague ãgũ dujariborore wereñumi ãgũ

Mr 13.24-37; Lc 21.25-33; 17.26-30,34-36

²⁹Eropigũ guare werenemomi:

—Masa ñero erã tariranũri pũhrũ abe umũ majagũ, ñami majagũ sã boyo duhurãcoma. Erã eropa wacũ necã dipu yuri دچاروoca. Eropiro umaro maja sã yeba sã burigã ñohmeroca. ³⁰Irisubu ta yũhũ masũ Goãmhũ ãgũ obeodigũ yũ dehyoacũ masa ãrãcoma. Eropirã áripehreri cururi majarã orerãcoma. Eropirã yũ turari mera, yũ gosesiriri mera, umaro maja imica curu weca i yebaguere yũ dujaricũ ãrãcoma masa. ³¹Corneta busũroca. Eropigũ yaharã anyuare áripehrero i yebaguere obeogũra. Eropirã áripehreroguerẽ yaharãre yũ beyenirãre erã aĩ gameneorãcoma.

³²“Higueragũ irigũ waricũrĩre masia mũa. Irigũ yucũgũ pũcũcũ ãrã, “Bojori merogã duhyaa,” arĩ masia mũa. ³³Eropa ta irigũ waro dopa ta masique mũa. I áripehreri yũ arĩra eropa wacũ ãrã, “Cristo dujariboro merogã duhyaa,” arĩ masique mũa. ³⁴Diaye arĩgũ tiaa mũare. Irisubu majarã erã sĩriboro core áripehreri yũ arĩdiro dopa ta eropa waroca. Umaro i yeba sã pehrea waroca. ³⁵Yũ wereniguiripũ ne pehresome. Áripehreri yũ arĩdiro dopa ta eropa waha ojogorocũroca.

³⁶“Irinũre yũ dujariburinũre, iri hora sãre masibea yũhũ. Anyua sã irire masibeama. Masa sã ne masibeama. Yũ Pagũ dihta irire masimi.

³⁷“Noé ãgũ áriRASUBU majarã erã arĩdiro dopa ta i yeba majarã yũ dujariboro coregã eropa ta áriRãcoma. ³⁸Yeba miriboro core masa baha, ihri, iĩũma. Eropirã mojoto diriũma. Noé sã erã wũadiru dohodirugue erã ñajaboro core mũraro ta iimũrĩriũma masa. ³⁹Mata turaro deco ahri, guñaña mariro yeba miria wayoro. Masa sã miripehrea waũma. Guñaña mariro ero miridiro dopa ta, yũhũ masũ Goãmhũ ãgũ obeodigũ i yebaguere guñaña mariro dujarigũca. ⁴⁰Irisubure yũre umupeorãre beye gameneodoregũca. Eropigũ poheguere perã mohmerã áricũ yujugũre aĩrãcoma yũ mera áribure. Eropigũ gajigũ ero dujagũcumi. ⁴¹Irisubure nome perã nome erã yujuro erã ojodũcare erã biurã áricũ yujugore aĩrãcoma. Eropigo gajigo ero ta dujagocumo.

⁴²“Óaro guñamasi coreque. Yũhũ mũa opũ yũ dujariburinũre ne masibea mũa. ⁴³Ire guñaque. Yajari masũ ãgũ wihigũ ãgũ ñajaa ãgũ yajaborore wihi opũ masigũ, iri ñamire ãgũ carĩbiriboñumi yajari masũre coregũ. Eropigũ yajari masũre ãgũ ya wihire ñajaridorebiriboñumi.

⁴⁴Wihi opũ ãgũ ya wihire corero dopa ta mũa sã yũ ariburire core árique. Yũhũ masũ Goãmhũ ãgũ obeodigũ i yebare dujarigũ guñaña mariro arigũca. Eropirã yahare eropa iiniguirã yũre coreque, arĩmi Jesu.

Yujugu mohme coregu ïgu opure ðaro umupeorire, gajigu ïgu ðaro umupeobiriri säre wereñumi Jesu

Lc 12.41-48

⁴⁵Eropi Jesu ðpa arĩ queorire moami buhenemobu:

—Mohme coregu ïgu opure umupeogu pee masigu ðpa ta ährimi. Opu curigu wagu, mohme coregure ïgu wihire apimi. ïgu apigupu doregu árigucumi. Eropigu barisubu áricü mohme coregu gajirä mohmeri masare barire gueremi. ⁴⁶Eropigu opu ïgu ya wihi dujarami. ïgu dujaracü ïagu mohme coregu ïgu opu ïgu dorediro dopa ta iipohogu árigu, mucubirigu árigucumi. ⁴⁷Diaye mware arigu tiaa. ïgu eropa iicü ïagu ïgu opu áripehreri ïgu yare ihadibugu apigucumi ïgure. ⁴⁸⁻⁴⁹Ñegu mohme coregupu ðpa ta ährimi. “Yu opu yoja deyobeami,” arigu, gajirä mohme coreräre paa, wware baha, ihri, mererä mera meregucumi. ⁵⁰ïgu eropa iirisubu ïgu opu guñaña mariro dujaragucumi. ïgu dujararinure ne masibeami mohme coregu. ⁵¹Eropa dujaragu ñegu ïgu iirare pee ïgure turaro dipuwaja moagucumi. Eropigu guyaricurä erä warogue ïgure cóagucumi. Eroguere ïgu turaro ore, bujawereri mera ïgu gucuri cüridihugucumi, arimi Jesu.

Diez nome iira queori mera buheñumi Jesu

25 ¹Eropi Jesu dipaturi ðpa arĩ queorire weremi buhenemogu daja: —Umaro majagu ïgu opu áriri diez nome erä wadiro dopa ähraa: Diez nome áriñuma. Yuju ñami erä, erä sihãgori dipuru mera mojoto diridigure bocatirirä wañuma. ²Erä mera majarä nome cinco nome pee masibirä nome áriñuma. Gajirä nomepu cinco nome pee masirä nome áriñuma. ³Pee masibirä nomepu erä sihãgori dipurure wupu dicuri dipurure aiquererä erä gohrotoburire aïabiriñuma. ⁴Pee masirä nomepu erä sihãgori dipurure dicuri dipurure ai gaji wupu dipuru säre erä gohrotoburire aïañuma. ⁵Eropirä mojoto diridigu ïgu yoja deyobiricü erä nome wuja püricü caria wañuma. ⁶Eropiro ñami deco gaguinigu carinumi: “Peeque, mojoto diridigu arigu carimi. ïgure bocatirirä arique,” arĩ gaguinigu carinumi. ⁷ïgu eroparicü peerä erä nome wahgä, erä sihãgori dipurure amuñuma. ⁸Eropirä pee masibirä nomepu, gajirä nomere pee masirä nomere ðpa arinuma: “Gua sihãgori dipuru yariro iiaa. Eropirä merogä mwa ya wure oque guare,” arĩ sereriñuma erä nome. ⁹Erä eropa arĩ serequerecü ta pee masirä nomepu ðpa yuhriñuma: “Gua ya wupu mware ocü áripehreräre sihajabiriboca. Eropirä wupu duarä pohro mwa basi asürä waque,” arĩ yuhriñuma pee masirä nomepu. ¹⁰Eropirä pee masibirä nome asürä wañuma. Erä eropa wara puhru mojoto diridigu erañumi. ïgu eracü ïha, erä amutuhanirä nome pee masirä nome ïgure bocatiriñuma. ïgu mojoto diriri bosengue ïgu mera iarä wañuma. Eropirä erä bosenu erä iri wihigue ñajara puhru, disiporore biacñumi. ¹¹Puhrugue pee masibirä nomepu erariñuma. “Opu, guare pägüque,” aririñuma erä nome. ¹²“Diaye mware arigu tiaa. Mware masibea yuhu,” arinumi ïgu erä nomere.

¹³Yũ dujariburinũre iri hora sãre ne masibea mũa. Eropirã pee masirã nome erã yare ðaro amutuha erã corediro dopa ta ðarã, ñeri marirã àhri coreque mũa sã, arĩ weremi Jesu.

Niyeruseri oroseri queorire wereñumi Jesu

¹⁴Eropa arĩ weretuha òpa arĩ queorire moa buhenemomi daja gũa sãre: —Irisubu yũ dujariburinũ ìgu wihi opũ iidiro dopa áriroca. Wihi opũ áriñumi. Ìgu gajipũgue curigu wagũ, ìgure mohme corerãre sihubeoñumi. Eropigu erãre ìgu yare coredoreñumi. ¹⁵Eropa coredoregu erã dibu masiopẽ erãre niyeruserire wajapagariserire oñumi. Yujugũre cinco mil seri oroserire oñumi. Gajigũre pe mil seri oñumi. Gajigũre yuju mil seri oñumi. Erãre otuha waha wañumi. ¹⁶Eropigu cinco mil seri ìgu odigu mata iriseri mera gajinore asũñumi. Ìgu asũra mera duagu gaji cinco mil seri wajatanemoñumi ìgu. Eropigu diez mil seri mera dujañumi. ¹⁷Eropigu pe mil seri ìgu odigu mata ìgu ora pũhrũ ta iriseri mera gajinore asũñumi. Ìgu asũra mera duagu gaji pe mil seri wajatanemoñumi. Eropigu wapicũri mil seri opañumi. ¹⁸Yuju mil seri ìgu odigupũ gobe seha, iri gobegue dibuñumi iriserire dibugũ.

¹⁹“Pũhrũ yoara pũhrũ erã opũ goerañumi. Eropa eragu ìgu niyeruseri mera erã wajatanemorare queobu ìgure mohme corerãre sihubeoñumi. ²⁰Eropigu cinco mil seri ìgu odigu ìgu opũ pohrogue eja, diez mil seri wiañumi ìgure. “Cinco mil seri yũre ohabũ mũhũ. Ìañatagu. Iriseri mera gaji cinco mil serire wajatanemoabũ,” arĩñumi ìgure. ²¹“Òaro iiaya mũhũ. Mũhũ ðagu yũ dorediro dopa ta iidigu àhraa. Eropigu dohpaguere wũaro mũ mohmeborore apigũra. Eropigu yũ mera mucubirique,” arĩñumi ìgu opũ ìgure. ²²Eropigu pe mil serire aĩdigũ sã ìgu opũ pohrogue eja, wereñumi ìgure: “Pe mil seri yũre ohabũ mũhũ. Ìañatagu. Iriseri mera gajiseri pe mil seri wajatanemoabũ,” arĩñumi ìgu. ²³“Òaro iiaya mũhũ. Mũhũ ðagu yũ dorediro dopa ta iigu àhraa. Merogãre ðaro iiaya mũhũ. Eropigu dohpaguere wũaro mũ mohmeborore apigũra. Eropigu yũ mera mucubirique mũhũ,” arĩñumi ìgu opũ.

²⁴“Eropigu yuju mil serire aĩdigupũ, ìgu opũ pohrogue eja, wereñumi ìgure: “Opũ, mũhũ turaro mohmedoregu àhraa. Eropigu gajirãre mohmedorequeregu oteri moogu áriqueregu ta mũ dilta iri ðucare aĩa. ²⁵Mũhũ eropa árigu áricũ mũre güiabũ. Eropa güigu gobe seha, iri gobegue mũ niyeruserire dibucãbũ. Ìañatagu. Ohõ àhraa mũ ya niyeruseri,” arĩñumi ìgu ìgure. ²⁶“Mũhũ ñegu butagu àhraa. Yũre, ‘Mũhũ gajirãre mohmedorequeregu mũ dilta iri ðucare aĩa,’ arãa mũhũ yũre. ²⁷¿Mũhũ yũre eropa áriqueregu ta, duhpigu yũ óraserire niyeru diburi wihigue dihburirari mũhũ? Mũ erogue dibugũ iriseri mera wũaro wajatanemoboaya. Irire mũhũ iicũ dujaragu wajatanemoboaya yũhũ,” arĩñumi opũ ìgure. ²⁸Eropa arĩgu gajirã ìgure mohme corerãre doreñumi ìgu: “Niyeruserire emaque ìgure. Diez mil seri opagupũre oque. ²⁹Áripehrerã baja oparãre onemogũra. Moorãpũre merogã erã opaquerecũ ta erãre emapehocãgũra. ³⁰Ihĩ mohme coregu

duhpihu árĩbeamĩ. Naitĩarogue ñerogue cóacãque ãgũre. Eroguẽ ãgũ turaro ore, bujawereri mera ãgũ gũcũri cũridihugũcumi,” arĩũumi opũ, arĩ weremi Jesu.

Dipuwaja moaborore wereũumi Jesu

³¹ Eropi Jesu werenemomi:

—Yũhu masũ Goãmũ ãgũ obeodigu árĩpehrerã anyua mera doregu dujarigũca. Eropa dujarigu opũ doarogue yũ gosesiriri mera doagũca. ³² Eropã yũ doacũ, yaharã anyua i yeba majarãre árĩpehrerãre yũ pohro gameneorãcoma. Erãre gameneora pũhrũ pe curu dũca wagũra erãre. Oveja ãhadibugũ ãgũ iiro dopã ãgũ cabrãre ãgũ dũca waro dopã ta masare dũca wa dobogũra. ³³ Eropã dũca wagũ oveja dopã árĩrãre òarãre yũ diayerũ dobogũra. Eropigu cabrã dopã árĩrãre, ñerãre yũ corũrũ dobogũra. ³⁴ Yũ eropã iira pũhrũ yũhu árĩpehrerã tauro opũ yũ diayerũ doarãre òpã arĩ weregũra: “Yũ Pagũ mũare òaro iigũcumi. I yebare ãhacũnugudigũgue ta mũa ya árĩburire ãgũ opũ árĩrore amuyutuhãmi Goãmũ. Eropirã dohpagũre ãgũ amuyudiroguere árĩrã arique. ³⁵ Yũ oaboacũ ãrã mũa yũre barire obũ. Yũ ñemesibucũ mũa yũre tiãbũ. Mũa pohro yũ curicũ yũre ãha masibiriquererã yũre òaro bocatĩribũ mũa. ³⁶ Suhri marigu yũ árĩcũ ãrã mũarũ yũre suhrire sãbũ. Dorecũcũ mũa yũre ãrã aribũ. Peresu yũ árĩcũ sãre yũre ãrã aribũ,” arĩgũra òarãre. ³⁷ Yũ eroparicũ peerã òarãrũ yũre serẽpirãcoma: “Opũ, ¿dohpãricũ mũ oaboacũ mũre barire ori gũa? ¿Dohpãricũ mũ ñemesibucũ mũre tiari gũa? ³⁸ ¿Dohpãricũ mũre ãha masibiriquererã òaro bocatĩriri gũa? ¿Dohpãricũ mũ suhri marigu mũ árĩcũ mũre suhri sãri gũa? ³⁹ ¿Dohpãricũ mũ dorecũcũ o peresugũ mũ árĩcũ sãre mũre ãrã ejari gũa?” arĩrãcoma yũre. ⁴⁰ Erã eropã arĩ serẽpicũ peegu yũhu òpã erãre yũhrigũca: “Diaye mũare arĩgũ tiãã. Oã yaharã mera majagũ bu arĩgũ arĩquerecũ ta, mũa ãgũre eropã ta òaro iibũ. Eropã arĩgũre eropã iirã, yũre iiro dopã iirã tiãã mũa,” arĩ weregũra erãre.

⁴¹ “Òarãre yũ eropã arĩ werera pũhrũ, corũrũ árĩrãre ñerãre yũ árĩpehrerã tauro opũ òpã arĩgũra: “Goãmũ ãgũ dipuwaja moamorã ãhraa mũa. Yũ mera dujabiricãque. Peamegue waque mũa. Iri peame ne yaribeaã. Watĩ, ãgũ yarã anyua sã erã árĩborore iri peamere iimi Goãmũ. ⁴² Yũ oaboacũ mũa yũre barire obiribũ. Yũ ñemesibucũ mũa yũre tiãbiribũ. ⁴³ Mũa pohro yũ curicũ yũre masibirã bocatĩribiribũ. Eropã ãacãbũ. Suhri marigu yũ arĩquerecũ ta, yũre suhri sãbiribũ mũa. Dorecũgũ yũ árĩcũ, peresu yũ árĩcũ sãre eropã ãacãbũ mũa yũre,” arĩ weregũra erãre ñerãre. ⁴⁴ Yũ eroparicũ peerã erã yũre serẽpirãcoma: “Opũ, ¿mũ oaboacũ, mũ ñemesibucũ, gũa masibigu mũ árĩcũ, suhri marigu mũ árĩcũ, dorecũgũ mũ árĩcũ, peresugũ mũ árĩcũ, dohpãricũ gũarũ mũre itamubiriri?” arĩ serẽpirãcoma yũre. ⁴⁵ Erã eropã arĩ serẽpicũ yũhu erãre òpã arĩ weregũra: “Diaye mũare arĩgũ tiãã. Oã yaharã mera majagũre bu arĩgũre mũa ne itamubiribũ. Eropã arĩgũre mũa itamubirã, yũre ta itamubeaa mũa,” arĩ weregũra erãre. ⁴⁶ Eropigu erãre eropã dipuwaja moaniguicãgũcumi Goãmũ. Erã eropã dipuwajacũri ne pehresome. Eropirã òarãrũ mũmũri ñũcũ òaro arĩrãcoma, arĩ weremi Jesu.

Pahia oparã, murã mera Jesure wejediañuma

Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53

26 ¹Iri áripeherrerire ĩgu buhera puhru Jesu guare ĩgu buherãre weremi:
²—Penũ puhru Pascua áriroca. Irire mua masia. Irisubure yũhu masure Goãmũ ĩgu obeodigure ñearãcoma. Ñeha yũre crusague wejẽrãcoma, arĩmi ĩgu guare.

³Irisubu ta pahia oparã, murã sã gamenereñorã. Caifa pahia opu ya wihi gamenereñorã erã. ⁴Ero gamenere, erã guyari mera Jesure ñeha erã wejẽburire game weretamuraã iĩñorã.

⁵—Bosenũ áricũ ĩgure ñeabiricãrã. Masa gua ĩgure ñeacũ ĩarã gua gamenerenijarã gamequeãbocoma, arĩrã iĩñorã erã erã basi.

Nomeo poresuri mera Jesure pipeopo

Mr 14.3-9; Jn 12.1-8

⁶Irisubure Simo cami boadigu ya wihi árĩmi Jesu. Gua sã árĩbu. ĩgu árĩri maca Betania waĩcũri maca árĩbu. ⁷Iri wihi ĩgu baro watope yujugo nomeo poresuri aĩgãri, Jesu dipuru weca pipeomo. Iri poresuri alabastro waĩcũdiru dicũri deco, igo pipeori deco wajapagari deco árĩbu. ⁸Igo eropa pipeocũ ĩarã gua Jesu buherã guarã õpa arĩnũgabũ:

—¿Duhpigo igo irire eropa iisirimaacãri? ⁹Iri poresurire duaboañumo. Eropa duago wũaro niyerure wajataboañumo. Eropa wajatago, mojomorocũrãre iri niyerure oboañumo, arĩbu ĩgu buherã.

¹⁰Gua eroparĩcũ ĩagũ, Jesu guare weremi:

—¿Duhpirã eropa arĩri mua igore? Yũre õaro iigo iimo. ¹¹Mojomorocũrãpu mua mera eropa arĩniguirãcoma. Eropirã mua erãpũre omasia. Yũpũ i yebare mua mera eropa arĩniguisome. ¹²Yũre erã yaaboro core yũ dũpũre amuyugo, poresuri mera sũhumo yũre. ¹³Eropigu diaye ta muare arĩgu iiaa. Áripehrero i yebaguere õari buherire erã wererogue igo õpa iirare wererãcoma. Erã eropa werecũ peerã masa bajarã igore guñarãcoma, arĩ weremi Jesu guare.

Juda Iscariote Jesure ĩhaturirãre ĩgu ĩhmuburire erã mera weretamuñumi

Mr 14.10-11; Lc 22.3-6

¹⁴Irisubure yujugu gua mera majagu Juda Iscariote pahia oparã pohrogue ejaũ. ¹⁵Eja, erãre serẽpipũ.

—¿Jesure muare yũ ĩhmucũ dipẽ wajayerãcũri yũre mua? arĩ serẽpipũ erãre. ĩgu eroparĩcũ, erã ĩgure treinta seri plataserire oñorã. ¹⁶Erã eropa ocũ Judapu Jesure ĩgu ĩhmuburinũre corenipũ.

Jesu igu buherã mera igu baturinu áriyoro
Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26

¹⁷Eropi bugabiriri panre erã baburinu bosenu árinugarinu áriũbu.

Eropirã gña Jesu buherã igu pohrogue waha serẽpibu igure:

—¿Nohonogue bosenu mari baburire amudoregu obeori mũhu guare? arĩbu igure.

¹⁸Gña eroparĩcũ igu guare weremi:

—Jerusaléngue waque. Ero mua bocagure õpa arĩ wereque: “Marire buhegu mũre õpa arĩ weredoreami: ‘Yũ ñero tariboro merogã dũhyanijaa. Pascua áricũ yũhu, yũ buherã mera mũ ya wihi gña barãca,’ arĩ weredore obeomi guare,” õpa arĩ wereque iri wihi opũre, arĩ obeomi Jesu guare.

¹⁹Eropirã guare igu dorediro dopa ta iirã, Pascua áricũ gña baburire amubũ gña.

²⁰Eropi iri ñamire gña mera doce igu buherã mera bagũ arĩmi Jesu.

²¹Gña barisubu igu guare weremi:

—Diaye ta mũare arĩgu iiaa. Yujugũ mari mera majagu ta yũre ñhaturirãre ñmugũcumĩ yũre, arĩ weremi igu guare.

²²Igu eroparĩcũ peerã gũarũ bũrigã bujawererã, igure serẽpinũgabũ gña yujurãyeri.

—Opũ, ¿yũ ãhriri mũre ñhmubu? arĩ serẽpibu.

²³Gña eropa arĩ serẽpicũ igu yũhrimi:

—Yũ baripare yũ mera yoso bagũ ta ãhrimi yũre ñhaturirãre ñhmubu.

²⁴Iribojegue erã yũre arĩ gojadiro dopa ta yũhu masũ Goãmũ igu obeodigu siringũca. Yũre ñhaturirãre ñhmudigũrũ ñetariaro tarigũcumĩ. Eropiro igũrũre igu masa dehyoabiricũ õaboya. Ñero taribiriboñumi, arĩmi Jesu.

²⁵Igu eroparĩcũ igure ñhaturirãre ñhmubu Juda igure serẽpimi:

—Buhegu, ¿mũre ñhmubu ãhriri yũhu? arĩ serẽpimi igu.

—Û ƚ. Mũhu ta ãhraa, arĩmi.

²⁶Eropa arĩ weretuhaja gña barisubu Jesu panre aĩ, Goãmũre “Õhaa,” arĩmi. Eropa arĩtuha irire nuha guare igu buherãre gueremi.

—Ire aĩ, baque. I yũ dũrũ ãhraa, arĩmi igu.

²⁷Eropa arĩtuha igu ihriripare aĩ, Goãmũre “Õhaa,” arĩ, guare omi.

—Mũa arĩpehrerã ire ihrigue. ²⁸I yũ di ãhraa. Bajarã ñero erã iirare cóãbu siringũca. Eropigu yũ di cóãgũca. Eropa siringũ Goãmũ yũ Pagũ “Masare õaro iigũra,” igu arĩdiro ii ojogorocũgũca. ²⁹Mũare arĩgu tiiaa. Yũ Pagũ igu opu arĩrogue mũa mera igui deco mama decore ihrigũca. Mari erogue ihriboro core i igui decore dipaturi ihrinemosome yũhu, arĩmi Jesu guare.

Pedro “Jesure masibeaã,” igu arĩ gũyaburiñere wereñumi Jesu

Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38

³⁰Eropirã yujuñe Goãmũre bayariñere bayatuhajarã wiriabu. Ûtãgu Olivo waicũdigũgue wabũ gña. ³¹Erogue gña ejacũ Jesurũ guare weremi:

—Dohpagã ñami mũa árípehrerã yũre cóãgãrãca. Mũa yũre cóãborore òpa ta arĩ gojañuma Goãmũ yare erã gojarapũ: “Ovejare ìhadibugũre erã wejẽcũ iigũca. Yũ eropa iicũ oveja ìgũ yarã ìgũre cohãgã wasiria warãcoma,” arĩ gojañuma. ³²Eropìgũ Goãmũ yũre ìgũ masura pũhrũ mũa core Galileague wamũhtagũca, arĩmi ìgũ.

³³Ìgũ eroparĩcũ peegũ Pedro òpa arĩrimi:

—Yũ mera majarã árípehrerã erã mũre cóãgãquerecũ ta yũrũ mũre ne cóãsome, arĩmi ìgũ.

³⁴Jesu yũhrimi:

—Diaye arĩgũ tiiã mũre. Dohpagã ñami cãreña ìgũ wereboro core ùhresubu “Yũhũ Jesure masibea,” arĩgũca mũhũ, arĩmi ìgũ Pedrove.

³⁵Ìgũ eropa arĩquerecũ ta Pedro òpa arĩ yũhrimi:

—Mũ mera yũre erã wejẽquerecũ ta, “Jesure masibea,” ne arĩsome yũhũ, arĩ yũhririmi Pedro.

Eropirã gũa sã gajirã ìgũ buherã Pedro ìgũ arĩro dopa ta arĩribũ gũa Jesure.

Getsemanígue Goãmũre serẽñumi Jesu

Mr 14.32-42; Lc 22.39-46

³⁶Eropi Getsemaní waĩcũri gorogue Jesu gũa ìgũ buherã mera waha, erogue eja, gũare arĩmi:

—Ohõ doayunque. Mũa ohõ doaropẽ sohõgue Goãmũ mera wereniguigũ wagu iiaa, arĩmi ìgũ gũare.

³⁷Eropa arĩtuha Pedrove, perã Zebedeo porãre, erã ùrerãre sihugãmi. Eropìgũ ìgũ turaro bũjawere, ñero siporãcũrũ. ³⁸Eropa bũjaweregũ ìgũ mera majarãre ìgũ sihugãnrãre arĩpũ:

—Bũrigã ñero siporãcũa yũhũ. Yũre turaro pũriro dopa ta pepìgũ iiaa. Sohõñari wanìgũ iiaa. Ohõ dujanique mũa. Eropirã yũ mera ta tũyũque mũa sã, arĩpũ ìgũ erãre.

³⁹Eropa arĩtuha ero core merogã wanemo, yeba mereja, Goãmũre arĩpũ:

—Ahũ, yũ ñero tariburire iidiabìgũ iibiricãque. Yũ eropa arĩquerecũ ta yũ gamero dopa iibita. Mũrũ masia. Mũ gamero dopa iique, arĩpũ ìgũ Goãmũre.

⁴⁰Eropa arĩtuha, ùrerã ìgũ buherã pohrogue eranijagũ erã carĩ oyarãre ìapũ. Erãre ìagũ Pedrove òpa arĩpũ:

—¿Yũju hora gohra yũ mera ta tũyũtamubirari? ⁴¹Ôaro iique mũa. Mũa pepiri mera òarire iidiaraa mũa. Mũa seyaro irire iidiaquererã ta irire bocatũbeaa. Eropirã Goãmũre serẽnìguique ñero mũa iibiriboro dopa, arĩ werepũ Jesu.

⁴²Eropa arĩtuha dipaturi waha, Goãmũre serẽpũ daja:

—Ahũ, yũ ñero tariburire iidiagũ iique yũre. Mũ gamero dopa ta iique, arĩpũ ìgũ.

⁴³Ìgũ buherã pohrogue ùrerã pohrogue dipaturi erapũ daja. Eropa eragũ carĩ oyarãre ìapũ daja. Wũja pũritaricãyoro erãre. ⁴⁴Eropìgũ dipaturi erãre apicã dipaturi waha, Goãmũ mera wereniguipũ daja. ìgũ ero core ìgũ arĩdiro dopa ta arĩpũ. ⁴⁵Eropa arĩtuha ìgũ buherã pohrogue eraa, erãre arĩpũ:

—¿Mua carĩrã soorã iiri dohpa? arĩpu ïgu. Eropa arĩtuha masa erã aricũ ïagu õpa arĩpu:

—Iripẽta ãhraa. Dohparagã yu masure Goãmu ïgu obeodigure ñerãre orãcoma yure. ⁴⁶Wahgãque. Ina warã. Ìaque. Yure ïhaturirãre obu ohõ ahrimi, arĩpu ïgu.

Jesure ïhaturirã ïgure peresu iĩnuma

Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11

⁴⁷Ïgu eropa arĩ wereniguirisubu gua mera majagu mũrũpu Judapu erami. Eropirã masa bajarã ñoserimijiri yucu dũcari opanirã ïgu mera yujuro mera erama. Erã pahia oparã, erã mũrã sã erã obeonirã árĩma. ⁴⁸Negohrare Jesure ïhaturirãre wiabu õpa arĩ wereseretuhapu Juda: “Yũhu wayuporãre mimigu ïgu ta árĩgũcumi mua ñeabu. Ìgure yu mimira pũhrũ ñeaque,” arĩpu Juda erãre. ⁴⁹Eropigu eragu Jesu pohrogue mata wapurumujumi.

—Buhegu, ¿ãhriri mũhu? arĩ ïgure wayuporã mimimi.

⁵⁰Ïgu eropa mimicũ Jesu õpa arĩmi:

—Yu mera majagu, ¿duhpigu õguere ahriri mũhu? arĩmi ïgure.

Eropirã erã Jesure ñeama.

⁵¹Erã eropa iicũ ïagu Jesu mera majagu ïgu matamijire tuãwea aĩ, pahi opu pohro majagure ïgu gamirore tabe corodijucãmi. ⁵²Ïgu eropa iicũ ïagu Jesu ïgure weremi.

—Mu matamijire dibuque. Gajirãre ñosenirã árĩrã, erã ñose gamecũ sĩrirãcoma. ⁵³Yu Pagure yu itamudorecũ igupu bajarã anyuare doce cururire yu pohro obeobocumi. ¿Irire masibeari mua? ⁵⁴Eropa itamubodiro árĩqueregũ ta ïgure yure itamudoresome yũhu. Yu eropa dorebircũ Goãmu yare erã gojarapũ arĩdiro dopa ta eropa waroca, arĩmi ïgu.

⁵⁵Eropa arĩtuha masare weremi ïgu:

—¿Mua ñoserimijiri mera, yucu dũcari mera arirã yajari masure iro dopa mua yure ñearã arirã iiri? Æmuri nũcu Goãmu wihigue yũhu mũare buhe doacũ, mua yure ne ñeabiribu. ⁵⁶Dohpaguere mua yure eropa iirã i árĩpehreri Goãmu yare weremũhtanirã erã arĩ gojadiro dopa ta iiaa mua, arĩmi Jesu erãre.

Ìgure eropa ñeacũ ïarã gua ïgu buherã árĩpehrerã ïgure cohã omagã wabu gua.

Judio masa oparã Jesure serẽpiĩnuma

Mr 14.53-65; Lc 22.54-55,63-71; Jn 18.12-14,19-24

⁵⁷Eropi ïgure ñeanirã pahi tauro opu Caifa waicũgu ya wihigue aĩ ejañorã ïgure. Iri wihi ta masare buherã, mũrã sã gamenereñorã. ⁵⁸Pedropu yoarogue erãre ïhanũrsiapũ. Eropa ïhanũrsiagu Caifa ya wihire cãhmotara sãrirore eja, iri sãriro pohecague ñajaa wapũ. Ñajaja, iri wihire corerã surara mera doapu. “Jesure duhpiicũ ïagũra,” arĩgu doapu Pedro.

⁵⁹Eropirã pahia oparã, gajirã oparã mera gamenererã Jesure wejẽdorediarã, gũyari mera erã ïgure ñero dipuwaja moaborore

guñamaariñorã. ⁶⁰Erã eropa weresãburire guñabocabiriñorã. Eropa guñabocabiriquererã ta masa bajarã ïgure eropa weresãmorã amañorã. Eropirã perã ïgure weresãmorã erañorã. Õpa arĩñorã:

⁶¹—Ihĩ õpa arĩmi: “Goãmu wihire cóãmasia. Eropa cóãgu ùhrenu pùhrũ iri wihire dipaturi iigura,” ïgu arĩcũ peebu gua, arĩ weresãmaacãñorã Jesure.

⁶²Erã eropa arĩra pùhrũ pahia tauro opu wahgãñugaja, Jesure serëpipu: —¿Oã mure weresãquerecũ ta erãre yuhri gamebeari mũhu? ¿Mure erã weresãrire dohpa arĩ yuhri gahmeri mũhu? arĩpu opu.

⁶³Ïgu eroparĩcũ peequeregu ta Jesu eropa pepicãpu. Ïgu eropa yuhribiricũ ïagu pahia tauro opu ïgure dipaturi serëpipu daja:

—Goãmu ojocariniguiçãgu mera diaye arĩque mũhu. Mũhu eropa arĩbiricũ mure ïgu dipuwaja moagũcumi. Wereque guare. ¿Cristo Goãmu magũ ta àhriri mũhu? arĩ serëpipu daja.

⁶⁴Ïgu eroparĩcũgue ta Jesu yuhripu:

—Ïgu ta àhraa. Muare diaye weregu tiaa. Pùhrũ yuhũ masũ Goãmu ïgu obeodigu Goãmu yũ Pagũ turagu pohro ïgu diayeru doacũ ïarãca mũa. Eropirã umaro maja imica weca yũ dujaricũ sãre ïarãca, arĩ yuhripu Jesu.

⁶⁵Ïgu eroparĩcũ peegu pahia opu, ïgu basi ïgu sañarañe suhrirore yeguecãpu gajirãre “Guatariacãmi,” arĩdoregu.

—Ïre weresãrãre gajirãre gamebeaa pare. Ïgu basi Goãmure ïgu ñero wereniguiçũ peea mari. Eropirã ïgu ñero iira dipuwajare masituhaa mari.

⁶⁶¿Eropirã dohpa iirãcuri mari dohpaguere ïre? arĩ serëpipu ïgu gajirã oparãre.

—Ïgu ñeri dipuwaja wejẽcãro gahmea, arĩ yuhriñorã erã.

⁶⁷Erã eropa arĩra pùhrũ ïgu diapore disico ehosũ, ïgure pañorã erã.

⁶⁸Gajirã ïgu cuirire diricãhmota õpa arĩ wereyañorã ïgure:

—¿Noa mure pari? Cristo Goãmu beyedigu árĩgu ïabiriqueregu ta wereque guare, arĩ pañorã erã.

—**Ïgure masibea, arĩ guyañumi Pedro Jesure**

Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18,25-27

⁶⁹Eropi iri wihi pohro árĩri pũ õari pũ Pedropu doapu. Ïgu eropa doacũ ïago pahia opu pohro majago ïgu pohrogue erago õpa arĩpo:

—Mũ sã Jesu Galilea majagu mera àhrabu, arĩpo igo.

⁷⁰Ïgo eroparĩcũ peegu Pedro õpa arĩpu:

—¿Dohpa arĩmaacãgo iiri mũhu? Mũ arĩgure ne masibea yuhũ, arĩpu Pedro arĩpehrerã erã peero.

⁷¹Ïgo eropa arĩra pùhrũ iri pũ maja sãriro disiporo pohrogue wapu Pedro. Ero ïgu arĩcũ gajigo pohro majago ïgure ïago, ero arĩrãre õpa arĩpo igo sã:

—Jesu Nazare majagu mera àhrami ihĩ, arĩpo igo Pedroro daja.

⁷²Ïgo eroparĩcũ peegu Pedro yuhripu:

—Goãmu mera diaye arĩgu iiaa. Ïgu mũ arĩgure ne masibea yuhũ, arĩ yuhripu Pedro.

⁷³Eropi merogã pũhrũ ta ero niguinirã Pedro pohrogue waha, ãgũre õpa arĩñorã. —Diaye ta ãhraa. Jesu mera majarã mera majagũ ta ãhraa mũ sã. Erã iro dopa ta wereniguia mũhu, arĩñorã erã Pedore.

⁷⁴Erã eroparĩcũ Pedro yũhripu:

—Diaye ta Goãmu mera arĩgu iiaa mũare. Yu diaye arĩbircũ Goãmu yũre dipuwaja moaporo. Ìgu mua arĩgũre ne masibea yũhu, arĩ yũhripu ãgu erãre.

Ìgu eroparĩcũ ta cãreña wereru. ⁷⁵Ìgu werecũ peegu Jesu ãgũre arĩrare guũaru. “Cãreña ãgu wereboro core ‘Jesure masibea,’ arĩgũca mũhu. Ûhresubu eropa arĩgũca mũhu,” Jesu ãgũre arĩrare guũaru Pedro. Eropa guũagu iri sãirore wiria turaro orepu.

Pilato pohrogue Jesure aĩgãnuma

Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32

27 ¹Eropirã boyodi merero ta pahia oparã, mũrã sã Jesure erã wejẽdoreborore game weretamuñorã. ²Erã eropa weretamura pũhrũ ãgũre dihri, Pilato waĩcũgu opu pohrogue aĩgã, ãgũre oñorã Pilatore. Pilatorpu iri yeba majarã opu árĩmi.

Juda Iscariote sĩria wañumi

³Eropigu Jesure erã wejẽdorecũ ãagu Judaru Jesure ãgu ãhmurare guña turaro bujawerepu. Eropa bujaweregu treinta seri niyuserire ãgu ñearaserire wiagu wagu, pahia pohrogue, mũrã pohrogue eja, õpa arĩpu:

⁴—Jesu mũare yũ ãhmudigu ñeri marigu ãgu árĩquerecũ ta erã wejẽdoreama ãgũre. Eropigu mũare ãgũre ãhmugu ñero ãgu iiaa yũhu. Eropigu i niyuserire mũare wiagu iiaa, arĩpu Juda erãre.

Ìgu eropa arĩ werera pũhrũ erã yũhriñorã:

—Eropa ta iicuraporo. Mũ eropa arĩri guare duhpiburi árĩbeaa. Mũ dihta eropa arĩ pepia irire, arĩ yũhriñorã erã ãgũre.

⁵Erã eropa arĩ yũhrira pũhrũ erã árĩri wihi Goãmu wihigue Juda ãgu niyuserire mehsiripicãpu. Mehsirituha waha wapu. Waha, yuradare dirisiu, ãgu basi ãgu wũnũgu tuhbiu, buhrimadija, sĩria wapu pare.

⁶Eropirã pahia oparã niyuserire aĩrã õpa arĩñorã:

—I niyurure Goãmu wihi maja comorogue niyeru diburi comorogue mari apimasibea. I niyeru mera ta masũre wejẽdorema. Eropiro mari doreri marire eropa árĩri niyurure dibudorebeaa Goãmu wihigue, arĩñorã erã erã basi.

⁷Erã eropa arĩra pũhrũ, “Õpa iirã,” erã arĩ weretamura pũhrũ mátasorori mohmegũ ya yebare asũrã wañorã. Iriseri mera asũñorã. Gajipũ majarã iri macague eranirã sĩricũ erãre yaaburi yebare asũñorã. ⁸Eropirã iri yebare “Di cóari yeba,” arĩ waĩyema masa. Dohpague sãre eropa ta waĩcũ. ⁹I árĩpehreri eropa wayoro iribojegue majagu Jeremia ãgu “Eropa waroca,” ãgu arĩdiro dopa ta. Ìgu Goãmu ya weremũhtadigu árĩñumi. Õpa arĩ gojañumi ãgu: “‘Treinta niyuserire plataserire iripẽta wajayerãra gũã ãgũre ñeaborore,’ arĩrãcoma

Israe masa. ¹⁰Eropirã iriseri mera mátasorori mohmegu ya yebare asũrãcoma erã. Õpa ta yũre iidoremi Goãmũ,” arĩ gojañumi Jeremia iribojegue.

Pilato Jesure serẽpiñumi

Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-38

¹¹Eropi Pilatore erã Jesure ora puhru ãgu pu ãgure serẽpipu:

—¿Diaye ta judio masa erã opu ta ãhriri muhu? arĩ serẽpipu Jesure.

—Mu arĩro dopa ta ãgu ta ãhraa, arĩ yuhripu Jesu.

¹²Eropa arĩ yuhriqueregu ta, pahia oparã, murã sã erã weresãcũ yuhribiripu. ¹³Ïgu eropa yuhribiricũ ãagu Pilato serẽpipu:

—¿I arĩpehreri erã weresãrire peebeari muhu? arĩ serẽpipu ãgu Jesure.

¹⁴Ïgu eropa arĩ serẽpiquerecũ ta Jesu ne yuju disiro yuhribiripu. Ïgu eropa yuhribiricũ ãagu Pilato uca waru.

Jesure wejẽdoreñuma

Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16

¹⁵Bojori nucu Pascua aricũ peresu arĩdigure yujugure masa “Ïgure wiuque,” erã arĩgure Pilato eropa wiubasamuripu. ¹⁶Irisubure Barrabã waicugu peresugue arĩpu. Ïgure masiñorã masa. ¹⁷Eropigu erã gamenerecũ Pilato serẽpipu erãre:

—¿Nihipure muare wiubasacuri yuhu? ¿O Barrabãre o Jesure “Cristo” erã arĩgure wiubasacuri yuhu? arĩ serẽpipu Pilato Jesure wiudianijagu.

¹⁸Jesure masa erã mahicũ ãarã judio masa oparã ãgure ãhaturirã iñorã. Eropa ãhaturirã ãgure oñorã Pilatore. Irire erã ãhaturirare masigu Pilato Jesure wiudiaripu.

¹⁹Eropi Pilato masare ãgu beyeri pẽro ãgu doacũ ãgu marapo ãgure quere obeopo: “Dohpagã ñamire Jesure quẽgo burigã ñero pepiabũ ãgure ñero iiburire. Eropigu ãgure ñeri marigure ne gajiropa iibiricãque muhu,” arĩ werebeopo ãgu marapo Pilatore.

²⁰Pilato Jesure eropa wiudiaquerecũ ta pahia oparã, murã sã masare õpa arĩdoreñorã: “Barrabãpũre wiudoreque. Jesupũre wejẽdoreque,” arĩdoreñorã masare. ²¹Eropigu Pilato masare serẽpipu daja:

—¿Oã perãre nihipure muare wiubasacuri yuhu? arĩ serẽpipu.

—Barrabãpũre wiubasaque guare, arĩ yuhriñorã.

²²—¿Ihĩ Jesu, “Cristo” erã arĩgupũre dohpa iigucuri yuhu? arĩ serẽpipu ãgu.

—Crusague pabia wejẽque ãgure, arĩ yuhriñorã masa arĩpehrerã.

²³—¿Ñehenore ñerire iiari ihĩ mua eroparicũ? arĩpu ãgu.

Ïgu eroparicũ peerã erã turaro mera gaguiniguñemoñorã:

—Crusague pabia wejẽque ãgure, arĩ gaguiniguñorã daja masa ãgure.

²⁴Erã eropa arĩ gaguinigicũ peegu, ãgure erã peediabiricũ ãagu, “Masa gua gamequeãbocoma,” arĩgu, yuhrigu ta õpa iipu Pilato. Decore aĩgãridoretuhaja masa erã ãhuro ãgu mojo coepu. Eropa mojo coegu õpa arĩpu:

—Ïre wejêra dipuwaja, yaha dipuwaja árísome. Mña ya dipuwaja árïroca, arïgu mojo coepu.

²⁵Ïgu eroparïcû peerã árïpehrerã masa ôpa arïñorã:

—Ïre gña wejêdorera dipuwaja gña porã sã gña ya dipuwaja ta árïporo, arïñorã masa.

²⁶Erã eroparïcû peegu Pilato Barrabãre peresugue árïdigure wiudorepu masa erã gamegure. Eropã iituha Jesupure yuradari mera tãradore, ïgure crusague pabia wejêdoregu wiapu surarare.

²⁷Ïgu eropã wiacû Pilato ya wihigue ïgu surara aï ejañorã Jesure. Eropirã erã surara árïpehrerãre Jesu pohrogue gameneñorã. ²⁸Eropirã ïgu suhrire tuwea aï, opu ya suhriro dopa bejariñere Jesure sãñorã. ²⁹Eropã sãtuha, porã berore iituha, ïgu dipuru weca duhpeoñorã. Eropã duhpeotuha, yucugure diayepu mohsuañorã. Mohsuatuha, ôpa arï wereyañorã erã ïgure ïgu pohro merejarã:

—Umupeorã arique. Judio masa opu ôaro árïporo, arï wereyañorã ïgure.

³⁰Eropirã ïgure disico ehosñorã. Erã mohsuadigure ïgure tuãwea aï, ïgu dipurure pañorã irigu mera. ³¹Ïgure eropã wereyara puhru erã sãra suhrirore tuwea aï ïgu ya suhriropure sãñorã daja. Eropirã crusague pabia wejêmorã ïgure aï wiria wañorã.

Erã Jesure crusague pabia wejêñuma

Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27

³²Ïgure aïgã, Simo waïcugure Cirene majagure bocatïri, ïgure Jesu ïgu coãra crusare coãtamudorema.

³³Coãgã Gólgota waïcurogue ejama. Gólgota arïro, mari ya mera “Dipu pero” arïro iiaa. ³⁴Eropirã vinore suïri deco mera erã morera decore Jesure orima erã. Iri decore ihriña, ihribirimi ïgu.

³⁵Eropirã ïgu suhrire tuwea aïra puhru ïgure crusague pabiama erã. Eropã pabiatuha ïgu suhri murare, “¿Noa yañe árïrocuri iñe?” arï masimorã erã basi game deamehtu birama. Eropã iirã Goãmu yare weremãhtadigu ïgu arïdiro dopa ta iirã iima erã. Ôpa arï gojañumi ïgu: “Yaha suhrire erã basi aïmorã, ‘¿Noa yañe árïrocuri iñe?’ arï masimorã erã basi game deamehtu birama erã,” arï gojañumi iribojeguerã. ³⁶Deabiratuha ïgure ihadoacurima erã. ³⁷Ïgu dipuru weca crusague ôpa arï gojarapure pabia tuma erã ïgure weresãra wererapure. “Ihï judio masa tauro opu àhrimi,” erã arï gojarapure pabia tuma.

³⁸Eropirã perã yajari murare Jesu pohro gajã crusarigue pabia tuma erã sãre. Yujugu ïgu diayepu, gajigure ïgu copu pabia tuma erã. ³⁹Crusari pohro tarigãrã Jesure ïha, erã dipure yurerã, ñero arï wereniguima ïgure:

⁴⁰—“Goãmu wihire cohã, uhrenu puhru iri wihire amugura daja,” arï wereniguigu ãrïribu muhu. Goãmu magu árïgu mu basi dijaque. Eropigu mu basi itamuque. Eropigu tari wereguca muhu, arïma masa.

⁴¹Eropã ta pahia oparã, masare buherã sã eropã arï wereyama.

42—Īgu gajirāre taudigu árīqueregu ta ĩgu basi taumasibeami. “Israe masa opu āhraa,” arīrimi ĩgu. Eropirā ĩgu basi ĩgu dijarićū ĩarā ĩgure umupeorāca. 43Īguru Goāmure umupeorimi. Eropigu “Goāmū magu āhraa,” arīrimi ĩgu. Īgu eropa arīgu árīćū Goāmuru ĩgure itamuporo, arī wereyama erā.

44Yajari mura ĩgu pohro erā pabianirā eropa ta ĩgure wereya ñero wereniguima erā sã.

Jesu sīria wañumi

Mr 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30

45Eropi goeri boje árīćū ũhre hora gohra árīpheerogue naitīa wabu.

46Eropigu irisubu naitīa wari subure Jesu turaro gaguinimi:

—Elí, Elí, ¿lema sabactani? arīmi ĩgu. Eropa arīgu opa arīgu iimi mari ya mera: “Yū Goāmū, yū Goāmū, ¿duhpigu yure cohāri mūhū?” arīgu iimi.

47Īgu eroparićū peenirā yujurāyeri ero niguinirā opa arīrima:

—Goāmū ya weremūhtadigure Eliare sihugu iicumí, arīrima erā.

48Eropigu yujugu erā mera majagu mimi airi yusu mera vino suirire yosotuha, aī omagā, yucugu ojogorore diritu, Jesure simujumi. 49Īgu eropa iicū ĩarā gajirā simujugure opa arīma:

—Corenique. Elia ĩgure ĩgu itamucū ĩanirā dohpa mari, arīma erā.

50Erā eropa arīra puhru dipaturi Jesu turaro gaguinigi sīria wami. 51Īgu sīrićū ta Goāmū wihi majañe suhriro ero erā cāhmotara suhriro deco mera yehguea wayoro. Eropiro yeba sã ñohmebu. Eropa ñohmecū utā sã pagayeri sã wahria wabu. 52Eropirā masa goberi pārićū, bajarā Goāmū yarā árīnirā iribojegue sīrinirā mura masa wiriañorā. 53Masa wiriarā iri goberire cóacā ōari macague Jerusaléngue wañorā erā. Erogue erā wacū masa bajarā erāre ĩañorā.

54Eropirā yeba ñohmecū ĩarā, sīrinirā mura erā masa wiriacū ĩarā, surara opu ĩgu surara mera ũca wama. Erā Jesure crusague árīgure corerā árīma. ũca wa, opa arīma:

—Diaye ta āhraa. Ihī Goāmū magu ta āhrañumi, arīma erā.

55Eropirā Galileague Jesu mera arinirā ĩgure itamunirā nome árīma. Yoarogue crusague tuyagure ĩhabeo niguibu gua erā mera. 56Erā nome mera María Magdalena árīmo. Gajigo María waicugo sã árīmo. Igotu Santiago, José sã pago árīmo. Gajigo Zebedeo marapo árīmo.

Jesu dupure masa gobegue apiñumi José

Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42

57Eropi ñamicague José Arimatea majagu doberi opagu ero árīmi. Īgu Jesu buhegu árīmi. 58Eropigu Pilato pohrogue eja, Jesu dupure serēpu. Īgu eropa serēćū peegu Jesu muru dupure odorepu Pilato. 59Īgu eropa dorera puhru Josēpu Jesu muru dupure aī, diju, ōari suhriro guhrari mariri suhriro mera ĩgu dupure omapu. 60Omatuha, José ĩgu ya masa gobegue apipu ĩgu dupure. Iri gobe erā utāyegue erā seara gobe mama gobe árīyoro. Iri gobegue apituha,

wuariye utāyere taragāpū iriye mera bihabu. Bihatuha, waha warū. ⁶¹Eropirā María Magdalena, gajigo María mera iri gobeguere ihadoa coreñorā.

Jesure erā apira gobere surara coreñuma

⁶²Eropi gajinū, Pascua árīburire erā amuranū pūhrū Sabado árīcū pahia oparā, fariseo masa sā Pilato pohro gamenereñorā.

⁶³Gameneretuha ōpa arīñorā erā Pilatore:

—Opū, irire guñaa gua. Īgu gūyaricūgu Jesu ojocariniḡū ōpa arīpū Īgu: “Ūhrenū pūhrū masa mūriagūca yūhū,” arīpū Īgu. ⁶⁴Īgu eropa arīdigu árīcū Īgu buherāpū Īgu dūpūre yajabocoma. Eropa yajarā masare ōpa arībocoma: “Jesu masa mūriami,” arībocoma erā. Īgu Jesupū masare gūyagu iimi. Īgu buherā sā “Īgu masa mūriami,” arīrā gūyarā iirācoma. Eropirā Jesu Īgu gūyadiro tauro erā gūyaripū ñetariaroca. Eropa yajari arīḡu ūhrenū gohra mū surarare coredoreque erā Īgu mūre apidirogue, arīñorā erā Pilatore.

⁶⁵Pilato yūhrīpū:

—Áu. Yaharā surara coreporo. Eropirā mūa bocatīuropē iri gobere ōaro coreque, arīpū Īgu erāre.

⁶⁶Īgu eroparīcū erā waha, iri gobere bihariye merague ta pihatuñorā masa erā ñajacū iha masimorā. Eropirā surarare iri gobere coredoreñorā.

Jesu masa mūriañumi

Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10

28 ¹Eropi judio masa soorinūpū Sabadonūpū irinū taricū, Domingo árīcū ñamiñarigā árīcū María Magdalena gajigo María mera Jesu masa gobere ĩarā wañorā. ²Eropiro mata yeba turaro ñohme purumujuyoro. Eropa ñohmecū mari Opū Īgu anyu ūmarogue aridigu dijari, masa gobere bihariyere utāyere tarabeo iriye weca doarū. ³Īgu anyu bupu miaro dopa ōaro goesirigu, Īgu suhri yaji poari iro dopa ōaro boreri suhricūgu árīpū. ⁴Īgu eropa dehyoacū, surara iri gobere corerā, ūcateria wa, naragā, weca gohrare sīrinirā iro dopa wañorā. ⁵Eropigu anyupū erā nomere ōpa arīpū: —Ūre güibiricāque. Crusague erā pabiadigūre Jesure mūa amacū masia yūhū. ⁶Īgu dohpaguere ōre marimi. Īgu arīdiro dopa ta Īgu masa mūria wami. Erā Īgu dūpūre erā apidirore ĩarā arique. ⁷Tuhaja Īgu buherā pohrogue ūmūdiaro waha, ōpa arī wererā waque: “Ihī Jesu sīridigu masa mūriami. Eropigu mūa core Galileague Īgu wamūhtagūcumi. Eroque ĩgure ĩarāca mūa,” arī wererā waque mūa. I yū arīrare guñaque mūa, arīpū anyu erā nomere.

⁸Īgu eropa arīra pūhrū erā nome masa gobegue árīnirā nome yojarō mera wiria, erā ĩarare güiquererā ta, mucubiriri mera Jesu buherāre wererā warā, omañorā. ⁹Eropa warā nomere Jesu bocatīripū:

—¿Noho wahari mūa? arī serēripū Īgu. Īgure iha erāpū Īgu pohrogue eja, Īgu guburire ñeha ĩgure umupeñorā.

¹⁰—Güibiricãque mña. Yñ pagu porãre “Galileague waque,” arĩ wererisa. Erogue yũre ïarãcoma, arĩpũ Jesu erãre.

Masa gobere corerã surara erã ïarare wereñuma

¹¹Erã nome wererã warisubu surara watope yujurãyeri masa gobere corenirã surara Jerusaléngue pahia oparãre wererã wañorã. Jesu ïgu masa gobegue ïgu mũriarare werepehocãñorã. ¹²Erã eropa arĩ werecũ pahia oparã, mũrã mera gamenereñorã. Gamenere weretamuñorã. Eropirã surarare gnyadorerã niyerure wajayeñorã.

¹³—Ōpa arĩque mña masare: “Ñami gña carira pũhrũ, ïgu buherãpũ masa gobegue eraa, ïgu dũpũre aĩcãnirã ãhrama,” arĩ wereque masare. ¹⁴Mña eropa arĩ werecũ Pilatorũ mña carĩtararare peecãbocumi. ïgu eropa peecũ, ïgure wererãra gña. “Erãre dipuwaja moabiricãque,” arĩ wererãra gña ïgure, arĩñorã erã surarare.

¹⁵Erã eropa arĩra pũhrũ surarapũ niyerure ñeha, erãre erã gnyadorediro dopa ta masare wererã wañorã erã. “Jesu buherã aĩcãnirã ãhrama ïgu mũrũ dũpũre,” arĩñorã erã. Eropirã eropa Jesu ïgu dũpũ aĩrare wereniguima judio masa. Dohpague sãre eropa ta arĩ werema erã.

Jesu ïgu buherãre ïgu yare ïgu iidorera apiñumi

Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23

¹⁶Eropi gña Jesu buherã once buherã Galileague waha ãtãgũgue Jesu ïgu wadoredigũgue wabũ gña. ¹⁷Erogue eja Jesure ïarã umupeobũ gña ïgure. Eropa umupeoquererã ta gña yujurãyeri “Ihĩ Goãmũ magũ áribiribocumi,” arĩ pepiribũ dohpa. ¹⁸Ïgũpũ òpa arĩmi gũare:

—I yebaguere, ãmaro sãre Goãmũ áripehrerã tauro turarire omi yũre. ¹⁹Ïgu eropa ocũ mũare òpa iidorea: Áripehrero majarãre yahare buherã waque erã yaharã erã waboro dopa. Eropirã mari Pagũ waĩ mera, yũ waĩ mera, Espĩritu Santo waĩ mera erãre waĩyeque. ²⁰Eropirã mũare yũ dorerare erã iipehoburire buheque erãre mña. Eropirã ire yũ arĩrare guñaque: Áripehrerinũri nũcũ mña mera áriũca ne i ãmũ pehrecũgue, arĩ weremi gũare Jesu.